

378.17077

๒/ ๗/ ๕

๒. 3

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์

ของ

ประอรนุช ทูลยาทร

๔ พ.ค. ๒๕๓๕

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประธานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ชันวาคม ๒๕๒๖

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178190

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ประธาน
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาในการตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำ
ที่ดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร ลีนลิริ อาจารย์ ดร.เบญจลักษณ์ ภูตินาถ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์นพรัตน์ ณาพิบูลย์ และอาจารย์ ดร.ละเอียก จงกล ผู้วิจัย
ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ฉลองรัฐ อินทรพิสัย
รองศาสตราจารย์สมจิต หนูเจริญกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปราณี อัทธเสรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ อาจารย์ ดร.กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล
และอาจารย์ทุกท่านที่ช่วยกรุณาแนะนำตรวจและแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์
และถูกต้องยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณอาจารย์มัทนี ศุภยาทร อาจารย์สะอึง อภิบาลกุล
อาจารย์นวลจันทร์ รมณารักษ์ และอาจารย์สมศรีใจ พิศาล ที่กรุณาช่วยเหลือใน
การเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านคณบดี และขอบคุณอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวก
และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี และขอขอบคุณ
คุณสำราญและคุณเจริญ ยืนทอง ที่กรุณาพิมพ์งานวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลงไปด้วยดี
และสุดท้ายการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงเพราะแรงสนับสนุนและพลังใจจากคุณพ่อ คุณแม่
คุณมาลีนี้ ศุภยาทร คุณวีระ ศุภยาทร ญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ และอาจารย์ใน
ภาควิชาการพยาบาลสูตินรีเวชวิทยา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลทุกท่าน
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ และขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ประอรนุช ศุภยาทร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	6
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ...	12
	การวิจัยภายในประเทศ	37
	การวิจัยในต่างประเทศ	43
	สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	48
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
	ประชากร	50
	กลุ่มตัวอย่าง	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	52
	การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล	53
	วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	58
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	60

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	157
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	157
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	157
การวิเคราะห์ข้อมูล	158
สรุปผลการวิจัย	158
อภิปรายผล	165
ข้อเสนอแนะ	178
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	182
บรรณานุกรม	184
ภาคผนวก	194
ภาคผนวก ก. แบบสอบถาม	195
ภาคผนวก ข. ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของ อาจารย์และนักศึกษายาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นรายข้อ	223

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสถาบัน การศึกษาพยาบาล	52
2 ตัวอย่างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษา พยาบาล	54
3 ตัวอย่างของแบบสอบถาม	56
4 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับกลับคืนจากอาจารย์ นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำแนกตามสถาบัน	59
5 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายข้อ	64
6 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน	71
7 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียน การสอน	73
8 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้เรียน	74

9	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	76
10	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านวินัยและระเบียบในการ ปฏิบัติงาน	77
11	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน..	78
12	เปรียบเทียบ ความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	79
13	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ	80
14	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้สอนกับนักเรียน	81
15	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล จำแนกเป็นรายด้าน	82

- 16 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์
และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามรายค่าน 85
- 17 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์
และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามรายค่าน 87
- 18 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์
และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามรายค่าน 89
- 19 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์
และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามรายค่าน 91
- 20 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามรายค่าน 93
- 21 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์ที่มีวุฒิ
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กับอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล จำแนกตามรายค่าน 95

22	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ระหว่าง กลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี	98
23	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ของอาจารย์ พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	99
24	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียม ประสบการณ์และการมอบหมายงาน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี	100
25	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียม ประสบการณ์และการมอบหมายงานของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	101
26	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้สอนและวิธีจัด การเรียนการสอน ระหว่างกลุ่มอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี	102
27	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้สอนและวิธีจัด การเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน	103

28	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้เรียน ระหว่าง กลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี	104
29	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มี ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี	105
30	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	106
31	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านวินัยและระเบียบ ในการปฏิบัติ ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี	107
32	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผล การปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี	108

- 33 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณสถานที่และ
บรรยากาศบนหอผู้ป่วย ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์
การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี 109
- 34 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณสถานที่และ
บรรยากาศบนหอผู้ป่วยของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตาม
ประสบการณ์การทำงาน 110
- 35 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้ร่วมวิชาชีพ ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์
การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี 111
- 36 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้ร่วมวิชาชีพของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตาม
ประสบการณ์การทำงาน 112
- 37 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้สอนกับผู้เรียน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์
การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี 113

38	ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่คณะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทั้งด้าน ระหว่างกลุ่ม อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	114
39	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คณะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทั้งด้าน ของอาจารย์ พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน	115
40	ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่คณะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียม ประสบการณ์และการมอบหมายงาน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	116
41	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่คณะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียม ประสบการณ์และการมอบหมายงานของอาจารย์เป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน	117
42	ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่คณะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้สอนและวิธีจัด การเรียนการสอน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล	118

43	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัด การเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตาม สถาบัน	119
44	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน ระหว่าง กลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	120
45	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล	121
46	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน	122
47	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณวินัยและระเบียบ ในการปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล	124

48	ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	125
49	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน	126
50	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่ และ บรรยากาศบนหอผู้ป่วย ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	127
51	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และ บรรยากาศบนหอผู้ป่วยของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน	128
52	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	129

- 53 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์
ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่
จำแนกตามสถาบัน 130
- 54 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์
ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 131
- 55 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทุกค่าน ระหว่าง
กลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และมหาวิทยาลัยมหิดล 132
- 56 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทุกค่าน
ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน 133
- 57 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณการจัดเตรียม
ประสบการณ์ และการมอบหมาย ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 134
- 58 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณการจัดเตรียม
ประสบการณ์ และการมอบหมายงาน
ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน 135

- 59 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัด
การเรียนการสอน ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 137
- 60 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัด
การเรียนการสอน ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตาม
สถาบัน 138
- 61 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน
ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 139
- 62 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน ของนักศึกษา
พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน 140
- 63 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณอุปกรณ์
เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 141

- 64 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์
เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาล
เป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน 142
- 65 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านวินัยและระเบียบ
ในการปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 144
- 66 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านวินัย และ
ระเบียบในการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่
จำแนกตามสถาบัน 145
- 67 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผล
การปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 146
- 68 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผล
การปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน 147
- 69 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และ
บรรยากาศบนหอผู้ป่วย ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล 149

70	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และ บรรยากาศบนหอผู้ป่วย ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน	150
71	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ร่วมวิชาชีพ ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	152
72	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ร่วมวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน ..	153
73	ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียนระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล	155
74	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียนของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน	156
75	เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษา พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นรายข้อ	224

76	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษา พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นรายข้อ	228
77	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นรายข้อ	232
78	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นรายข้อ	236

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ลักษณะพิเศษของวิชาสาขายาบาลศาสตร์ก็คือ การศึกษาโดยตรงกับสิ่งที่มีชีวิต โดยเฉพาะชีวิตมนุษย์ ซึ่งไม่อยู่ในภาวะที่จะทดลองได้ทุกกรณี การจัดการศึกษาจึงมุ่งให้นักศึกษายาบาลตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของชีวิตและความปลอดภัยของมนุษย์เป็นอันดับแรก นักศึกษายาบาลจะสามารถปฏิบัติงานได้มีคุณภาพสูงมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของวิชาชีพยาบาลและการปฏิบัติงาน

ยาบาล การศึกษากาคนปฏิบัติจึงเป็นหัวใจของวิชาชีพนี้ (วรรณวิไล ชุ่มภิรมย์ 2518 : 306) ปัจจัยที่ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพน้อยลงก็คือ ความไม่สอดคล้องของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ด้านทฤษฎีและการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนขาดความสามารถในการพิจารณาเลือกประสบการณ์ มีประสบการณ์ไม่เพียงพอ ความจำกัดของประสบการณ์ที่มีอยู่ ความประสงค์ในการใช้แรงงานนักศึกษาในแผนกบริการ การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ควรให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรง คือ การปฏิบัติจริง ครูมีบทบาทในการเลือกประสบการณ์ การพิจารณาความเหมาะสม ความพอดีและมีความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาบททฤษฎี เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะและศักยภาพสูงสุด (พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ 2522 : 149) ในการศึกษาวิชาพยาบาล นักศึกษาที่มีความรู้ทางด้านทฤษฎีแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ชำนาญทางด้านการปฏิบัติงานพยาบาลก็จะมีปัญหามากเสมอ นักศึกษาที่จบแล้วมักพบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่แตกต่างจากสภาพการเรียนการสอน (Tulloch. 1973 : 80) เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นความรู้เฉพาะวิชามากกว่าการนำความรู้จากวิชาที่เรียนไปสู่การปฏิบัติวิชาชีพ การเรียนวิชาต่าง ๆ ยังขาดเป้าหมายที่แน่นอนที่จะมุ่งไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์สภาพแวดล้อมที่เป็นจริงและยังขาดการเน้นถึง

กระบวนการนำไปใช้การวัดผลความสำเร็จในการเรียนวิชาต่าง ๆ ยังวัดความรู้เฉพาะวิชามากกว่าการวัดการตัดสินใจในการแก้ปัญหาที่พบขณะปฏิบัติกรพยาบาล ปัญหาที่พบขณะที่นักศึกษาขึ้นปฏิบัติงานก็คือ ความยุ่งยากใจในการที่จะนำความรู้ทางทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการดูแลผู้ป่วยหรือเพื่อการแก้ปัญหาเมื่อได้รับการมอบหมายงานให้วางแผนการพยาบาลผู้ป่วยเป็นรายบุคคล นักศึกษาจะต้องจัดระบบความรู้ทางทฤษฎีใหม่เพื่อนำมาสู่การปฏิบัติจริงกับผู้ป่วยซึ่งมักจะทำได้ยากเพราะไม่ได้พบตัวอย่างที่อาจารย์ประยุกต์ให้เห็นในภาคทฤษฎีมาก่อน (Mallick. 1977 : 244 - 247)

จากเป้าหมายของการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติที่มุ่งให้นักศึกษาสามารถทำได้ปฏิบัติได้ แก้ปัญหา ป้องกันปัญหา วิเคราะห์สถานการณ์และตัดสินใจได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาพยาบาลที่ตั้งไว้ การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติจึงเป็นการวางแผนและการกำหนดวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีความสมดุลย์และมีความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชาทั้งด้านวิชาการทั่วไปและวิชาชีพ มีการวางแผนการเรียนการสอน จัดประสบการณ์ร่วมกัน เน้นความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับนักศึกษา (Treece. 1974 : 13 : 20) องค์การอนามัยโลก ได้เน้นความสำคัญของการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติว่าเป็นเครื่องชี้บ่งถึงความสำเร็จของการจัดการศึกษาในสถาบันพยาบาลและเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาคุณค่าของโครงการการศึกษา ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาภาคปฏิบัติได้แก่ การที่นักศึกษาจะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของงานที่ได้รับมอบหมาย การได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ตรงกับเป้าหมาย การได้รับการนิเทศที่ดี การได้รับการมอบหมายงานให้รับผิดชอบตรงตามความรู้ความสามารถของนักศึกษา ความพอใจในงาน การได้รับการแนะแนว แรงจูงใจ แรงกระตุ้น การตรวจรายงานของอาจารย์อย่างใกล้ชิด ตลอดจนการมีเครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์เพียงพอเพื่อการฝึกปฏิบัติงานตามที่ได้อศึกษามาแล้ว (World Health Organization. 1966 : 103 - 104)

จากการสัมมนาสรุปผลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 เรื่องคุณภาพการพยาบาล (สรุปผลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ 2522 : 436 - 439) ผู้เข้าร่วมสัมมนาส่วนใหญ่ยอมรับว่าคุณภาพการศึกษาพยาบาลและการปฏิบัติพยาบาลในประเทศไทยยังไม่อยู่ในสภาวะที่น่าพอใจ จุดอ่อนที่สำคัญที่ควรจะได้มีการพัฒนาปรับปรุงคือ

1. การเรียน - การสอน ยังคงเน้นหนักในความรู้เข้าใจค่านิยมมากกว่าการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลในสถานการณ์จริง

2. ผู้สอนภาคปฏิบัติทางคลินิกมีจำนวนน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักศึกษา ผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการพยาบาลทางคลินิกจำกัด ภาระรับผิดชอบหลายด้าน ทำให้หย่อนสมรรถภาพในการสอนและไม่เป็นรูปแบบของนักปฏิบัติการที่มีคุณภาพสำหรับนักศึกษา

3. สภาพของหอผู้ป่วยยังไม่อยู่ในภาวะที่จะเป็นสถานศึกษาทางภาคปฏิบัติได้ดีเนื่องจากพยาบาลประจำการมีน้อย ยังหารูปแบบของพยาบาลที่ดี และการบริหารการพยาบาลที่ดีได้ยาก

วิเชียร ทวีลาภ (วิเชียร ทวีลาภ 2522 : 17 - 30) ได้กล่าวถึงสภาวะการศึกษาพยาบาลของประเทศไทยไว้ว่า วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพเพื่อการปฏิบัติแต่คุณภาพของการปฏิบัติพยาบาลยังไม่ดีพอ แพทย์มองเห็นว่าพยาบาลปัจจุบันมีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และพยาธิสภาพมากขึ้น มีเหตุมีผล รู้จักแก้ปัญหา มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น รู้จักหาความรู้แต่มีความอดทนน้อย ไม่ค่อยเสียสละต่อหน้าที่ ระเบียบวินัยหย่อน ไม่ชอบทำงานระดับต้น ชอบทำงานสบายเป็นหัวหน้า ความรับผิดชอบในหน้าที่น้อยลง ส่วนพยาบาลเองมองเห็นว่าพยาบาลปัจจุบันมีความรู้ มีความคิดริเริ่มดี แต่ขาดน้ำใจในการที่จะช่วยเหลือผู้ป่วย ขาดน้ำมือเนื่องจากไม่ชอบปฏิบัติ และขาดน้ำคำ เพราะไม่สนใจในปัญหาและตัวผู้ป่วย ซึ่งภาพพจน์เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าคุณภาพในการปฏิบัติพยาบาลของพยาบาลกำลังเสื่อมลงทั้งในด้านคุณธรรม ความรับผิดชอบและคุณสมบัติในการปฏิบัติวิชาชีพ ปัจจุบันที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาพยาบาลได้แก่

ประการแรก เกิดจากระบบการเรียนรู้ (Learning process) ของพยาบาล ใช้ระบบการเรียนรู้แบบถ่ายทอดความรู้ที่ได้มีผู้คนพบมาแล้ว เกิดขึ้นจากการจดจำและนำไปปฏิบัติตามสั่ง ใช้การตัดสินใจและการคิดค้นน้อยมาก วิธีการเรียนเน้นที่ทำอะไร (How to do) โดยไม่จำเป็นต้องรู้ว่าทำไมจึงทำ ต่อมาเมื่อสังคมเปลี่ยน ระบบการศึกษาพยาบาลในมหาวิทยาลัยได้พัฒนาขึ้นถึงระดับปริญญาตรี ปริญญาโท มีบรรยากาศของการเรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้น การสอนจึงได้รับการปรับปรุงไปสู่รูปแบบของการแก้ปัญหา (Problem - solving approach)

ประการที่ 2 เกิดจากคุณภาพของอาจารย์พยาบาล อาจารย์พยาบาลส่วนมากมีความรู้ทางทฤษฎีการพยาบาลน้อย การแยกสถาบันการศึกษาและบริการพยาบาลออกจากกันทำให้อาจารย์พยาบาลไม่ได้รับฝึกหัดข้อต่อการปฏิบัติพยาบาลจึงขาดความชำนาญในการปฏิบัติพยาบาล ไม่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาได้ อาจารย์ยังขาดทักษะในการประยุกต์ความรู้ในการปฏิบัติพยาบาลและทักษะในการสอนบนหอผู้ป่วย

ประการที่ 3 เกิดจากช่องว่างระหว่างการศึกษากับการบริการพยาบาล ได้แก่ การขาดความเข้าใจในบทบาทของพยาบาลหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการ การร่วมรับผิดชอบในการสอนและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษา การขาดความเข้าใจในบทบาทของอาจารย์พยาบาลที่ต้องร่วมรับผิดชอบในการบริการผู้ป่วย และพยาบาลฝ่ายบริการปฏิบัติงานแบบงานประจำ (Routine oriented) ขณะที่อาจารย์พยาบาลสอนหรือนิเทศนักศึกษาแบบเน้นทฤษฎี (Theory oriented) ทั้งนี้เพราะต่างคนต่างทำหน้าที่ของตน ขาดการยอมรับและใช้แหล่งความรู้จากกันและกัน

ประการที่ 4 เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับทัศนคติต่อชีวิตและค่านิยมของคนในสังคม จากดั้งเดิมที่เด็กได้เรียนรู้ว่าชีวิตที่ประสบความสำเร็จคือการทำงานหนักมาเป็นชีวิตที่ดีคือความสบาย ผู้ที่เข้าศึกษาวิชาการพยาบาลจึงมุ่งที่ความสบาย เมื่อสำเร็จการศึกษาเป็นอาจารย์จึงนิยมใช้ชีวิตทางวิชาการ (Academic life) มากกว่าที่จะเป็นนักปฏิบัติ (Practitioner) อาจารย์จึงเป็นรูปแบบที่ดีของการเป็นนักปฏิบัติ การพัฒนาวิชาการพยาบาลชั้นวิชาชีพแก่นักศึกษาไม่ได้ การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

พยาบาลจำเป็นต้องปรับปรุงคุณภาพอาจารย์ก่อน อาจารย์ต้องรักวิชาชีพ สนใจในการพัฒนาตนเองเพื่อการเป็นนักปฏิบัติการพยาบาลที่ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องที่ทางฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาลควรจะต้องแก้ไขร่วมกัน เพื่อคุณภาพและประสิทธิภาพของวิชาชีพพยาบาล อาจารย์พยาบาลควรประสานงานร่วมมือกับฝ่ายบริการพยาบาล ในการจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับทฤษฎีที่นักศึกษาเรียนมา มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการจัดเตรียมประสบการณ์ การมอบหมายงาน การจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย การควบคุมวินัย กฎเกณฑ์ระเบียบการปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา ในขณะที่ฝ่ายบริการพยาบาลจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไปอำนวยความสะดวกในการจัดสถานที่เรียน จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้บนหอผู้ป่วยและเป็นผู้อยู่ในคณะปฏิบัติการพยาบาล (Team nursing) ร่วมกับนักศึกษาพยาบาลและอาจารย์ นักศึกษาบางคนอาจจะประสบความสำเร็จในการศึกษาภาคทฤษฎีแต่ล้มเหลวในการศึกษาภาคปฏิบัติไม่สามารถให้การพยาบาลผู้ป่วยหรือแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างเหมาะสม สภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วยในค่านต่าง ๆ มีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ การแก้ปัญหา การรู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักศึกษาพยาบาลเป็นอย่างมาก ส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษาภาคปฏิบัติและเป็นพยาบาลวิชาชีพที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น

คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นสถานการศึกษาพยาบาลที่มีหน้าที่โดยตรงในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการพยาบาล เพื่อให้บรรดาเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive domain) มีทัศนคติที่ดีและรักในวิชาชีพ (Affective domain) และมีทักษะในการปฏิบัติพยาบาล (Psychomotor domain) การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติให้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันจึงเป็นสิ่งจำเป็น การปฏิบัติพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลจะบรรลุจุดมุ่งหมายมากขึ้นโดยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่ดี มีคุณภาพแก่นักศึกษา

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้หนึ่งที่รับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล เห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาทัศนะของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติให้ผู้สอน ผู้เรียน และผู้ร่วมวิชาชีพ มีความเข้าใจต่อความมุ่งหมายและเป้าหมายในการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล ตรงกัน ร่วมมือในการให้การศึกษอบรมแก่นักศึกษาพยาบาลจนสามารถรับใช้ประชาชน สังคม และประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลตามตัวแปร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วยใน ค่ายต่าง ๆ ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อสนองตอบต่อการเรียนรู้ และการฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลได้ดียิ่งขึ้น
3. ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการเสริมสร้างความเข้าใจให้ตรงกันและดียิ่งขึ้นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ในเรื่องของเป้าหมายการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาลและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4. ผลการวิจัยเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารฝ่ายบริการพยาบาลและฝ่ายจัดการศึกษาพยาบาล ได้ประสานงานและร่วมมือกันในการจัดระบบบริการทางการพยาบาล ให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาระดับปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาพยาบาลมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

1. ประชากร ได้แก่

1.1 อาจารย์พยาบาลทำหน้าที่ปฏิบัติการคลินิก (Clinical instructors) ของคณะพยาบาลศาสตร์ในสังกัดมหาวิทยาลัย ได้แก่ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 295 คน

1.2 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จากคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัย จำนวน 758 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

2.1 อาจารย์พยาบาล ทำหน้าที่ปฏิบัติการคลินิก (Clinical instructors) ของคณะพยาบาลศาสตร์ ในสังกัดมหาวิทยาลัย ได้แก่ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 244 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตามวิธีการของ คีรจี และมอร์แกน (Krijie and Morgan. 1970 : 608)

2.2 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี จากคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัย จำนวน 609 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตามวิธีของ คีรจี และมอร์แกน (Krejie and Morgan. 1970 : 608)

3. ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ นักศึกษาพยาบาล
กับอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

3.1.2 ระดับชั้นปีของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ ชั้นปีที่ 3 และ
ชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีการฝึกภาคปฏิบัติ

3.1.3 วุฒิของอาจารย์ แบ่งเป็น

3.1.3.1 ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าปริญญาตรี

3.1.3.2 ระดับปริญญาโทและสูงกว่าปริญญาโท

3.1.4 ประสบการณ์การทำงานของอาจารย์ แบ่งเป็น

3.1.4.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.4.2 ประสบการณ์ 5 - 10 ปี

3.1.4.3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

3.1.5 สถาบันการศึกษาพยาบาล ในแต่ละมหาวิทยาลัย ได้แก่

3.1.5.1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3.1.5.2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

3.1.5.3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.1.5.4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ตามสภาพที่เป็นจริงในค่านต่าง ๆ ได้แก่

3.2.1 คำนการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน

3.2.2 คำนผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน

3.2.3 คำนผู้เรียน

3.2.4 คำนอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน

- 3.2.5 ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน
- 3.2.6 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.2.7 ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย
- 3.2.8 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ
- 3.2.9 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. ทัศนะ หมายถึง ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาศึกษาปฏิบัติ ตามสภาพหรือตามการรับรู้ที่เป็นจริง ขณะขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

2. สภาพแวดล้อมทางการศึกษาศึกษาปฏิบัติ หมายถึง สภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วยที่ทางฝ่ายจัดการศึกษา และฝ่ายบริการพยาบาลได้ร่วมกันจัดให้กับนักศึกษาพยาบาลได้ศึกษาเรียนรู้ และฝึกทักษะในสถานการณ์และสภาพการณ์ที่เป็นจริงบนหอผู้ป่วย เน้นเฉพาะการจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย โดยไม่ได้ระบุเฉพาะแผนกหนึ่งแผนกใด และรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วยทั่ว ๆ ไป ที่นักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน สภาพแวดล้อมทางการศึกษาศึกษาปฏิบัติระบุไว้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

2.1 ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน การจัดเตรียมประสบการณ์ หมายถึง ประสบการณ์ที่จัดเตรียมก่อนที่จะให้นักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน เช่น การปฐมนิเทศ การบอกวัตถุประสงค์ของการขึ้นปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดเตรียมเอกสาร ตำรา และการจัดบริการแนะแนวสำหรับนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติงาน ส่วนด้านการมอบหมายงาน หมายถึง การมอบหมายงานให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ซึ่งได้แก่ การมอบหมายงานให้เหมาะสมตรงตามความรู้ความสามารถ การมอบหมายงานให้ก่อนล่วงหน้า มอบหมายงานโดยมีการสับเปลี่ยนงานความรับผิดชอบแก่นักศึกษาและการมีส่วนร่วมรับผิดชอบงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาในการมอบหมายงานนั้น ๆ

2.2 ด้านผู้สอนและวิธีการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้สอน หมายถึง พฤติกรรมด้านการสอนของอาจารย์ ได้แก่ ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความสามารถในการปฏิบัติพยาบาล การถ่ายทอดความรู้ การตัดสินใจ การแก้ปัญหา เป็นต้น ส่วนวิธีการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือเทคนิคต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน ที่จะส่งผลให้เกิดการเรียนรู้และปฏิบัติได้ เช่น วิธีการในการกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัว และสนใจในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติพยาบาลกับนักศึกษา การใช้จิตวิทยาในการสอนและการพยาบาลผู้ป่วย เป็นต้น

2.3 ด้านผู้เรียน ได้แก่ การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา เช่น ความสนใจ ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของการขึ้นปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นต้น

2.4 ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้บนหอผู้ป่วยที่นักศึกษาจะต้องเรียนรู้ และใช้ในการปฏิบัติพยาบาล มีจำนวนเพียงพอ อยู่ในสภาพที่ดี ไม่ชำรุด การจัดวางเป็นระเบียบ สะดวกแก่การใช้ เป็นต้น

2.5 ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติตนของนักศึกษาขณะขึ้นปฏิบัติงาน การดูแลนักศึกษาในเรื่อง ความสุภาพ เรียบร้อยเกี่ยวกับการแต่งกายของนักศึกษา

2.6 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน หมายถึง การรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานสำหรับการพิจารณากำหนดระดับความสามารถ พัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลที่ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ในที่นี้หมายถึงเกณฑ์การประเมิน ผู้มีส่วนร่วมในการประเมิน วิธีการประเมิน เป็นต้น

2.7 ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย หมายถึง สภาพการณ์ ไร้อุปสรรคหรือความเหมาะสมของการจัดสถานที่เรียนบนหอผู้ป่วย ความเป็นสัดส่วนของห้องเรียน ความแออัดหรือความคับแคบของสถานที่เรียน สภาพการถ่ายเทอากาศ เป็นต้น

2.8 คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ หมายถึง ความสัมพันธ์ความเป็นกันเองระหว่างนักศึกษา อาจารย์ หัวหน้าพยาบาล พยาบาลประจำการ ผู้ร่วมวิชาชีพในที่นี่จะมุ่งเฉพาะบุคลากรทางการพยาบาลเท่านั้น เนื่องจากบุคลากรทางการพยาบาลเป็นผู้ที่มีบทบาทต่อการเรียนรู้และปฏิบัติได้ของนักศึกษาพยาบาลมากที่สุด

2.9 คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเมื่อขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

3. อาจารย์พยาบาล หมายถึง อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก (Clinical instructors) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการนิเทศการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลบนหอผู้ป่วยในการจัดเตรียมประสบการณ์การเรียนรู้ การมอบหมายงานการจัดเครื่องมือเครื่องใช้ในการเรียนการสอน การควบคุมวินัย เทคนิคระเบียบ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการขึ้นปฏิบัติงานรวมทั้งประเมินผลการศึกษากาตปฏิบัติให้แก่ศึกษาพยาบาล และเป็นอาจารย์ในคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

4. นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2525 ในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

5. หอผู้ป่วย (Ward) หมายถึง สถานที่ที่รับผู้ป่วยเข้ามาพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล เป็นสถานที่ที่เปรียบเสมือนห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการของศึกษาพยาบาลในขณะขึ้นปฏิบัติงาน

6. วุฒิของอาจารย์ หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดที่อาจารย์ได้รับ ซึ่งแบ่งเป็นระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าปริญญาตรี และระดับปริญญาโทหรือสูงกว่าปริญญาโท

7. ประสบการณ์การทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกเริ่มปฏิบัติราชการ เป็นอาจารย์สอนและควบคุมนักศึกษาบนหอผู้ป่วยจนถึงวันที่ตอบแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็นประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษานั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหนังสือ บทความ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีสาระครอบคลุมทั่วแปดที่จะทำการศึกษาวิจัย โดยผู้วิจัยจะแยกกล่าวถึง บทความ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในด้านผู้สอนและการจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะและบทบาทของผู้นร่วมวิชาชีพ การวิจัยภายในประเทศ และการวิจัยในต่างประเทศ

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

การศึกษาคปฏิบัติ คือ หัวใจสำคัญของการศึกษาพยาบาล (วรรณวิไล ชุ่มภิรมย์ 2518 : 306) การจัดการศึกษาพยาบาลมีเป้าหมาย เพื่อผลิตบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์พยาบาล ให้สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างดีและมีคุณภาพ การที่นักศึกษาจะสามารถปฏิบัติการพยาบาลได้ดีมีคุณภาพจำเป็นต้องอาศัย การฝึกปฏิบัติจากความเป็นจริง ดังนั้น การจัดประสบการณ์ตรงและสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง จึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริงต่อผู้ป่วย สถานที่ที่นักศึกษาสามารถปฏิบัติจริงได้คือบนหอผู้ป่วย หอผู้ป่วยจึงเปรียบเสมือนห้องปฏิบัติการหรือห้องเรียนของนักศึกษาพยาบาล สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนในห้องเรียนนับว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างมาก การเรียนการสอนที่ดีและได้ผล ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ที่ดีของห้องเรียน ตัวผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนและครูมีความพร้อมที่จะสอนและควรมีบรรยากาศที่ดีด้วย (ละออ การุณยวนิช และคณะ ม.ป.ป. : 214) ฟาริกา อิบราฮิม (ฟาริกา อิบราฮิม 2525 : 28 - 30) กล่าวว่า ความสำเร็จของงานพยาบาลอยู่ที่การปฏิบัติ การปฏิบัติเท่านั้นที่จะช่วยให้เกิดความสุขุม ซึ่งขึ้นกับธรรมชาติของ

การฝึกปฏิบัติว่ามีคุณภาพเพียงใด ถ้าการฝึกปฏิบัติในลักษณะของการปฏิบัติที่ดี ก็จะส่งผลให้เป็นพยาบาลที่ดี ตรงกันข้าม ถ้าการฝึกปฏิบัติเป็นลักษณะของการปฏิบัติที่เลว ก็จะส่งแนวพยาบาลออกมาในลักษณะตรงกันข้าม ซึ่งขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น การแนะนำของอาจารย์ สภาพแวดล้อมของการฝึกปฏิบัติ มีอาจารย์และพยาบาลประจำการเป็นแบบอย่าง มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยไปสู่การฝึกปฏิบัติตามที่พึงปรารถนาของวิชาชีพ ในสิ่งแวดล้อมที่มีลักษณะของการปฏิบัติที่เลว แม้จะพยายามสอนแนะนำดีเพียงใดก็ตาม ย่อมนำไปสู่ลักษณะของการปฏิบัติที่ดีได้ยาก การจัดการศึกษาเพื่อผลิตพยาบาลที่มีลักษณะของวิชาชีพและมีคุณภาพจริง ๆ นั้น ต้องอาศัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติอย่างมาก โดยเฉพาะบทบาทของอาจารย์พยาบาลและสภาพแวดล้อมทางคลินิก ซึ่งมีพยาบาลประจำการเป็นปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญ

สภาพแวดล้อมทางการศึกษากาคนปฏิบัติ มีความหมายรวมถึงสภาพของการเรียน การสอนบนหอผู้ป่วย ผู้เรียน ผู้สอน วิธีการเรียนการสอน เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน การประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอนและผู้ร่วมงานตลอดจน อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมบนหอผู้ป่วยที่มีผลต่อการศึกษากาคนปฏิบัติ ผู้มีบทบาทที่จะทำให้สภาพแวดล้อมทางการศึกษากาคนปฏิบัติบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาพยาบาล ได้แก่ ผู้สอนและการจัดการเรียนการสอน คุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะและบทบาทของผู้ร่วมวิชาชีพ

ผู้สอนและการจัดการเรียนการสอน

ในปัจจุบันครูได้เปลี่ยนบทบาทจากผู้ที่ยึดถือเพียงแต่ความรู้ให้กับศิษย์ กลายเป็นผู้ที่ชี้แนะแนวทางให้การแสวงหาความรู้ให้กับผู้เรียน ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่จะโน้มน้าวจิตใจศิษย์ให้มีความเลื่อมใสศรัทธาในวิชาชีพ เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับศิษย์มากที่สุด ครูจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งในด้านวิชาการและการปฏิบัติและจะต้องเป็นผู้สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้สึกร่าเริงและสนใจอยากเรียน มีการเตรียมพร้อมอยู่เสมอ มีความจริงใจกับผู้เรียนและจะต้องมีความเข้าใจ

ในความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างสถาบันการศึกษาและสถาบันที่นักศึกษาออกไปฝึกปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน เป็นผู้พัฒนาตนเองอยู่เสมอและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ในเรื่องบุคลิกภาพด้วย (พรรณี เหมือนวงศ์ 2522 : 219)

จากรายงานการอภิปรายเรื่อง การส่งเสริมคุณภาพอาจารย์ ในการสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเมื่อเดือนมิถุนายน 2519 ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ได้กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยว่าควรมีบทบาทดังนี้ (บุญเสริม วิสกุล และคณะ 2519 : 97)

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ในวิชาที่สอน รู้จักในวัตรกรรมการศึกษาและเทคโนโลยี
2. เป็นผู้มีความยุติธรรมในการพิจารณาให้ผู้เรียนสอบได้ หรือตก
3. เป็นตัวแทนของสังคมในวิชาการนั้น ๆ จึงต้องเป็นตัวแทนที่ดี เพื่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดีให้สังคมเลื่อมใสและกระตุ้นให้นิสิตอยากเรียน
4. เป็นผู้สนับสนุน เอื้ออำนวยความสะดวกให้นิสิตสามารถเรียนด้วยตนเอง ตามอัตราความเร็วและความสามารถของตนเอง
5. เป็นตัวอย่างของคนทั่วไปในฐานะเป็นบุพชนิยบุคคล
6. เป็นบุคคลธรรมดาไม่ทำตัวเห็นทางนิสิต

นอกจากนี้ บทบาทของครูจะต้องเปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้บอก ผู้แสดงนำเสีย หักกรณีในการเรียนมาเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่ม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ ในกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้ช่วยและผู้แนะนำให้ผู้เรียนมีหลัก รู้จักวิธีที่จะศึกษาค้นคว้า และเลือกทางของตนเองได้โดยไม่มีการบังคับ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดอิสระ อย่างมีเหตุผล (ลีปนันท เกตุทัต 2518 : 143)

ในวิชาชีพพยาบาล ผู้สอนมีบทบาทในการสอนและให้คำแนะนำแก่นักศึกษา ซึ่งมีทั้งบทบาทของผู้เป็นครูและบทบาทของพยาบาล (ฟาริดา อิบราฮิม 2525 : 30)

เพราะการสอนในห้องเรียน เมื่อทำหน้าที่เป็นครูก็เป็นเรื่องยากอยู่แล้ว เมื่อขึ้นสอนบนหอผู้ป่วย คุรุพยาบาลจะต้องทำหน้าที่ทั้งเป็นครูและเป็นพยาบาลในขณะเดียวกัน

พรจันทร์ สุวรรณชาติ (พรจันทร์ สุวรรณชาติ 2522 : 317 - 319) ได้กล่าวถึงบทบาทและคุณสมบัติของคุรุพยาบาลว่ามีความสำคัญต่อการเสริมสร้างคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมาก ได้แก่

1. คุณสมบัติของคุรุพยาบาล คุรุพยาบาลควรเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาตามระดับที่ได้กำหนดไว้ เป็นผู้ที่มีความรู้ในเฉพาะสาขาที่ดำเนินการสอนและสามารถที่จะนำความรู้นี้มาใช้ในการเรียนการสอนได้อย่างดีและมีความมั่นใจในการสอน

คุณสมบัติของครูอีกประการหนึ่งคือความรู้ที่จำเป็นในการดำเนินการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพที่ทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้มากที่สุด และมีความวิตกกังวลน้อยที่สุด ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทางการศึกษา เช่น ปรัชญาของการศึกษา จิตวิทยาของการเรียนรู้ สถิติ หลักของการสอนวิจัยขั้นพื้นฐานและเทคนิคของการวัดผล คุณสมบัติประการสุดท้ายที่ครูควรมีคือ ประสบการณ์ในวิชาชีพ (Professional experience) คุรุพยาบาลที่มีประสบการณ์ทางคลีนิกมานานก็สามารถที่จะนำประสบการณ์เหล่านี้มาใช้ในการสอนได้ดียิ่งขึ้น

2. บทบาทของครูที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน คือ เป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาในทุก ๆ วิธีทางของการดำเนินงานให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วย โดยการแสดงให้เห็นว่ามีความรู้และทักษะในสาขาที่ดำเนินการสอนนั้นอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง แสดงความสามารถในการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ป่วยได้อย่างมีประสิทธิภาพปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องตามเทคนิควิธี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีทั้งต่อผู้ร่วมงานต่อผู้ป่วย และครอบครัวและต่อตัวนักศึกษา และมีการติดต่อประสานงานได้เป็นอย่างดี คุรุพยาบาลจะต้องเป็นผู้ที่เป็นแบบอย่างของผู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพพยาบาล

นอกจากคุณสมบัติและบทบาทของคุรุพยาบาลดังกล่าวแล้ว รัตนา คำบุญเรือง (รัตนา คำบุญเรือง 2522 : 210 - 214) ได้เน้นถึงบทบาทของผู้เป็นคุรุพยาบาลว่า

1. ต้องเป็นแม่พิมพ์ที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีจริยธรรมและคุณธรรม ที่แสดงออกให้เห็นได้ เคนชักพ้อที่ลูกศิษย์จะเกิดความมั่นใจและเคารพนับถือและยึดเป็น ตัวอย่างได้จริง ๆ เป็นพยานาลที่ระลึกถึงทั้ง 3 ด้าน คือ การศึกษา การบริหาร และวิชาชีพ

2. มีความรักในวิชาชีพอย่างแท้จริง และเข้าใจความหมายของคำว่าการศึกษา การทำการพยานาล การบริการพยานาล วิชาชีพพยานาลและการปฏิบัติการพยานาล

3. ต้องสอนในชั้นเรียนในแบบที่ถือเป็นหลักการและนำไปปฏิบัติได้จริง สามารถ ทำให้คู่ในสภาวะจริงได้ ปรับปรุงความรู้ของตนให้ทันกับวิทยาการที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ปรับปรุงวิธีจัดการเรียนการสอน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมของผู้เรียนรุ่นใหม่ด้วย

4. แนะนำแนวทางและสอนผู้เรียนให้เป็นสมาชิกที่ดี เป็นผู้นำที่ดี ฝึกให้รู้จัก มอบหมายงาน ฝึกให้รู้จักใช้คำพูด รู้จักเขียนรายงานตลอดจนวิธีการสร้างสัมพันธ์ภาพ กับผู้ช่วยและผู้ร่วมงานอื่น ๆ แสดงตัวอย่างการประสานงานที่ดีให้ผู้เรียนเห็น เพื่อให้เกิด ความประทับใจแก่ผู้เรียน สามารถถึงคุณผู้เรียนให้ทำตามโดยไม่รู้ตัวได้ด้วยและสร้าง ชื่อเสียงให้แก่สถาบันที่ตนปฏิบัติงานด้วย

5. ผู้สอนต้องเป็นผู้ที่ทำงานในแบบที่มีประสิทธิภาพจริง ๆ คือ ต้องเป็นผู้ที่ทำงาน โดยถือหลักประหยัดในเรื่อง ประหยัดความคิด ประหยัดแรงงาน ประหยัดของใช้ และประหยัดเวลา

นอกจากนี้ ผู้เขียนยังเน้นถึงผู้สอนว่าควรจะต้องมีความเข้าใจในสิ่งต่อไปนี้คือ

1. ระบบการจัดแบ่งงานหรือมอบหมายงาน ซึ่งเริ่มตั้งแต่การวางแผนงาน ไปจนกระทั่งถึงการประเมินผลและติดตามผล ไม่ว่าจะเป็นการมอบหมายงานในรูปแบบใด ก็ตามและจะต้องรู้ว่าจะนำไปใช้เมื่อใด

2. ระบบการศึกษาพยานาล ซึ่งจะต้องสอนในแบบของผู้เรียนที่ต้องรักในวิชาชีพนี้ อย่างแท้จริง มีวิธีการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบสูง เป็นผู้ที่มีจริยธรรมและคุณธรรม มีความอดทน เสียสละ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพื่อสามารถจะแก้ไข สภาวะที่ต้องเผชิญทุกเมื่อ

3. ระบบการปฏิบัติพยาบาล ซึ่งทางฝ่ายบริการและฝ่ายการศึกษาจะต้องจัดระบบการปฏิบัติพยาบาลให้สอดคล้องกัน มีการประสานงานกันเป็นอย่างดี

ในด้านวิธีการสอน ในปัจจุบันได้มีเทคโนโลยีทางการศึกษาและเทคโนโลยีทางการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ซึ่งจะช่วยให้การสอนดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนได้อย่างสนุกสนาน มีความเข้าใจและสนใจมากยิ่งขึ้นและสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ การสอนควรจะได้เน้นให้ผู้เรียนได้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง และควรจะเป็นในลักษณะของการแก้ปัญหาเป็นส่วนใหญ่ โดยครูจะเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการศึกษาและแก้ปัญหา ซึ่งการเรียนการสอนชนิดนี้ผู้สอนและผู้เรียนได้มีโอกาสใกล้ชิดกันมากขึ้นกว่าการให้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดประการเดียว เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหา ซึ่งจะช่วยให้แนวความคิดแตกฉานยิ่งขึ้น เป็นผลต่อเนื่องไปถึงการปฏิบัติงาน และจะช่วยให้ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจและมั่นใจยิ่งขึ้น (พรณี เหมือนวงศ์ 2522 : 219)

ชวีเออร์ (Schweer. 1976 : 35 - 55, 72 - 74) ได้เสนอข้อคิดสำหรับผู้สอนบนหอยุ่วย เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มของนักศึกษาไว้ 4 ประการ ได้แก่

1. มีใจกว้าง (Openness) หมายถึง ผู้สอนจะต้องเปิดเผย ยอมรับฟังความคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ผู้เรียนเข้าพบเพื่อปรึกษาปัญหาได้ง่าย เป็นผู้ฟังที่ดี สนใจนักศึกษา

2. จับจุดสำคัญ (Focus) หมายถึง ผู้สอนจะต้องจับจุดสำคัญของเรื่องที่อภิปรายหรือเรื่องที่นักศึกษาถามพร้อมกับผู้สอนต้องมีความสามารถในการอธิบายให้ความหมายซึ่งผู้สอนจะต้องมีความรู้ในเนื้อหา ประสบการณ์ และความเข้าใจสิ่งแวดล้อมขณะนั้น

3. มีระบบระเบียบ (Discipline) หมายถึง ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศหรือจัดประสบการณ์ที่จะทำให้ผู้เรียนได้แสดงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีระบบและได้รู้ทิศทางของการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

4. สรุปความ (Closure) หมายถึง ขั้นตอนให้ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนได้กำหนดแนวความคิดสรุปในเรื่องนั้น ๆ อย่างชัดเจน โดยผู้สอนอาจถามเป็นระยะ ๆ เป็นการนำ

ซึ่งอาจจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดและมองเห็นทิศทางที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป ภายหน้าได้

อาจารย์ปฏิบัติภารกิจคลินิกต้องรับผิดชอบต่อการ เป็นสมาชิกของสถาบัน ต่อการสอน ทางคลินิกและการมีส่วนร่วมสร้างและปรับปรุงหลักสูตร รับผิดชอบ รับผิดชอบการสอนทาง คลินิก โดยอาจารย์จะต้อง

1. มีพื้นฐานความรู้ย่างดี และมีเวลาในการนำอุปกรณ์ต่าง ๆ มาวางแผน จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน
 2. กำหนดวิธีการสอนประจำวันตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยเน้นให้นักศึกษา แสดงออกอย่างอิสระ
 3. วางแผนการเรียนการสอนเป็นกลุ่มเล็ก เพื่อช่วยให้นักศึกษาแต่ละคนได้ แสดงออกตามความสามารถ
 4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ประจำวันโดยเตรียมแหล่งบริการ เครื่องใช้ ที่จะช่วยให้บรรลุตามความต้องการของผู้เรียน
 5. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามความต้องการและปัญหาที่เกิดขึ้น ตลอดจน จัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยคำนึงถึงความต่อเนื่องในวิชา ระหว่างวิชาทักษะและการปฏิบัติ
 6. เป็นตัวอย่างให้เห็นวิธีการอภิปรายกลุ่ม เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจวิธีการ แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน
 7. ไม่ยึดถือความคิดของตนเอง ยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษา
- โอเร็ม (Orem, 1980 : 72) ได้เสนอแนะวิธีการช่วยเหลือซึ่งกันเป็น แนวทางในการสอนและนิเทศของอาจารย์ในสภาพแวดล้อมของการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย ได้แก่
1. ปฏิบัติหรือทำให้ดู
 2. ชี้แนวทางให้
 3. ให้การสนับสนุนหรือให้กำลังใจ

4. จัดสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้รับความช่วยเหลือให้มีโอกาสช่วยตนเองให้มากที่สุด

5. ให้สอนขณะทำการนิเทศ หรือ สอนเฉพาะกรณี

รศ.นา คำบุญเรือง (รศ.นา คำบุญเรือง 2522 : 210 - 214) กล่าวถึง การสอนและการสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ว่าผู้สอนจะต้องปรับปรุงทั้งความรู้และ วิธีจัดการเรียนการสอนของตนเอง ต่อจากนั้นจึงสร้างบรรยากาศของการเรียนรู้ให้แก่ ผู้เรียนตระหนักว่า การพยาบาลที่มีคุณภาพนั้นคืออย่างไรโดยเสนอเป็นขั้นตอนดังนี้

1. แนะนำหรือสอนให้เลียนแบบจากตัวอย่างที่ดีและถูกต้อง ซึ่งก็ได้มีผู้กล่าว เสนอว่าผู้เรียนมักจะเรียนจากพยาบาลประจำการมากกว่าครูหรือหัวหน้าศึกษาที่

2. สอนปฏิบัติการพยาบาลให้มากกว่าสอนภาคทฤษฎี โดยให้ผู้เรียนฝึกด้วย ตนเองให้เร็วที่สุด เมื่อเริ่มสอนภาคทฤษฎี ดูแลให้การนิเทศงานอย่างใกล้ชิดด้วยตัว ครูเองหรือพยาบาลทางฝ่ายบริการที่มอบให้เป็นครูภาคปฏิบัติด้วยกัน

3. เน้นว่า สถาบันที่มีทรัพยากรที่สมบูรณ์ทั้งด้านตัวบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องใช้ ระบบการบริหารงาน หรือการประสานงานที่ดีนั้นเป็นการพยาบาลสมบูรณ์แบบ (Comprehensive nursing care) แต่ควรจะต้องสอนให้รู้จักการ จัดแปลงทรัพยากร ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ในแต่ละสถาบันที่ตนต้องไปทำงานด้วย

4. เน้นให้ผู้เรียนเห็นว่ างานของตนเองนั้นถ้ามีคุณภาพแล้วย่อมได้รับการสนับสนุน จากผู้บังคับบัญชาให้มีความก้าวหน้าหรือได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในการกระทำของตน อย่างแน่นอน

สมคิด รักษาสิทธิ์ (สมคิด รักษาสิทธิ์ 2525 : 26 - 34, 106 - 109) ได้ระบุหน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์พยาบาลไว้ดังนี้คือ

1. อาจารย์พยาบาลมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผู้เรียน ในด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในด้านการมอบหมายงาน มอบหมายผู้ช่วยให้อยู่ในความดูแลซึ่ง อาจารย์จะต้องพยายามใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ ให้มากที่สุด เริ่มตั้งแต่การกำหนดจุดมุ่งหมายว่าต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ได้พัฒนา

ทักษะและความสามารถในการเฝ้าระวังโรค โดยเฉพาะ จุดมุ่งหมายควรจะต้องสอดคล้องกับความรู้ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน การมอบหมายงานให้กับนักศึกษา ควรได้พิจารณาถึง

1.1 ด้านผู้เรียน คำนึงถึงความสามารถของนักศึกษา ประสบการณ์ของนักศึกษาแต่ละคน ซึ่งควรได้รับประสบการณ์หลาย ๆ ด้านและพบปัญหาที่แตกต่างกัน

1.2 ด้านผู้ป่วย ปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย ครูควรเลือกจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักศึกษาสนองตอบความต้องการของผู้ป่วยได้ หรือจัดให้นักศึกษากับพยาบาลมีความรับผิดชอบร่วมกัน ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม มีการช่วยเหลือปรึกษาหารือเพื่อการแก้ปัญหาให้แก่ผู้ป่วยแต่ละราย การมอบหมายผู้ป่วยให้แก่นักศึกษา อาจทำได้โดยครูเลือกผู้ป่วยและมอบหมายนักศึกษาเองหรือโดยครูและนักศึกษาร่วมกันพิจารณาเลือก

2. การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อาจารย์จะต้องติดตามให้คำแนะนำหรือชี้แนวทางต่าง ๆ อันจะเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดทักษะทั้งในด้านการปฏิบัติและการใช้ความคิดได้อย่างเต็มที่

* 3. การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับแก่ทั้งอาจารย์และผู้เรียนโดยอาจจะประเมินร่วมกัน สำหรับอาจารย์อาจต้องใช้วิธีประเมินผลหลาย ๆ วิธี เช่น การสังเกต การสอบถาม การให้ลองทำการบันทึกพฤติกรรม การทำบันทึกสังคมมิติ การตรวจสอบสิ่งที่ต้องปฏิบัติ (Check list) การทดสอบหลังปฏิบัติงาน (Post-test) ให้ผู้เรียนเขียนประเมินผลการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ

4. การจัดการสอนบนหอผู้ป่วย (Formal clinical teaching) การจัดการสอนเป็นลักษณะหนึ่งที่จะช่วยเสริมและขยายขอบข่ายการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนจะได้ผลขึ้นกับทั้งผู้สอนและผู้เรียน

ในการพิจารณาจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วยนั้น สมคิด รัชศาสตร์ (สมคิด รัชศาสตร์ 2525 : 96 - 102) ให้ความเห็นว่า ครูควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ครูจะต้องพิจารณาถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรของสถาบัน ซึ่งเปรียบเสมือนเข็มทิศที่จะช่วยบอกว่า พยาบาลที่ผลิตออกมานั้นจะมีสมรรถภาพในด้านใดบ้าง

2. ครูจะต้องเตรียมตนเองให้พร้อมทั้งด้านเนื้อหาวิชา ความรู้พื้นฐานและทักษะในการให้การพยาบาล ความรู้ในเนื้อหาวิชาและทักษะในการให้การพยาบาลเป็นหัวใจของการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการคลินิก และเป็นลักษณะเด่นที่จะช่วยเสริมบุคลิกภาพความเป็นผู้นำ ความเคารพยำเกรง และความเลื่อมใสศรัทธาของนักศึกษาพยาบาล

3. ครูจะต้องเข้าใจนักศึกษา สำนวญความสนใจ ความต้องการ และปัญหาของนักศึกษา

4. ครูจะต้องเข้าใจผู้ป่วยในสิ่งที่จะขึ้นปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล ต้องสำรวญปัญหาและความต้องการของผู้ป่วย เข้าใจผู้ป่วยเฉพาะราย เพื่อให้การแนะนำหรือยกเป็นกรณีตัวอย่างแก่นักศึกษาได้

5. ครูต้องเข้าใจต่อหน้าที่รับผิดชอบของพยาบาลและขอบเขตการปฏิบัติงานของพยาบาล

6. สำนวญผลการวิจัยทางการพยาบาล ทิศตามผล เพื่อการเข้าใจปัญหานั้นมาเป็นข้อคิดในการจัดการเรียนการสอน

7. ครูต้องเข้าใจสภาพและปัญหาท้องถิ่น

8. รู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้อยู่ในการจัดการเรียนการสอนในศึกษาผู้ป่วย

แกลดโคสกี (Gladkowski. 1977 : 59 - 61) ได้ให้ความเห็นตรงกันว่ากระบวนการเรียนการสอนจะเริ่มต้นตั้งแต่การตั้งวัตถุประสงค์สำหรับการสอน ซึ่งต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและควรชี้แจงให้นักศึกษาทราบ เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับนักศึกษาในการทำความเข้าใจและสรุปสั้น ๆ ล่วงหน้าได้ว่าการศึกษาวินิจฉัยสิ่งที่คาดหวังคืออะไร อาจารย์มีเกณฑ์ในการประเมินผลอย่างไร ในแง่ของเนื้อหาวิชา อาจารย์ควรจะมีการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ ๆ จากบทความและงานวิจัยต่าง ๆ เพราะความรู้ในหนังสืออาจจะล้าสมัยไปแล้ว ในเรื่องของวิธีการสอนอาจารย์ควรมีกลยุทธ์ในการสอนหลาย ๆ แบบไม่ควรยึดถือวิธีสอนในรูปเดิมอยู่ตลอดเวลา วิธีสอน การมอบหมายงาน และการประเมินผลอาจจะให้นักศึกษามีส่วนในการกำหนดร่วมกับอาจารย์บ้าง เพราะการที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดการเรียนการสอนจะทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจและ

ใคร่เรียนมากขึ้น ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (ไพฑูรย์ สินดารัตน์ 2522 : 187 - 209) กล่าวถึงการวางแผนการสอนว่าเป็นกิจกรรมในการคิดและทำของผู้สอนก่อนที่จะเริ่มดำเนินการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง โดยทั่วไปจะประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย การคัดเลือกเนื้อหา การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การเลือกตำราเอกสาร อุปกรณ์ รวมถึงการประเมินผลและเมื่อได้เตรียมข้อมูลรายละเอียดพร้อมแล้วผู้สอนควรเขียนรายละเอียดโครงร่างการสอนที่เรียกว่าประมวลการสอนรายวิชา (Course outline) เพื่อแจกให้นักศึกษาทราบและผู้สอนเก็บไว้เป็นแนวทางในการสอน และประมวลการสอนนี้ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาเสนอความคิดเห็น อภิปราย ปรับปรุงแก้ไขได้ตามสมควร

ในความสัมพันธ์กันระหว่าง การเรียนและการสอน ซึ่งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีกิจกรรมร่วมกันนั้น มาลี สนิทเกษทริน (มาลี สนิทเกษทริน 2517 : 299 - 303) ได้บอกลักษณะไว้ดังนี้

1. การสอนและการเรียนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ตลอดเวลา มีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน (Interaction) และมีการร่วมมือกัน (Cooperation) ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะมีบทบาทเป็นเพียงผู้สอนอย่างเดียวไม่ได้ จะต้องมีบทบาทเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอน คือจะต้องเป็นผู้ค้นคว้าหาประสบการณ์ เพื่อเตรียมเป็นผู้สอนที่ดี และในทำนองเดียวกัน ผู้เรียนก็ต้องมีบทบาทเป็นผู้สอน และผู้เรียนรู้อยู่ตลอดเวลาในสถานการณ์ที่ต่างกัน
2. การเรียนการสอนนี้ต้องคำนึงถึงว่า บุคคลมีส่วนสำคัญกว่าข้อมูลและเทคนิคในการสอน
3. ทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนรับผิดชอบในความสำเร็จหรือความล้มเหลวทุกสถานการณ์ของการเรียนการสอน คือ ทุกคนจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการที่จะให้เกิดการเรียนรู้

4. ผู้เรียนต้องเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนมากกว่าครู เป็นผู้ที่กำหนดหรือป้อนให้แต่ฝ่ายเดียว เป้าหมายที่ผู้เรียนกำหนดต้องเป็นกระบวนการที่ร่วมมือกันทั้งผู้ให้และผู้รับ

5. จุดมุ่งหมายของการเรียนจะต้องมีการเรียนรู้ เข้าใจและทำให้เกิดทักษะ ซึ่งการเรียนนี้หมายถึงมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาเกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนานี้จะนำไปในรูปของการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของท่าทีและความพอใจ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นโดยการร่วมมือกันสำรวจพฤติกรรมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาขึ้น

6. สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนและผู้สอนต้องเป็นไปในลักษณะที่ช่วยทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ผู้เรียนซึ่งบรรลุนิภาวะนั้นมีทั้งประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ ความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อ และอคติในตัวของแต่ละคนแตกต่างกันไป ซึ่งผู้สอนจะต้องรับรู้ถึงคุณค่าของบุคคลเหล่านี้และต้องช่วยเหลือสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าใจถึงพฤติกรรมต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล และแล้วต้องช่วยนำผู้เรียนเหล่านั้นไปสู่จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนเชื่อได้ด้วยดี อีกประการหนึ่งการเรียนจะเกิดผลช้ามาก ในบรรยากาศของการเรียนการสอนที่ไม่ท้าทายแก่ผู้เรียน

7. การเรียนจะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และผู้สอนสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ ความมั่นคง ความเชื่อถือซึ่งกันและกันในการที่จะออกความคิดเห็นมีการเสริมสร้างและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

บทบาทของครูที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนนั้น สมคิด รัชศาสตร์ (สมคิด รัชศาสตร์ 2525 : 80 - 93) ให้ความเห็นว่าควรมีหลักการและขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในศึกษาผู้ปวย แล้วกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินผลให้สอดคล้องกัน

2. กำหนดประเภทของประสบการณ์ที่ผู้เรียนแต่ละระดับควรจะได้รับในระหว่างที่ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย

3. คิดหาหรือกำหนดวิธีการประเมินผล
 4. กระทำติดต่อกันเป็นระยะ ๆ เมื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน
 5. กำหนดมาตรฐานไว้เป็นแนวทางการประเมินเพื่อให้เกิดความยุติธรรม
 6. การประเมินควรได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน ผู้บริหาร
 7. การประเมินผลควรใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน
- ในส่วนที่เกี่ยวกับเทคนิค วิธีการของการประเมินผลนั้น มีแนวความคิดดังนี้
1. การประเมินโดยครูประจำชั้นผู้ช่วย โดยครูจะต้องมีเป้าหมายและแผนการปฏิบัติที่แน่นอน
 2. การประเมินโดยผู้เรียน วิธีนี้ไม่ได้ปฏิบัติกันอย่างจริงจังและสม่ำเสมอนัก วิธีนี้อาจทำได้โดยให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นตามหัวข้อที่ครูวางไว้ ลักษณะของคำตอบ อาจจัดเป็นมาตราส่วนประเมินค่า หรือให้โอกาสในการเขียนบรรยาย ปัญหาในประเด็นต่าง ๆ โดยให้พิจารณาทั้งในส่วนที่ดี และส่วนที่ควรปรับปรุง
 3. การประเมินผลโดยผู้บริหารหรือผู้ร่วมงาน
- เครื่องมือในการประเมิน ได้แก่
1. การสังเกต โดย
 - 1.1 การบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนที่ครูสังเกตได้ทั้งหมด (Anecdotal record)
 - 1.2 บันทึกเฉพาะพฤติกรรมที่สำคัญ ที่แสดงให้เห็นว่าเป็นพฤติกรรมทางบวกหรือทางลบ
 - 1.3 บันทึกพฤติกรรมโดยมีมาตราส่วนประเมินค่ากำกับ เป็นลักษณะที่ระบุสิ่งที่ต้องการสังเกต (Check list) และจดบันทึกไว้
 - 1.4 การทำกราฟสังคมมิติ (Sociogram)

2. การทดสอบ มีข้อสอบเป็นเครื่องมือสำคัญ การสอบนี้เป็นเพียงวิธีหนึ่งที่ใช้ประเมินความรู้ ความคิด ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนการสอนในชั้นผู้ปวยโดยตรง ผลของการสอบจะนำไปใช้พิจารณาประกอบการประเมินผลรวมยอดภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนในชั้นผู้ปวยนั้น ๆ อาจทำได้โดยวิธีการเขียนพรรณา บรรยาย หรือการตอบข้อสอบที่มีตัวเลือก

3. ประเมินจากภาคินพนธ์ หรือการเสนอรายงานในที่ประชุมกลุ่มตามหัวข้อที่มอบหมายให้ หรือการให้บันทึกรายละเอียดของการทำงาน (Work book) หรือการบันทึกกิจกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำวัน

4. การประชุมร่วมกันระหว่างครูประจำชั้นและผู้เรียน เป็นวิธีที่ครูสามารถให้ความรู้ ให้ข้อเสนอแนะกับผู้เรียนโดยตรง ครูควรกำหนดแนวทางหรือหัวข้อเรื่องสำคัญต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การประชุมร่วมกันนั้นได้รับผลคุ้มค่าและเป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการอย่างแท้จริง

5. ให้โอกาสผู้เรียนประเมินผลการเรียน และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของตน ในส่วนของการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนอกเหนือจากผู้สอน ผู้เรียนแล้ว ก็ยังมีผู้ร่วมงานซึ่งก็คือ หัวหน้าตึก พยาบาลประจำการ

ในคานสถานทีเรียน บรรยากาศบนหอผู้ปวยตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงานนั้น นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การศึกษากาศปฏิบัติบรรลุเป้าหมายได้ จากการศึกษาวิจัยถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ของผู้วิจัยหลายท่าน (ประไพ ปิยะจันทร์ 2519 : 36 - 53, สุกัญญา โกวศัลยคิลก 2519 : 47 - 48, วิรัตน์ โกศลสมบัติ 2519 : 40 - 46, นภา ศรีพรรณกุล 2520 : 44 - 46) พบว่า เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานยังไม่เพียงพอ บรรยากาศบนหอผู้ปวยยังไม่เหมาะสมและอยู่ในสภาพที่ยังไม่พร้อม เพื่อให้การศึกษากาศปฏิบัติบรรลุเป้าหมายได้คานหอผู้ปวยจะต้องมีอุปกรณ์และเครื่องใช้ซึ่งจำเป็นสำหรับการบริการอย่าง

เพียงพอและพร้อมที่จะใช้ได้ทุกเวลาจึงจะเกิดความคล่องตัวและรวดเร็วในการปฏิบัติงาน
(วัลลา ตันตโยทัย 2522 : 92)

ในค่านสถานที่เรียนบนหอผู้ป่วยนั้น อาจจะขึ้นกับความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน
โดยทั่ว ๆ ไปมักจะจัดดังนี้

1. เป็นห้องเรียนประจำศึก ใช้ในการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย เป็นห้อง
เล็ก ๆ ผู้เรียนได้ประมาณ 10 - 15 คน อากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่มีเสียงรบกวน
2. มุมใดมุมหนึ่งของศึก ถ้าไม่มีห้องเรียนประจำ ครูต้องคัดแปลง ทิวทัศน์
ให้สามารถดำเนินการสอนได้ตรงตามวัตถุประสงค์โดยไม่มีอุปสรรคหรือสิ่งรบกวน เช่น
คนเดินผ่าน กลิ่นเหม็น ความอับชื้น เป็นต้น
3. ข้างเตียงผู้ป่วย กรณีที่ต้องการศึกษาผู้ป่วยอย่างใกล้ชิดหรือสาธิตการ
พยาบาลบางอย่าง

4. ศึกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดชั้นเรียนในการสอนแต่ละครั้ง ครูอาจใช้สถานที่เหล่านี้ร่วมกัน
สิ่งสำคัญคือครูต้องมีบันทึกการสอนล่วงหน้าว่าจะกำหนดชั้นเรียนตรงไหน พูดเรื่องอะไร
มีกิจกรรมอะไรบ้าง การย้ายสถานที่เรียนจากแห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่งควรให้มีการ
ต่อเนื่องของการเรียนรู้ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนด้วย (สมคิด รัชศาสตร์ 2525 : 67 - 69)

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหา สถานที่เรียนและเครื่องมือ เครื่องใช้บนหอผู้ป่วย
สมคิด รัชศาสตร์ (สมคิด รัชศาสตร์ 2525 : 125 - 127) ได้ให้ความคิดเห็นไว้
ว่ามักเกิดปัญหาดังต่อไปนี้

1. สภาพภายในศึกผู้ป่วยไม่เอื้ออำนวยต่อการสอน การจัดเตียงผู้ป่วยแออัด
ขาดสภาพที่ที่จะใช้สำหรับการเรียนการสอน
2. บนหอผู้ป่วยมิใช่ห้องเรียน แต่เป็นสถานการณ์จริง จึงมีเสียงรบกวนจาก
การปฏิบัติงาน ญาติผู้ป่วย มีบรรยากาศและสถานที่ไม่อำนวยนัก
3. เครื่องมือ เครื่องใช้ขาดแคลน ไม่อยู่ในสภาพที่ดี ไม่ครบถ้วน ชำรุด
เสียหาย ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอนมาก

คุณลักษณะของผู้เรียน

เนื่องจากการเรียนการสอนมีส่วนสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การเรียนการสอนมุ่งให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนอย่างมาก ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของภาวะแวดล้อมทางการเรียนการสอน ผู้เรียนแต่ละคนมีธรรมชาติและสภาพต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน มีความเป็นเอกลักษณ์บุคคลในสภาพที่แตกต่างกันนี้อาจจะทำให้การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาย่อมจะมีวุฒิภาวะที่เป็นผู้ใหญ่ มีความคิด รู้จักรับผิดชอบ มีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลมากกว่าระดับอื่น ๆ โดยมีลักษณะทั่ว ๆ ไป เช่น

1. คิดหาเหตุผลในทางนามธรรมได้
2. พัฒนาทางสมรรถภาพด้านอาชีพ
3. มีเสถียรภาพในทางอารมณ์และการคิด
4. มีความคิดทางการสร้างสรรค์วิเคราะห์
5. มีกฎจริยธรรมประจำใจ
6. ต้องการเป็นสมาชิกในองค์การที่จัดสำหรับคนวัยรุ่น
7. ชอบหาเงินใช้เอง ไม่อยากพึ่งพ่อแม่
8. เต็มใจตามผู้นำที่นำอย่างมีความสามารถ (ละอ อารุณยวิช และคณะ

ม.ป.ป. : 7 - 8)

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2524 : 217 - 218) ได้กล่าวถึงผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาว่าเป็นผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีอุดมคติ ความหวังและความตั้งใจสูง
2. มีความสนใจในสังคมสิ่งแวดล้อม ต้องการความรับผิดชอบและแก้ปัญหาสังคม
3. มีความเป็นอิสระ ไม่ชอบการบังคับบัญชา ต้องการเป็นตัวของตัวเอง
4. ไม่เชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งง่าย ๆ คอต้านอุดมการณ์เชิงบังคับ
5. สนใจการเปลี่ยนแปลง อยากเห็นสิ่งที่ดีกว่า
6. มีความสัมพันธ์กับกลุ่มสูง สนับสนุนกลุ่มแนวคิดเดียวกัน

7. มีความสามารถทางพุทธิปัญญาสูง มีความอดทนสูง

8. มีความสนใจหลายอย่าง รวมกิจกรรมหลายอย่าง

นิสิตนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ มีธรรมชาติและสภาพต่างกัน สรรเสริญ อุทัยเฉลิม (สรรเสริญ อุทัยเฉลิม 2514 : 183 - 186) ได้แบ่งลักษณะนิสิตนักศึกษาออกเป็น 3 ประเภท

1. ประเภทที่เรียนเพื่อที่จะศึกษาหาความรู้แต่ประการเดียว ไม่มีปัญหาในสังคมมหาวิทยาลัย
 2. ประเภทเรียนเพื่อแสวงหาความรู้เพื่อตนเองและสังคม ประเภทนี้จะเรียนพอสมควร และจะพยายามสละเวลาเพื่อรับใช้และบริการสังคม
 3. ประเภทศึกษาหาความรู้และแนวคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ ประเภทนี้ค่อนข้างจะก้าวหน้า เมื่อได้เรียนจากอาจารย์แล้วจะไม่ยอมหยุดนิ่งเฉย มักจะแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แปลกและใหม่ซึ่งควรจะได้รับความสนใจจากอาจารย์เป็นพิเศษ เพราะเป็นกลุ่มที่มีจินตนาการ ใฝ่สูงและก้าวหน้า ต้องมีอาจารย์เป็นผู้ชี้แนวทางให้ข้อคิดที่ถูกต้อง
- นักศึกษาพยาบาลเมื่อขึ้นปฏิบัติงานแล้วจะต้องรับผิดชอบต่อผู้ป่วย ต้องมีความรอบรู้ ความอดทน มีเมตตา กรุณาต่อผู้ป่วย จากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล (พิมพ์จันทร์ ไชยกันทา 2523 : 38 - 41) พบว่าเหตุจูงใจที่นักศึกษาปริญญาพยาบาลเลือกเรียนวิชาชีพพยาบาล 5 อันดับแรก คือ ต้องการทำประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ร้อยละ 83.57 หางานง่ายและรายได้ร้อยละ 78.57 ประเทศไทยยังขาดแคลนพยาบาลร้อยละ 52.86 เหมาะสมกับสติปัญญาร้อยละ 47.71 และเลือกเรียนสาขาวิชาที่ชอบไม่ไ้ร้อยละ 45.00 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีอุดมคติสูง มีน้ำใจอันประเสริฐต้องการจะช่วยเหลือและบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อเพื่อนมนุษย์ อย่างไรก็ตามนักศึกษาพยาบาลจะต้องตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้ป่วยและการเรียนการสอนดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนจะต้องยอมรับในสำคัญและคุณค่าของประสบการณ์ต่าง ๆ ในที่ผู้ป้วยว่ามีบทบาทและอิทธิพลต่อพัฒนาการและความสัมพันธ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน
 2. ต้องเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนบนที่ผู้ป้วย และรับผิดชอบที่จะปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จร่วมกันระหว่างผู้เรียนและครูผู้รับผิดชอบ
 3. ตระหนักอยู่เสมอว่า การเรียนรู้นั้นมิได้เกิดขึ้นจากการสอนโดยครู หรือ บุคลากรอื่น ๆ เพียงประการเดียวเท่านั้น แต่จำเป็นต้องมีการเรียนด้วยตนเอง ประกอบกัน จึงจะทำให้การเรียนรู้นั้นมีขอบข่ายที่กว้างขวางลึกซึ้งเพิ่มขึ้น ดังนั้นผู้เรียนจะต้องฝึกที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองรวมไปด้วย และถือปฏิบัติโดยสม่ำเสมอ
 4. นำทฤษฎีความรู้และหลักการที่ได้ศึกษามาใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน และการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุก ๆ โอกาสที่อำนวยให้
 5. บันทึกประสบการณ์ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาและสิ่งที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมของตนเองโดยสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้หาทางปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น
 6. จะต้องเรียนรู้บทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรพยาบาลอื่น ๆ ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพื่อการทำงานที่ร่วมกันและประสานงานสอดคล้องกันด้วยดี (สมคิด รักษาสมัย 2525 : 29 - 30)
- ทรีซ (Treece, 1974 : 13 - 20) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหรือปรัชญาของการศึกษาพยาบาล ในส่วนที่เกี่ยวกับนักศึกษาไว้ดังนี้
1. นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงาน ให้เข้าใจในความรู้และหลักการอย่างลึกซึ้ง
 2. นักศึกษาต้องเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาวิทยาศาสตร์ พฤติกรรมศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม
 3. นักศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และให้การพยาบาลได้
 4. นักศึกษาจะต้องมีทักษะในการแก้ปัญหา เพื่อช่วยให้มีระเบียบในการศึกษาคำตอบ แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและวิชาชีพ
 5. นักศึกษาควรมีโอกาสเลือกเรียนในวิชาต่าง ๆ

อาเธอร์ (Arthur, 1975 : 47) ได้พูดถึงการเปลี่ยนแปลงของนักศึกษา
 ในปัจจุบันเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับการศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาวิชาการพยาบาลว่า
 นักศึกษาสมัยปัจจุบันและในอนาคต จะรับการฝึกอบรมโดยวิธีการเรียนการสอนที่ทำให้
 สามารถหาวิธีแก้ปัญหา อภิปรายกลุ่ม ติดตามและค้นคว้าวิชาในวารสาร ใช้วิธีการ
 ทางห้องทดลองเพื่อแก้ปัญหา และเริ่มมีความสามารถในการนำเอาความเข้าใจ
 เกี่ยวกับหลักการและความรู้พื้นฐานมาใช้ในสถานะต่าง ๆ นักศึกษาเหล่านี้มีความรู้สึก
 เป็นผู้ใหญ่ทั้งทางค่านิยมและสังคม ซึ่งบางครั้งอาจต้องการความช่วยเหลือ และ
 ต้องการให้ครูปฏิบัติภารกิจคลินิกให้ความช่วยเหลือแบบผู้ใหญ่ต่อผู้ใหญ่ ในการแก้ปัญหา
 ต่าง ๆ โดยไม่ให้นักศึกษาเสียสิทธิและความรับผิดชอบไป ควรให้นักศึกษาได้เรียนรู้
 ด้วยตัวเอง ให้ความไว้วางใจแก่นักศึกษา ครูควรมีความอดทน พร้อมทั้งให้ความ
 ช่วยเหลือให้ความอบอุ่นแก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นและ
 พร้อมทั้งจะเรียนรู้ต่อไป เมื่อนักศึกษารับปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเป็นครั้งแรก นักศึกษา
 จะมีความรู้สึกตื่นเต้น กระตือรือร้น อยากจะสำรวจและปฏิบัติตามทฤษฎีที่ได้ศึกษามา
 ในชั้นเรียนให้มากที่สุด จะมีความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ พร้อมกับคำถามต่าง ๆ ต่อมา
 นักศึกษาอาจจะต้องประสบกับปัญหามากมายบนหอผู้ป่วย ในด้านพยาธิสรีรวิทยาของ
 โรคต่าง ๆ การวางแผนการพยาบาล ผู้ป่วยและญาติ ผู้ร่วมงาน และปัญหาในการ
 ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วยแต่ละแห่ง นักศึกษาอาจจะรู้สึกห่อหุ้ม
 หมกมุ่นกำลังใจในการปฏิบัติงาน ครูหรือพยาบาลประจำการจะต้องพร้อมที่จะให้กำลังใจ
 ช่วยเหลือ แนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ แก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาจะสามารถปรับตัว
 ให้เข้ากับสภาพการณ์ต่าง ๆ บนหอผู้ป่วยได้ ประสบการณ์และความยุ่งยากของนักศึกษา
 ที่เกิดขึ้นบนหอผู้ป่วยขณะปฏิบัติงาน จะเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากที่สุด ที่จะช่วยให้นักศึกษา
 สามารถที่จะสำเร็จเป็นพยาบาลชั้นวิชาชีพที่ดี และมีคุณภาพอย่างแท้จริง

คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำนวัตกรรมวิชาชีพ

การศึกษาริชาพยาบาลจะได้ผลดี มีประสิทธิภาพ นอกจากจะขึ้นอยู่กับระบบการจัดการศึกษา ผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอนแล้ว หอผู้ป่วยซึ่งเป็นแหล่งฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลและการปฏิบัติพยาบาลที่ดีของพยาบาลประจำการ ก็มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักศึกษาพยาบาลปฏิบัติตาม การศึกษาพยาบาลต้องการรูปแบบที่ดี เพราะการเรียนรู้เกิดได้หลายรูปแบบแล้วแต่เวลา สถานที่และสิ่งแวดล้อม การเลียนแบบเป็นวิธีการหนึ่งของมนุษย์ ฉะนั้นการจัดสิ่งแวดล้อมบนหอผู้ป่วย ตัวอย่าง รวมทั้งบทบาทของพยาบาลบนหอผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญมากในการพัฒนาความรัก ความพอใจในการปฏิบัติวิชาชีพ นอกเหนือจากครูพยาบาลที่จะเป็นผู้ให้แต่ฝ่ายเดียว ในสถาบันที่มีนักศึกษาพยาบาลมาศึกษาทางภาคปฏิบัตินั้น หัวหน้าพยาบาลทุกระดับ และพยาบาลทุกคนจะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติการพยาบาล มีทัศนคติที่ดีต่อผู้ป่วย และนักศึกษาที่มาฝึกปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถในการสอนให้คำแนะนำ แนะนำแนวทางช่วยเหลือในขณะปฏิบัติงาน รวมทั้งกระตุ้น จูงใจ ให้นักศึกษาสามารถนำความรู้ทางภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติให้ได้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นักศึกษาจะเกิดความศรัทธาเลื่อมใส ให้ความนับถือ และร่วมมือในการปฏิบัติการพยาบาลให้ได้มาตรฐาน นั่นก็คือส่งเสริมให้มาตรฐานการศึกษา มีคุณภาพดีขึ้นด้วย (จารุวรรณ เสวกรวรรณ 2522 : 206) ดังนั้นบทบาทของฝ่ายบริการพยาบาลจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับฝ่ายการศึกษาโดยการจัดสิ่งแวดล้อมภายในหอผู้ป่วยให้เอื้ออำนวยต่อการศึกษานพยาบาล อันได้แก่

1. แบบอย่างของหอผู้ป่วย (Ward model) จัดสภาพภายในหอผู้ป่วยอย่างมีระบบ ระเบียบ รวมทั้งมีเครื่องมือ เครื่องใช้ที่เหมาะสมจะให้นักศึกษาเรียนได้ และมีรูปแบบการบริหารหอผู้ป่วยที่เป็นตัวอย่างของนักศึกษา
2. แบบอย่างของพยาบาลประจำการ (Role model of nursing staff) มีพยาบาลประจำการที่มีคุณสมบัติส่วนตัวเป็นตัวอย่างในฐานะผู้ปฏิบัติวิชาชีพได้ และเข้าใจบทบาทของตนเองในการศึกษาพยาบาล

3. มีมาตรฐานการปฏิบัติพยาบาล (Standard of nursing care)

โดยมีวิธีการจัดการพยาบาล (Management of nursing) ในหอผู้ป่วย
ทุกหอผู้ป่วยด้วยระบบเดียวกัน กำหนดมาตรฐานการพยาบาลไว้เป็นเป้าหมายแก่เจ้าหน้าที่
ทุกคนได้ยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีระบบ (วิเชียร ทวีลาภ 2521 : 491 - 499)

เมอร์ฟี (Murphy. 1973 : 16 - 18) แสดงความคิดเห็นไว้ว่า การศึกษา
ทางภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลจะมีประสิทธิภาพและผู้ป่วยได้รับบริการที่ดี อาจารย์
ที่ควบคุมทางภาคปฏิบัติและพยาบาลประจำการควรได้มีส่วนร่วมคณะกรรมการพยาบาลประสานกัน
อย่างจริงจังและสม่ำเสมอในการที่จะให้บริการแก่คนไข้ทั้งในค่านเทคนิควิชาการที่ทันสมัย
และถูกต้องที่สุด อาจารย์ควรได้สละเวลามาช่วยพยาบาลผู้ป่วยด้วย ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัญหา
ต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้ถึงการทำให้ทฤษฎีกับการปฏิบัติสอดคล้องสัมพันธ์กัน สิ่งที่เห็นได้เด่นชัด
คือทฤษฎีเป็นอุดมคติแต่การปฏิบัติเป็นความจริง การวางแผนพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา
พยาบาล หัวหน้าพยาบาลและพยาบาลประจำการควรมีส่วนร่วมในการวางแผนด้วย ทั้งนี้
การให้การพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่มีประสิทธิภาพจะต้องอาศัยการร่วมมือประสานงานกับคณะผู้ให้
การพยาบาล (Team nursing) ในอันที่จะส่งเสริมให้เกิดบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ
การปฏิบัติการพยาบาล วรณวิไล จันทราภา (วรณวิไล จันทราภา 2522 : 195 -
197) กล่าวว่า ความสามารถในการพยาบาลและทำงานเป็นคณะจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย
การฝึกปฏิบัติที่เหมาะสมและการเห็นแบบอย่างที่ถูกต้อง ฉะนั้นแหล่งศึกษาภาคปฏิบัติหรือ
แหล่งฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาจึงมีความสำคัญมาก เจ้าหน้าที่ในแหล่งศึกษาภาคปฏิบัติ
ทุกคนจะเป็นตัวอย่างแก่นักศึกษาโดยปริยาย โดยไม่จำเป็นต้องมีการมอบหมายหรือบอกเล่า
เป็นทางการ แต่แบบอย่างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่นั้นมีทั้งตัวอย่างในทางบวกและ
ตัวอย่างในทางลบ ตัวอย่างในทางบวกคือการปฏิบัติงานที่ยึดผู้รับบริการเป็นศูนย์กลางและ
เป็นการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ ส่วนตัวอย่างในทางลบคือตัวอย่างของการทำงาน
ที่ผู้ปฏิบัติยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ทำงานตามความพอใจ ไม่ได้คำนึงถึงผู้รับบริการเป็นใหญ่
สถานที่ฝึกปฏิบัติงานและตัวผู้ที่ปฏิบัติงานในสถานที่เหล่านั้นจึงมีความสำคัญมากสำหรับ

การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล การกระทำของทุกคนจะเป็นตัวอย่างทั้งที่ดีและไม่ดี
ทั้งนั้นพยาบาลแต่ละคนจึงเปรียบเสมือนครูของนักศึกษาด้วย การปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา
พยาบาลนั้นต้องคำนึงถึงสภาพและคุณภาพของแหล่งฝึกปฏิบัติงานเป็นเรื่องใหญ่ ควรเลือก
แหล่งซึ่งจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่นักศึกษาให้มากที่สุด ร่วมมือกันปรับปรุงกลวิธีในการให้
บริการพยาบาล กลวิธีในการบริหารการพยาบาลให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และควรปรับปรุง
คุณภาพของผู้นักปฏิบัติงานโดยการเสริมความรู้ให้เป็นประจำ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่
ตลอดเวลา นอกจากนั้นสถาบันการศึกษาและสถาบันที่นักศึกษาพยาบาลฝึกปฏิบัติงาน
ควรร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้และทักษะของนักศึกษา
โดยผู้นักปฏิบัติงานของทั้งสองฝ่ายต้องเข้าใจวัตถุประสงค์พัฒนาการในการดำเนินงานของ
ทั้งสองสถาบันอย่างถูกต้อง

สมจิต หนูเจริญกุล (สมจิต หนูเจริญกุล 2522 : 31 - 43) ให้ความ
คิดเห็นว่า ความสำเร็จของการศึกษาพยาบาลไม่ได้อยู่ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการจัดหลักสูตร
การจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ต้องอาศัยการบริการพยาบาลที่ดีควบคู่กันไปด้วย
เพราะการบริการพยาบาลเปรียบเสมือนห้องทดลองที่นักศึกษาจะต้องไปฝึก ทดลองนำ
ความรู้ไปใช้แสวงหาความรู้ในการที่จะให้บริการกับผู้ป่วยและประชาชน เพราะฉะนั้น
การปรับปรุงคุณภาพของการบริการจึงต้องให้ความสำคัญไปกับการพัฒนาหลักสูตร อาจารย์
พยาบาลจะต้องมีความสามารถและมีความชำนาญในทางคลินิกที่รับผิดชอบนักศึกษาอยู่
การที่จะพัฒนาตนเองให้มีความสามารถทางคลินิกไม่ใช่อาศัยตำราเพียงอย่างเดียว
แต่ต้องอาศัยการปฏิบัติงานกับผู้ป่วย กับแพทย์ กับบุคลากรพยาบาล มีความสามารถในการ
ใช้กระบวนการพยาบาล มีความเข้าใจในข้อมูลทางคลินิกอย่างลึกซึ้งที่จะแนะนำ
นักศึกษาได้อย่างดีในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อาจารย์พยาบาลควรจะมีส่วนร่วมกับหัวหน้าพยาบาล
หรือผู้ตรวจการพยาบาลในการพัฒนาเจ้าหน้าที่พยาบาลทุกประเภทในหอผู้ป่วย โดยการ
เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ฉะนั้นอาจารย์พยาบาลควรมีส่วนในการควบคุมมาตรฐานการพยาบาล
อย่างแบบอย่างวิชาชีพที่ดี อาจารย์พยาบาล หัวหน้าพยาบาลและเจ้าหน้าที่พยาบาลทุกคน

เป็นแบบอย่างของนักศึกษาพยาบาล บุคคลเหล่านี้ก็มีส่วนในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล และเป็นผู้ที่ควรจะได้รับนิคมจนถึงคุณภาพของการพยาบาลในหอผู้ป่วยหรือหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบร่วมกัน

ในความสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพนั้น เจ้าหน้าที่พยาบาลควรมีส่วนในการสอนนักศึกษาพยาบาล ให้คำปรึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับผู้ป่วยที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา มีความสำนึกเสมอว่าตนเองเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจารย์พยาบาลและหัวหน้าหอผู้ป่วยจะต้องร่วมมือกันพัฒนาเจ้าหน้าที่พยาบาลให้เกิดความเชื่อมั่นในการแนะนำนักศึกษาพยาบาล พยาบาลทุกคนมีส่วนที่จะช่วยให้บรรยากาศในหอผู้ป่วยมีความเป็นกันเองและมองเห็นว่าการดูแลผู้ป่วยเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง การพยาบาลต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา ความภาคภูมิใจ ความมีเกียรติยศและศักดิ์ศรี จะแสงสว่างมาจากการให้การดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพ มีความซื่อสัตย์ รุ้ปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาของผู้ป่วยโดยใช้หลักวิชากับผู้ป่วย ที่รับผิดชอบทุกราย มีจริยธรรมแห่งวิชาชีพ บรรยากาศเช่นนี้จะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนาเจตคติ เจ้าหน้าที่พยาบาลก็ปฏิบัติงานด้วยใจรักและสนุกสนานไปกับการทำงานด้วย

คาร์เตอร์ (Carter. 1979 : 7 - 12) ได้เสนอแนะที่จะช่วยให้
 1. วัตถุประสงค์การฝึกเตรียมการจิตประสบการณ์ทางคลินิกแก่นักศึกษาพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยสรุปได้ดังนี้

1. หัวหน้าหอผู้ป่วยและครูปฏิบัติการคลินิกควรมีการประสานงานและการปฏิบัติงานร่วมกัน ครูปฏิบัติการคลินิกและหัวหน้าหอผู้ป่วยควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ครูปฏิบัติการคลินิกควรจะต้องอธิบายถึงปรัชญา นโยบายและเป้าหมายของการสอนนักศึกษา ส่วนหัวหน้าหอผู้ป่วยควรกล่าวถึงระบบการจัดงานและการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตน การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่าง ๆ นี้จะช่วยให้การปฏิบัติงานร่วมกันมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ครูปฏิบัติการคลินิกควรจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของฝ่ายบริการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย และเจ้าหน้าที่พยาบาลควรทำความคุ้นเคยกับครูปฏิบัติการคลินิกและ

ครูปฏิบัติการคลินิกควรจะได้ขึ้นมาปฏิบัติงานสองหรือสามวันก่อนที่นักศึกษาพยาบาลจะขึ้นมาหาประสบการณ์ทางคลินิกในหน่วยงานนั้น เพื่อจะได้เป็นการเพิ่มสัมพันธภาพและคุุประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่พยาบาล นอกให้เจ้าหน้าที่พยาบาลได้ทราบถึงเป้าหมาย การปฏิบัติงานของนักศึกษาและการมีส่วนร่วมในการสอนนักศึกษาว่าจะสอนในเรื่องใดบ้าง ครูปฏิบัติการคลินิกและเจ้าหน้าที่พยาบาลควรมีความไว้วางใจและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งความสัมพันธ์เหล่านี้จะทำให้ นักศึกษาพยาบาลมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานและมีความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลดีขึ้น

3. ครูปฏิบัติการคลินิกควรเรียนรู้เกี่ยวกับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่พยาบาลระหว่างที่ทำการศึกษเกี่ยวกับหน่วยกิต มีส่วนร่วมในการฟังการอภิปรายที่ฝ่ายบริการพยาบาลจัดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่พยาบาลมีความรู้สึกว่าครูปฏิบัติการคลินิกเป็นบุคคลใจกว้าง มีความสนใจและอาจจะได้พบเจ้าหน้าที่พยาบาลที่มีความสามารถและมีประสบการณ์ดีพอที่จะช่วยสอนนักศึกษาได้

4. ครูปฏิบัติการคลินิกควรได้มีโอกาสปรึกษารื้อกับหัวหน้าหอผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่พยาบาลในหน่วยงาน เพื่อให้ความสำคัญต่อหัวหน้าพยาบาลและพยาบาลในการรับผิดชอบแทนครูปฏิบัติการได้เมื่อจำเป็น และช่วยให้บรรยากาศในการเรียนการสอนดีขึ้น

5. ครูปฏิบัติการคลินิกควรให้หัวหน้าหอผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่พยาบาลมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนการสอน ในการประชุมเกี่ยวกับการประเมินผล หัวหน้าหอผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่พยาบาลควรมีโอกาสให้คำแนะนำ เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการวางแผนการเรียนการสอนต่อไป ซึ่งทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยและเจ้าหน้าที่พยาบาลมีความรู้สึกว่าตนเองมีส่วนสำคัญในการสอนนักศึกษาพยาบาลอีกด้วย

วลลา ตันตโยทัย (วลลา ตันตโยทัย 2522 : 86 - 101) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในเรื่องที่เกี่ยวกับการร่วมสอนและการประเมินผลนักศึกษาพยาบาลบนหอผู้ป่วยว่าเจ้าหน้าที่พยาบาลทุกคนจะต้องถือเป็นความ

รับผิดชอบที่จะร่วมสอนและประเมินผลนักศึกษาพยาบาล เป็นที่ปรึกษาในการปฏิบัติงานได้ตลอดเวลา ทุกเวลา การประเมินผลข้อเสนอแนะของนักศึกษาพยาบาลทุกระดับเป็นสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการบริการพยาบาลได้ ฉะนั้นจึงควรรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาด้วย บนหนอผู้ป่วยจะต้องมีอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการให้บริการอย่างเพียงพอ และพร้อมที่จะใช้ได้ตลอดเวลาจึงจะเกิดความคล่องตัวและความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

ในค่านิยมของผู้ร่วมวิชาชีพนั้น คลารา (Clara. 1981 : 245 - 247) ได้ให้ความคิดเกี่ยวกับประสบการณ์ที่สุดท้ายของนักศึกษาพยาบาลขณะขึ้นปฏิบัติงานว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเป็นนักศึกษาพยาบาลไปสู่การเป็นพยาบาลวิชาชีพที่สมบูรณ์ สถาบันการศึกษาพยาบาลกับฝ่ายบริการพยาบาล ซึ่งได้แก่ อาจารย์ผู้สอนและพยาบาลวิชาชีพจะต้องให้การช่วยเหลือ สร้างสรรค์ในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาจะต้องเห็นความสำคัญและนึกถึงหน้าที่รับผิดชอบในการที่จะพัฒนาและทำการสำรวจตลอดเวลาเกี่ยวกับความก้าวหน้าและพัฒนาการของนักศึกษาเป็นรายบุคคลขณะขึ้นปฏิบัติงาน การเรียนรู้ของนักศึกษาจะย่นย่อลงและมีพัฒนาการก้าวหน้าในการจัดประสบการณ์ช่วงเดือนแรกของการขึ้นปฏิบัติงานได้ โดยที่อาจารย์และนักศึกษาจะต้องเป็นผู้กำหนดว่าอะไรที่ควรเรียน อะไรที่ควรหยิบยกขึ้นมาใช้หรือมีประโยชน์พึงหาได้ในหนอผู้ป่วยขณะนั้น นอกจากนี้สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในการปฏิบัติงานบนหนอผู้ป่วยควรมีความเป็นกันเอง มีความเป็นมิตรที่มีแต่การให้และการรับ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาสุขภาพจิตที่ดีของทุก ๆ ฝ่าย

สาคร พุทธปาน (สาคร พุทธปาน 2524 : 1 - 6) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของการจัดการศึกษาพยาบาลกับการบริการพยาบาลว่า มีส่วนสัมพันธ์กันแบบลูกโซ่ โดยฝ่ายการศึกษาอาศัยข้อมูลจากฝ่ายบริการพยาบาลมาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในการจัดหลักสูตรการศึกษาพยาบาล เพื่อให้ได้พยาบาลที่มีคุณภาพไปให้บริการ สถานที่ฝึกปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลและพยาบาลประจำการจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

เพื่อที่จะให้นักศึกษาปฏิบัติตามและปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านวิชาชีพพยาบาล เป็นวิชาชีพอย่างหนึ่งที่ให้บริการแก่สังคม ต้องใช้ความรู้และทักษะเป็นองค์ประกอบ มี การศึกษาและฝึกทักษะมาก่อนที่จะไปปฏิบัติงานและในขณะปฏิบัติงาน ดังนั้นฝ่ายการศึกษา และฝ่ายบริการพยาบาลจึงต้องมีความสัมพันธ์กันเพื่อความก้าวหน้าของวิชาชีพอย่างใกล้ชิด ไม่ใช่เพียงแต่มีความสัมพันธ์กันในฐานะวิชาชีพด้วยกันเท่านั้น ทั้งสองฝ่ายต่างมีวัตถุประสงค์ เหมือนกัน คือการจัดและการให้บริการสุขภาพที่ดีแก่ผู้มาติดต่อและผู้มารับบริการ การจะ ดำเนินการให้บริการวัตถุประสงค์ ให้การศึกษายพยาบาลและการบริการพยาบาลมีคุณภาพ ทั้งสองฝ่ายต้องให้ความร่วมมือประสานงานกัน

การวิจัยภายในประเทศ

เมืองทอง แชนมณี (เมืองทอง แชนมณี 2516 : 55 - 57) ได้วิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็นของนิสิตแพทย์ปีที่ 1 - 4 จำนวน 19 คน ที่มีต่อดัชนีผู้สอนที่ดี สรุปลักษณะนี้

1. ครูผู้สอนที่มีความรู้ในเรื่องที่สอนอย่างแท้จริง ละเอียดลึกซึ้งถูกต้อง หมั่นหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมอยู่เสมอ เคยผ่านการอบรมวิชานั้น ๆ ก่อนที่จะสอนและมี ประสบการณ์ในการสอน

2. ครูผู้สอนที่มีความรอบรู้ในวิชาการด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาการที่ รับผิดชอบในการสอน ได้แก่ มีความรู้ในวิชาอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นและเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ เรียน เพื่อนำมาเสริมกับวิชาที่เรียน และควรมีความรู้ด้านสังคม มนุษย์สัมพันธ์ จิตวิทยาและวิชาครูพอสมควร

3. ครูผู้สอนที่มีความสามารถและความรับผิดชอบในการสอน ได้แก่ สามารถ อธิบายให้นิสิตเข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้งโดยใช้คำพูดสั้น ๆ และง่าย ๆ ชัดเจนและได้ใจความ โดยเน้นตอนสำคัญในขณะสอน สอนโดยใช้วิธีสอนใหม่และปรับปรุงการสอนอยู่เสมอ สนใจ การเรียนการสอนนิสิตและติดตามผลการสอนอยู่เสมอ เตรียมการสอนและอุปกรณ์การสอน

ล่วงหน้าอยู่เสมอ สามารถกระตุ้นให้นิสิตสนใจการเรียนและตั้งวัตถุประสงค์ก่อนสอนให้แน่นอนและสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์

4. ครูผู้สอนพึงมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้แก่ ความเป็นกันเอง เข้าใจ รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ซักถามและให้คำปรึกษาแก่นิสิตได้ทั้งในและนอกเวลาเรียนและมีมนุษยสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงานและผู้อื่นในทุกระดับได้พอสมควร

5. บุคลิกลักษณะ ครูผู้สอนพึงมีความเมตตา กรุณา อธิษาศัยดี สุขุม อดทน ยุติธรรมและความคุมอารมณ์ได้ดี สุภาพเรียบร้อย วางตัวได้เหมาะสม ตั้งใจ กระตือรือร้น ที่จะสอนและตรงต่อเวลา พูดชัดเจน เข้าใจง่ายไม่วกวนและมีจังหวะในการพูดที่มีความเชื่อมั่นและมั่นใจตนเอง ท่าทางคล่องแคล่วและมีความเป็นผู้นำ

6. ลักษณะอื่น ๆ ที่ครูผู้สอนพึงมี ได้แก่การให้เกียรติแก่นิสิตเมื่อจะว่ากล่าว ตักเตือนและไม่ควรนำเรื่องส่วนตัวมาเล่าให้นิสิตฟัง เป็นต้น

สิ่งที่นิสิตแพทย์ต้องการจากอาจารย์เป็นอันดับหนึ่ง คืออยากให้อาจารย์ ความเป็นกันเอง มีความเข้าใจ รับฟังความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ซักถามและให้ คำปรึกษาแก่นิสิตได้ทั้งในและนอกเวลาเรียน

การศึกษานิสิตทางด้านการเรียนการสอนของนิสิต พบว่านิสิตมีปัญหาจากการเรียนหลายด้าน (อารี สัมหลวี 2519 : 14) โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นเนื่องจาก อาจารย์ผู้สอนไม่เตรียมการสอนก่อนเข้าสอน สอนโดยใช้ตำราและวิธีการเก่า ๆ ซ้ำกันทุกปี วิธีการสอนไม่เรียงตามลำดับเนื้อหา จับต้นชนปลายไม่ถูก ไม่อุทิศเวลา กับการสอน ใช้เวลาราชการไปทำธุรกิจส่วนตัว อาจารย์ใช้อารมณ์กับนิสิตในการสอน เช่น คุนิสิตโดยไม่มีเหตุผล เอาใจยาก ทำให้นิสิตไม่ทราบว่า จะปฏิบัติตนอย่างไร จึงจะถูกใจอาจารย์ผู้สอน อาจารย์รับภาระหลายด้านจากผู้บริหารทำให้ไม่มีเวลา เอาใจใส่ต่อภารกิจที่เกี่ยวกับงานสอนหรือหาความรู้เพิ่มเติม อาจารย์ไม่มีเกณฑ์ ในการวัดผลที่แน่นอน ไม่มีความสัมพันธ์กับนิสิตและไม่มีแผนในการทำงานที่แน่นอน มักจะทำงานให้เสร็จเฉพาะหน้า

จุฬาลักษณ์ ธีรตันพันธ์ (จุฬาลักษณ์ ธีรตันพันธ์ 2519 : 51) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกในสถานศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 185 คน เก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามให้กับอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า หน้าที่ของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่ปฏิบัติเป็นส่วนมาก คือ คำนการ เรียนการสอนในคลินิก โดยเฉพาะเกี่ยวกับการให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยเหลือนักศึกษาในขณะปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานและทำหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้บริหารและนักศึกษา ในการรายงานปัญหาผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาและถ่ายทอดนโยบายและวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้นักศึกษาพยาบาลได้ยึดถือปฏิบัติ

จากการศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลดุสิตงกรณ์และอนามัย กองแพทยกรรมตำรวจ (ประไพ ปิยะจันทร์ 2519 : 36 - 53) พบว่า การมอบหมายงาน การใช้แรงงานของนักศึกษาในขณะปฏิบัติงานมากเกินไป ตำราประกอบการเรียนภาษาไทยมีน้อย การใช้เทคนิคทางการพยาบาลยังไม่ถูกต้อง ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังพบว่าเครื่องมือเครื่องใช้มีน้อยไม่เพียงพอเมื่อมีปัญหาคุกเงิน สถานที่คับแคบไม่สอดคล้องกับจำนวนผู้ป่วย ปัญหาทางค่านต่าง ๆ ที่พบนี้ตรงกับกรวิจัยของ สุกัญญา โกวศัลยศิลป์ (สุกัญญา โกวศัลยศิลป์ 2519 : 47 - 48) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการศึกษารูปแบบฝึกบนหอผู้ป่วยโรงพยาบาลนครเข็องใหม่ พบว่า คำนการมอบหมายงานไม่เหมาะสม เครื่องมือเครื่องใช้มีน้อยไม่เพียงพอ นักศึกษาขาดความมั่นใจ กลัวและกังวลต่อการขึ้นปฏิบัติงาน ชอบที่จะปฏิบัติงานกับผู้ที่ประสบการณ์มากกว่า การศึกษารูปแบบฝึกและภาคทฤษฎีช่วยส่งเสริมซึ่งกันและกัน การดูแลผู้ป่วยทางค่านจิตใจเป็นสิ่งสำคัญ ส่วนวิรัตน์ โกศลสมบัติ (วิรัตน์ โกศลสมบัติ 2519 :

40 - 46) ได้ศึกษาปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษานุปริญญาพยาบาลอนามัยและ
 ผนุงครรภ ในวิทยาลัยพยาบาลทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค พบว่านักศึกษาส่วนภูมิภาค
 ประสบปัญหามากกว่านักศึกษาพยาบาลในส่วนกลางในทุกด้าน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการเรียน
 การสอนบนหอผู้ป่วย ความชำนาญของภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ วัตถุประสงค์ของการเรียน
 การสอนตลอดจนการประเมินผลไม่ชัดเจน ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานไม่เหมาะสม เครื่องมือ
 เครื่องใช้มีจำนวนไม่เพียงพอ นภา ศรีพรรณกุล (นภา ศรีพรรณกุล 2520 :
 44 - 46) ได้ศึกษาปัญหาของการฝึกปฏิบัติงานเช่นกัน พบว่าการจัดการเรียนการสอน
 บนหอผู้ป่วยยังไม่เหมาะสม ควรจัดให้มีกิจกรรมหลาย ๆ วิธีร่วมกัน เช่น การบรรยาย
 อภิปรายกลุ่ม สาธิตการพยาบาล เป็นต้น เอกสาร ตำราที่ใช้ในการค้นคว้ามีไม่เพียงพอ
 พยาบาลประจำหอผู้ป่วยไม่ให้ความสนใจและไม่สนับสนุนผลงานของนักศึกษา นักศึกษาไม่มี
 ส่วนร่วมในคานการงานหรือกิจกรรมอื่น ๆ ของหน่วยงานทำให้ขาดกำลังใจในการ
 ปฏิบัติงาน ยุพดี สุวรรณศิริ (ยุพดี สุวรรณศิริ 2520 : 128 - 132) ได้ศึกษา
 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอนของโรงเรียนพยาบาลในสังกัด
 ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยการใชแบบสอบถามกับอาจารย์ในสังกัด 274 คน สรุปได้ว่า
 การวางแผนการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรมซึ่งได้แก่ -การบริหาร การจัดหลักสูตร
 การทำบันทึกการสอน การเรียนการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติและการประเมินผล มีความ
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน
 มีความคิดเห็นต่อการวางแผนการเรียนการสอนแตกต่างกัน อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์
 การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน อาจารย์ที่อยู่ใน
 ส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และอาจารย์
 ที่อยู่ในตำแหน่งผู้บริหารและอาจารย์มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
 ปาริชาติ ตามไท (ปาริชาติ ตามไท 2523 : 80 - 86) ได้สำรวจความคิดเห็น
 เกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร
 สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาลโดยส่วนรวม

เป็นไปในทางที่ถูกต้องปานกลาง อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่างก็มีความคิดเห็น
ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน และอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีความคิดเห็น
ต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จิราพร ชีระพัฒน์ (จิราพร ชีระพัฒน์ 2523 : 80 - 83) ได้วิจัย
ถึงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล ในสามมหาวิทยาลัยตามทัศนคติและความ
คาดหวังของนักศึกษา ปรากฏผลว่า อาจารย์ทั้งสามแห่งใช้พฤติกรรมการสอนด้าน
คุณภาพของภาษาและเสียงเป็นอันดับสูง รองลงไป ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมการสอน
และด้านการควบคุมวินัย ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
สำหรับความคาดหวังของนักศึกษาปรากฏว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ใช้พฤติกรรม
ด้านการจัดเตรียมการสอนเป็นอันดับสูง ด้านการเสนอเนื้อหาและด้านการใช้อุปกรณ์
ประกอบการสอนเป็นอันดับรองลงไป ส่วนอันดับสุดท้ายคือ การมอบหมายงานและ
พฤติกรรมการสอนทุกพฤติกรรมของอาจารย์ตามทัศนคติของนักศึกษาแตกต่างจากความ
คาดหวังของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัญหาที่นักศึกษาพยาบาลในสถาบันต่าง ๆ ได้ประสบล้วนแต่เกิดจากสภาพแวดล้อม
ที่ไม่เหมาะสมทั้งส่วนที่เป็นด้านการเรียนการสอน ผู้สอน ผู้ร่วมงาน อุปกรณ์เครื่องมือ
เครื่องใช้ สิ่งเหล่านี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลเกิดความวิตกกังวล จากการศึกษาเปรียบเทียบ
ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดลกับความวิตกกังวลในการฝึกสอนของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย พบว่า ความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลที่ฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
สูงกว่านิสิตฝึกสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (พวงเพ็ญ เจริญบุญราช
2524 : 31) เมื่อนักศึกษามีปัญหา การให้บริการแนะแนวจึงมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับ
นักศึกษาที่ขึ้นฝึกปฏิบัติงาน จากการศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและแบบรายบุคคล
ที่มีต่อการปรับตัวในภาคปฏิบัติพบว่า นักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยเมื่อได้รับ
คำปรึกษาทั้งแบบกลุ่มและแบบรายบุคคลแล้ว สามารถปรับตัวต่อการขึ้นปฏิบัติงานได้ดีกว่า

ก่อนได้รับคำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (พเยาว์ พูลเจริญ 2524 : 49)

เขาวลัษณ์ ฟิงส์ซ (เขาวลัษณ์ ฟิงส์ซ 2522 : ข - ค) ได้สร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการคลินิก แบบสำรวจประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ ได้แก่ สมรรถภาพในการปฏิบัติกิจกรรมด้านการศึกษาพยาบาล 64 ข้อ สมรรถภาพในการบริหารวิชาชีพ 20 ข้อ สมรรถภาพในการบริการพยาบาล 22 ข้อ และบุคลิกลักษณะที่ดีของครูปฏิบัติการคลินิก 23 ข้อ โดยหาความเที่ยงตรงภายนอกได้ค่าเท่ากับ .92 ที่ระดับความมีนัยสำคัญที่ .01 และจากแบบสำรวจนี้ พิมพา เพิ่มแพงพันธ์ ได้นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการคลินิก (พิมพา เพิ่มแพงพันธ์ 2525 : 3 - 7) ผลการประเมินพบว่า ค่าเฉลี่ยของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการคลินิกในกรุงเทพมหานครอยู่ในระดับปานกลาง ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการคลินิกที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประสิทธิภาพของครูปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประสิทธิภาพของครูปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิต่ำและไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปรางทิพย์ โพธิ์ศรี (ปรางทิพย์ โพธิ์ศรี 2526 : ก - ค) ได้ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้ และบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลในด้านการสอน ด้านการวิจัย การเขียนตำราบทความ ด้านบริการสังคม ด้านกิจกรรมนักศึกษาและด้านการบริหารและวิชาชีพ พบว่า บทบาทของอาจารย์พยาบาลตามการรับรู้และบทบาทที่เป็นจริงโดยส่วนรวมและทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยในต่างประเทศ

การวิจัยในต่างประเทศ ได้มีผู้ศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

กรีนวูด และคณะ (Greenwood and others. 1974 : 141 - 143)

ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาแบบสอบถาม เอส ซี ซี ที บี (SECTB) หรือ Student Evaluation of College Teaching Behaviour) เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ดีในการวัดผลสะท้อนที่เกิดจากการสอน พฤติกรรมของครูซึ่งผู้เรียนสังเกตได้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ครู นักศึกษาและผู้บริหาร แบบสอบถามมีทั้งหมด 134 ข้อ ใช้เกณฑ์ประเมินค่า 7 ช่วง ปรากฏว่ามีข้อกระทงที่เกี่ยวข้อง 85 ข้อ ต่อจากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษา 2 กลุ่ม จำนวน 328 คน และ 554 คน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน จึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งสองกลุ่มไปวิเคราะห์หาค่าประกอบสำคัญ ได้คุณลักษณะของครูที่ดี 8 ตัวประกอบดังนี้คือ

1. มีความสามารถทำให้การเรียนการสอนมีความเข้าใจง่ายขึ้น
2. มีการสอนที่ทันสมัย
3. มีความรับผิดชอบต่อการเรียน ไม่หยุดสอนบ่อย
4. ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา
5. รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา
6. รู้เทคนิคการวัดผล ให้งานกระฉับกระเฉง
7. มีความรู้ทันเหตุการณ์
8. เข้าใจปัญหาของนักศึกษาได้ดี

วอทรูบา และ ไรท์ (Wotruba and Wright. 1975 : 653 - 661)

ได้ศึกษาเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินผลการสอนของครู กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ ผู้บริหาร ครู และนักศึกษามหาวิทยาลัยซาน ดิเอโก (San Diego University) แขนงบริหารธุรกิจ ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มเห็นว่าคุณลักษณะของครูที่มีความสำคัญได้นี้

1. มีความรู้กว้างขวาง ถูกต้อง ทันสมัยและรู้อย่างแท้จริง
2. ส่งเสริมให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น
3. กระตือรือร้นในวิชาที่สอน
4. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม
5. อธิบายให้เข้าใจง่าย ยกตัวอย่างได้ชัดเจน
6. ช่วยเหลือนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน
7. ทำให้บรรยากาศการเรียนการสอนมีชีวิตชีวา
8. มีความยุติธรรม
9. มีความสนใจและอยากจะสอน

ทูลลอค (Tulloch. 1973 : 80 - 81) ได้ศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น
ระหว่างสถาบัน อาจารย์และนักศึกษา พบว่า

1. การเตรียมการพยาบาลควรจัดสำหรับผู้ป่วย ไม่ใช่โรงพยาบาล
หน่วยงานหรือการบริหารงาน
2. นักศึกษาที่จบแล้วมักพบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่แตกต่างจาก
สภาพการเรียนการสอน
3. อาจารย์ขาดวัตถุประสงค์ทางการเรียนการสอนที่แน่นอน
4. นักศึกษาต้องการการสอนที่มีความสัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาที่เรียนมา
5. เนื้อหาวิชาควรเน้นที่การแก้ปัญหา จะช่วยให้นักศึกษามีประสบการณ์
การเรียนรู้ที่ได้
6. การเรียนการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติไม่สอดคล้องกัน
7. ครูควรให้การศึกษาค้นคว้าถึงวิชาชีพพยาบาลคือ สามารถให้การ
วินิจฉัยพยาบาลได้ตามขอบเขตความรู้ของวิชาชีพ
8. หลักสูตรควรให้มีผลผลิตที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

โรโมน (Romine. 1974 : 139-143) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยสำรวจความเห็นจากอาจารย์คณะต่าง ๆ จำนวน 1,237 คน พบว่าบรรยากาศที่ดีที่จะสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่น ผู้สอนเป็นคนที่กระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน สนใจในวิชาที่ตนเองสอน
2. ด้านการจัดและเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ
3. ด้านผลการสอนที่ผู้เรียนได้รับ เช่น ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากความตั้งใจจากวิชาที่ผู้เรียนเลือก ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียน มิใช่เป็นเพียงผู้ฟังเพียงอย่างเดียว
4. ด้านการเสนอเนื้อหา เช่น พูดอธิบายชัดเจน ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิด
5. ด้านการประเมินผล การนำข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรงทางการเรียน เช่น เมื่อมีการทำรายงานหรือสอบ เมื่อตรวจเสร็จแล้วผู้สอนจะต้องรีบแจ้งผลให้ผู้เรียนรู้ และชี้แจงด้วยว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น
6. ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม เช่น มีการจัดเวลาเพื่อสอนผู้เรียนเป็นกลุ่มพิเศษ

เวอร์จิเนีย (Virginia. 1975 : 65 - 69) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมของอาจารย์พยาบาลที่มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า อาจารย์ควรยอมรับความเป็นบุคคลของนักศึกษา ให้เวลาและโอกาสแก่นักศึกษาในการปรึกษาปัญหา ให้ความสนใจและเป็นแบบอย่างที่ดี อาจารย์พยาบาลควรเป็นผู้ที่มีความรู้ดีทั้งทางด้านทฤษฎีและมีทักษะในการปฏิบัติการพยาบาลที่ดีพร้อมกันไปด้วย

ในการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา แมคกี (Mackie. 1973 : 262-266) ได้วิจัยเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาในวิธีการสอนแบบบรรยายและแบบนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 12 คน ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนศึกษาเจตคติ (Study Attitudes Scale) ผลสรุปว่า

1. วิธีการเรียนทำให้เกิดการเรียนรู้ สำคัญมากกว่าการสะสมความรู้และทักษะ
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนและประเมินผล จะทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของการเรียนได้
3. เนื้อหาหลักสูตรควรเป็นแบบอุปมาน (Inductive) และอนุมาน (Deductive) มากกว่าความรู้ ความจำ
4. นักศึกษาที่มีความพอใจต่ำ เกิดจากความรู้สึกลึกที่ไม่เป็นปกติกับอาจารย์ผู้สอน ทำให้มีความเห็นว่าหลักสูตรไม่ดีเท่าที่ควร

✓ เลตัน (Leyton. 1969 : 27 - 29) ได้วิจัยเรื่องทัศนคติอย่างไรของครูที่ส่งผลต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาพยาบาล จำนวน 78 คน กรอกแบบสอบถามเกี่ยวกับครูควรมีทัศนคติและทำที่ต่อนักศึกษาอย่างไร จึงจะส่งผลต่อการเรียนและขัดต่อการเรียน ผลวิจัยสรุปว่าสิ่งที่เป็นผลเสริมการเรียนของนักศึกษาก็คือ ความสนใจและยอมรับในความคิดเห็นของนักศึกษา เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความสามารถและแสดงออกถึงข้อคิดต่าง ๆ และครูควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความก้าวหน้าในวิชาชีพด้วย แต่สิ่งที่ขัดต่อการเรียนของนักศึกษาก็คือ การว่ากล่าวนักศึกษาต่อหน้าคนอื่นและไม่รับผิดชอบในการสอนหรือไม่ดูแลนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย แมธิสัน (Mathison. 1969 : 13) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการสอนบนหอผู้ป่วย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลจากโรงพยาบาลของ นอร์ท ลอนดอน โพลีเทคนิค (North London Polytechnic) จำนวน 75 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาพยาบาลร้อยละ 68 ต้องการให้มีการอภิปรายทางวิชาการระหว่างนักศึกษา ครูและพยาบาลประจำการ ในหัวข้อที่เกี่ยวกับการรักษาโรค การพยากรณ์โรค ทัศนคติอีกแง่หนึ่งที่น่าสนใจที่สุดของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อครู คือพยาบาลประจำการมีความชำนาญเฉพาะโรคและมีส่วนช่วยในการสอนบนหอผู้ป่วยได้ดีกว่าครู โดยเฉพาะนักศึกษาพยาบาลรุ่นใหม่ต้องการให้มีการสอนบนหอผู้ป่วยมากกว่านักศึกษาพยาบาลรุ่นอาวุโสและชอบให้พยาบาลประจำการสอนมากกว่าครู นอกจากนี้แล้ว

นักศึกษาพยาบาลยังต้องการให้มีการอภิปรายในหลักสูตรของการสอนบนหอผู้ป่วยเดือนละ 2 ครั้ง และมีพยาบาลประจำการเป็นประธานในการอภิปรายด้วย

ในการศึกษาถึงภาพพจน์ของนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีที่มีต่องานพยาบาล บรราน (Brown. 1974 : 53-59) ได้สำรวจโดยส่งแบบสอบถามไปยังนักศึกษาพยาบาลในมหาวิทยาลัยโอเรกอนและแคลิฟอร์เนีย ผลปรากฏว่านักศึกษาพยาบาลทั้งสองแห่งให้ความเห็นว่า งานพยาบาลเป็นงานหนัก จำเจ ซ้ำซาก เป็นงานที่ต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและเป็นงานที่จะต้องให้บริการแก่สังคมส่วนรวมด้วย

ในการสำรวจความต้องการของนักศึกษาพยาบาล ผลการวิจัยของ แบคลัน (Backlund. 1973 : 139) พบว่า นักศึกษาพยาบาลร้อยละ 55 ยังไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการเรียน การวางแผนการศึกษาที่ส่งผลให้ไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษาเท่าที่ควร โจนส์ (Jones. 1978 : 359 - 367) ได้วิจัยเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับการแนะแนวทางการศึกษาพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ของโรงเรียนพยาบาลในประเทศอังกฤษ พบว่านักศึกษาต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานให้มีการปฐมนิเทศก่อนการเริ่มฝึกปฏิบัติงานและต้องการอาจารย์ที่จะคอยช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการพยาบาล เพื่อลดความกังวลใจของนักศึกษา ซึ่งจะต้องพบกับประสบการณ์ใหม่ ๆ และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วย รวมทั้งผู้ร่วมงานด้วย วอง (Wong. 1978 : 369 - 372) ได้วิจัยเรื่อง การแสดงออกของอาจารย์ประจำหอผู้ป่วยว่ามีผลต่อการศึกษากฎปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล โดยการสังเกตและสัมภาษณ์นักศึกษาพยาบาล 5 โรงเรียนพยาบาลในประเทศแคนาดา พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการอาจารย์ที่แสดงออกด้วยความเป็นมิตร ให้ความช่วยเหลือมากกว่าเฉยเมยหรือบังคับ ต้องการความเป็นกันเอง ความสนใจ และความจริงใจจากอาจารย์ในการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย การที่อาจารย์เฉยเมยหรือบังคับนักศึกษจะทำให้ให้นักศึกษารู้สึกเก็บกดความรู้สึกรู้สึกและความคิดริเริ่มต่าง ๆ ให้ขอเสนอแนะว่า อาจารย์ควรได้รวมปฏิบัติงานกับนักศึกษาบนหอผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด รับผิดชอบในการศึกษา ให้ความสนใจและศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาล

จากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นความสำคัญ
ของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ นักศึกษาพยาบาลจะมีคุณภาพเป็นนักปฏิบัติ
พยาบาลที่ดีสนองต่อสังคมได้ เมื่อได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่แท้จริง ได้ลงมือ
ปฏิบัติและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ซึ่งส่วนหนึ่งขึ้นกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
บนหอผู้ป่วย ตลอดจนวิธีการเรียนการสอน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนและผู้ร่วมวิชาชีพจะต้อง
มีบทบาทร่วมกันจึงจะทำให้การศึกษานักศึกษามีประสิทธิภาพได้ การศึกษาถึงทัศนะของ
อาจารย์และนักศึกษานักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงครั้งนี้
จะชี้ให้เห็นถึงสภาพการณ์ กิจกรรมและลักษณะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาคปฏิบัติ
นับตั้งแต่การจัดเตรียมประสบการณ์ การมอบหมายงาน ผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน
ผู้เรียน อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ คำนวณและระเบียบในการปฏิบัติงาน การประเมิน
ผลงานของนักศึกษา สถานที่ ตลอดจนบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วม
วิชาชีพ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน แต่ละด้านคงกล่าวมีความแตกต่างกัน
สภาพแวดล้อมด้านที่ไม่เหมาะสมก็ควรแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น เป็นการช่วยพัฒนา
การศึกษานักศึกษาพยาบาลและวิชาชีพพยาบาลให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. อาจารย์และนักศึกษานักศึกษาพยาบาล มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษานักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน
2. นักศึกษานักศึกษาพยาบาลที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทาง
การศึกษานักศึกษาปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษานักศึกษาพยาบาลไม่แตกต่างกัน
3. อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษานักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน

4. อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษามากปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน

5. อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในแต่ละสถาบัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษามากปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน

6. นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในแต่ละสถาบัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษามากปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการเป็นลำดับขั้นในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ประชากร
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
5. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่

1. อาจารย์พยาบาลซึ่งเป็นอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก (Clinical instructors) ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ อาจารย์พยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 295 คน
2. นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2525 ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำนวน 758 คน

กลุ่มตัวอย่าง

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่
 - 1.1 อาจารย์พยาบาลซึ่งเป็นอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก (Clinical instructors) ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่

อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 244 คน

1.2 นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี (ว.ทบ.พยาบาล) ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2525 ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 609 คน

2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

2.1 สํารวจรายชื่อและจำนวนอาจารย์พยาบาลที่ขึ้นปฏิบัติการคลินิก ในสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้ง 4 แห่ง ดังกล่าวข้างต้น สํารวจในเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2526 โดยไม่นับรวมอาจารย์พยาบาลที่กำลังลาศึกษาต่อ

2.2 สํารวจรายชื่อและจำนวนนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 ประจำปีการศึกษา 2525 ในสถาบันการศึกษาพยาบาลทั้ง 4 แห่ง เช่นกัน สํารวจในเดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2526 โดยไม่นับรวมนักศึกษาที่ลาออก กลางคัน หรือกำลังลาป่วยอยู่

2.3 นำจำนวนอาจารย์พยาบาลและจำนวนนักศึกษาพยาบาลในแต่ละ สถาบันมาสุ่มตัวอย่างโดยวิธีของ ครีจีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ซึ่งมีความเชื่อมั่นร้อยละ 95

2.4 เมื่อได้จำนวนจากการสุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ครีจีและมอร์แกนแล้ว จึงดำเนินการสุ่มโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการ จับฉลากตามรายชื่อของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ตามจำนวนที่ได้แสดงไว้ใน ตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสถาบัน
การศึกษายพยาบาล

สถานภาพ ของผู้ตอบ แบบสอบถาม	มช.		มช.		มอ.		มหิดล		รวม	
	ประ ชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประ ชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
อาจารย์พยาบาล	55	48	60	52	60	52	120	92	295	244
นักศึกษาปีที่ 3	101	80	104	86	69	59	138	103	412	328
นักศึกษาปีที่ 4	70	59	74	63	63	56	139	103	346	281
รวม	226	187	238	201	192	167	397	298	1,053	853

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามหัตถ์คณะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทาง
การศึกษามากปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย
สภาพแวดล้อมต่าง ๆ 9 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน
2. ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน

3. ด้านผู้เรียน
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
5. ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน
7. ด้านสถานที่ และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

การสร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร และตำราที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 50 เล่ม และศึกษาจากผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ จำนวน 24 เล่ม เพื่อรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
2. สัมภาษณ์ผู้อำนวยการด้านการศึกษานักศึกษาพยาบาล อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ เพื่อนำความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ นำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม (ดูหน้า 57)
3. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลเข้าเป็นหมวดหมู่ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมต่าง ๆ 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านสถานที่ และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ชำนาญการทางด้านการศึกษายาบาล อาจารย์พยาบาล และนักศึกษาพยาบาลได้ตรวจอ่านและแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนเพิ่มเติมส่วนที่ขาดไปให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ดูหน้า 57)

5. จัดกลุ่มสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลออกเป็น 9 ด้าน ดังรายละเอียดและตัวอย่างดังต่อไปนี้

ตาราง 2 ตัวอย่างแบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

ลำดับที่	สภาพแวดล้อม	ข้อความที่สร้างขึ้นในแบบสอบถาม
1	ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์สำหรับนักศึกษา	สถาบันการศึกษายาบาลมีแผนการจัดประสบการณ์ และกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกันทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่านมีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด
2	ด้านวิธีจัดการเรียนการสอน	ในการจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย อาจารย์ได้จัดสรรทรัพยากร จัดแปลงเครื่องมือเครื่องใช้ทางการพยาบาลที่มีอยู่แล้ว นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ป่วยและต่อการเรียนรู้ของนักศึกษามากที่สุด <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่านมีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็นสองตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบ สถาบันที่ทำงาน หรือสถานที่กำลังศึกษาอยู่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วุฒิของอาจารย์ที่ได้รับสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์

ตอนที่ 2 เป็นข้อความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ของ สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล มีลักษณะเป็นมาตราส่วน ประเมินค่า (Rating scale) แล้วให้ผู้อ่านตอบตามทัศนะที่มีต่อสภาพแวดล้อม ทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลซึ่งครอบคลุมทั้ง 9 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน ซึ่งมีคำถาม 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - 10
2. ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีคำถาม 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11 - 20
3. ด้านผู้เรียน ซึ่งมีคำถาม 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21 - 30
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31 - 34
5. ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 35 - 38
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งมีคำถาม 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 39 - 44
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ซึ่งมีคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 45 - 48
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ ซึ่งมีคำถาม 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 49 - 53
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ซึ่งมีคำถาม 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 54 - 57

ตาราง 3 ตัวอย่างของแบบสอบถาม

ลำดับ	ข้อความ-คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	เมื่อนักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน สถาบันการศึกษา พยาบาลได้จัดให้มีการปฐมนิเทศ ชี้แจง แผนการจัดประสบการณ์ของแต่ละหน่วยงาน ให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่านมีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					
2	สถาบันการศึกษาพยาบาล ให้ความสำคัญ การบอกถึงวัตถุประสงค์ของการขึ้น ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแต่ละทีอย่าง แจ่มแจ้งทุกครั้ง ที่ให้นักศึกษากลุ่มใหม่ ขึ้นปฏิบัติงาน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่านมีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					

เกณฑ์การให้คะแนน

แต่ละข้อความได้กำหนดคะแนนในการตอบไว้เป็น 5 ระดับ คือ

ผู้ตอบเห็นว่ามากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ผู้ตอบเห็นว่ามาก	ให้	4	คะแนน
ผู้ตอบเห็นว่ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ผู้ตอบเห็นว่น้อย	ให้	2	คะแนน
ผู้ตอบเห็นว่น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

คุณภาพของแบบสอบถาม

1. การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) ในด้านเนื้อหา ความเข้าใจและการใช้ภาษา ได้ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทาง การพยาบาล จำนวน 5 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ฉลองรัฐ อินทรีย์ รองศาสตราจารย์สมจิต หนูเจริญกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุปราณี อัทธเสวี ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิรัตน์ พิมพ์พงศ์ และอาจารย์ ดร.กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล ตรวจสอบและนำกลับมาปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ย้่ย้่ยวชาญแนะนำและเสนอแนะ
 2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองกับกลุ่มอาจารย์พยาบาลและนักศึกษา พยาบาล ที่โรงเรียนพยาบาลพระปิ่นเกล้า กลุ่มละ 15 และ 35 คน ตามลำดับ
 3. หาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยอาศัยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ใช้สูตร คูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตรที่ 20 (K.R. 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = .92
- คำนวณหาคความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร

$$L = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

(Cronbach. 1971 : 161)

เมื่อ	L	แทนค่า	ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทนค่า	จำนวนข้อของข้อสอบถามทั้งฉบับ
	s_i^2	แทนค่า	ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	s_t^2	แทนค่า	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร นำไปยื่นต่อคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ ในสังกัดทบวงทั้ง 4 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากอาจารย์และนักศึกษพยาบาลชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4
2. สำหรับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากอาจารย์และนักศึกษพยาบาล ในการตอบแบบสอบถามและเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ตามรายชื่อที่ส่งตัวอย่างไว้
3. สำหรับคณะพยาบาลศาสตร์อีก 3 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เชียงใหม่และสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากเพื่อนอาจารย์ซึ่งสอนอยู่ที่สถาบันนั้น ๆ ช่วยดำเนินการเก็บข้อมูลให้ โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ให้ทราบเป็นการส่วนตัว และติดต่อทางไปรษณีย์
4. แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นจำนวน 853 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 786 ฉบับ พบว่ามีแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์จำนวน 14 ฉบับ เหลือเป็น

แบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 772 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.5 ของแบบสอบถามที่จัดส่งไปทั้งหมด รายละเอียดแสดงในตาราง 4 ดังต่อไปนี้

ตาราง 4 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง และได้รับกลับคืน จากอาจารย์ นักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำแนกตามสถาบัน

กลุ่มตัวอย่าง	คณะพยาบาล- ศาสตร์	มช.	มธ.	มอ.	มทิดล	รวม	คิดเป็น ร้อยละ
	แบบสอบถาม						
อาจารย์พยาบาล	ที่ส่ง	48	52	52	92	244	100
	ที่ได้กลับคืน	36	44	43	91	214	87.70
นักศึกษาชั้นปีที่ 3	ที่ส่ง	80	86	59	103	328	100
	ที่ได้กลับคืน	80	75	44	103	302	92.07
นักศึกษาชั้นปีที่ 4	ที่ส่ง	59	63	56	103	281	100
	ที่ได้กลับคืน	48	60	51	97	256	91.10
รวม	ที่ส่ง	187	201	167	298	853	100
	ที่ได้กลับคืน	164	179	138	291	772	90.50
คิดเป็นร้อยละ		87.70	89.05	82.63	97.65	90.50	

จากตาราง 4 แบบสอบถามที่สมบูรณ์ได้รับคืนจากอาจารย์พยาบาลทั้งสิ้น 214 ฉบับ จากนักศึกษานิติ 3 302 ฉบับ และจากนักศึกษานิติ 4 256 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.70 92.07 และ 91.10 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดตามลำดับ

6. ในจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับจากอาจารย์ 214 ฉบับ เป็นแบบสอบถามของอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 91 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามของอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า 123 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 42.52 และ 57.48 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดตามลำดับ

7. ในจำนวนแบบสอบถามที่ได้จากอาจารย์ 214 ฉบับ เป็นแบบสอบถามของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 74 ฉบับ 5 - 10 ปี 91 ฉบับ และมากกว่า 10 ปี 49 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 34.58 42.52 และ 22.90 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อขออนุญาตใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูล จากสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เมื่อได้รับแบบสอบถามส่งคืนแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม นำส่งเจ้าหน้าที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ เพื่อดำเนินการเจาะบัตร จัดโปรแกรม และดำเนินการใช้เครื่องตามโปรแกรมที่ต้องการ

3. วิเคราะห์ข้อมูลและค่าสถิติต่าง ๆ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (SPSS หรือ Statistical Package for the Social Sciences) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

4.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ใช้ t-test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม

4.4 ใช้ F-test เพื่อทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม

4.5 เมื่อพบค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติก็ตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้ q-statistic ตามวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe)

5. ในการตัดสินระดับสภาพที่พบในการประเมินสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาควิชาของนักศึกษาพยาบาล จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยใช้หลักของการกำหนดขอบเขตที่แท้จริง (Exact limit score) ของคะแนนดังนี้ (Best, 1969 : 188 - 190)

5.1 สภาพที่พบหรือมีการปฏิบัติจริงมากที่สุด ค่ามัธยิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 4.51 - 5.00

5.2 สภาพที่พบหรือมีการปฏิบัติจริงมาก ค่ามัธยิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 3.51 - 4.50

5.3 สภาพที่พบหรือมีการปฏิบัติจริงปานกลาง ค่ามัธยิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 2.51 - 3.50

5.4 สภาพที่พบหรือมีการปฏิบัติจริงน้อย ค่ามัธยิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 1.51 - 2.50

5.5 สภาพที่พบหรือมีการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด ค่ามัธยิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 1.00 - 1.50

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ตรงกัน ในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean square)
df	แทน	ขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
มช.	แทน	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มช.	แทน	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มอ.	แทน	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มทศ	แทน	มหาวิทยาลัยมหิดล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 กับ นักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติตามที่ เป็นจริงของ นักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 สถาบันที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 6 วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 สถาบันที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์และนักศึกษายาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อม
ทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษายาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาลเป็นรายข้อ

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	4.6168	0.592	4.1720	0.755	7.75**
2	4.4439	0.638	3.9875	0.820	7.35**
3	3.8785	0.802	3.4229	0.744	7.45**
4	3.2664	0.850	2.9409	0.890	4.61**
5	3.2103	0.997	3.0197	0.931	2.50*
6	3.3131	1.126	3.1111	1.046	2.35*
7	4.0187	0.781	3.5287	0.787	7.76**
8	4.0845	0.733	3.4695	0.831	9.46**
9	4.3785	0.782	4.1021	0.865	4.08**
10	4.4393	0.667	3.8781	0.845	8.73**
11	3.9953	0.754	3.7724	0.729	3.77**
12	4.0280	0.744	3.5789	0.767	7.34**
13	4.0047	0.967	3.6703	0.966	4.31**
14	3.9813	0.856	3.4758	0.947	6.81**
15	3.9252	0.560	3.6254	0.705	5.58**
16	3.6308	0.685	3.2693	0.768	6.03**

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
17	3.7710	0.572	3.5753	0.789	3.31**
18	4.1402	0.556	3.1849	0.724	6.48**
19	3.9953	0.617	3.4864	0.753	5.35**
20	3.9907	0.664	3.8136	0.692	3.22**
21	2.8037	0.620	2.7509	0.934	0.77
22	3.5327	0.683	4.1452	0.711	-10.84**
23	3.7009	0.681	3.9337	0.671	-4.30**
24	3.3084	0.691	3.4713	0.708	-2.88**
25	3.3131	0.692	3.5000	0.748	-3.17**
26	2.9019	0.885	3.8789	0.885	-2.19**
27	3.2056	0.688	3.000	0.824	3.24**
28	3.4206	0.782	3.6577	0.847	-3.56**
29	3.4626	0.661	3.5699	0.749	1.84
30	3.4019	0.641	3.5520	0.648	-2.89*
31	3.8064	0.779	3.5466	0.871	3.85**
32	3.0794	0.958	2.8513	0.939	3.01**
33	3.0935	0.862	2.8423	0.871	3.60**
34	3.1776	0.848	3.1434	0.844	0.50
35	3.8972	0.774	4.1487	0.770	-4.05**
36	3.7570	0.697	4.2401	0.659	-8.97**

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
37	3.7150	0.743	3.7760	0.794	-0.97**
38	3.8832	0.621	4.1326	0.620	-5.00**
39	4.1776	0.875	3.8656	0.853	4.52**
40	4.5234	0.618	4.1631	0.727	6.42**
41	4.0093	0.861	3.6667	0.858	4.96**
42	3.1402	1.034	3.1720	1.056	-0.38
43	3.1215	1.090	2.9319	1.016	2.27*
44	3.6542	1.054	3.2885	1.137	4.08**
45	2.4252	1.275	2.4857	1.020	-0.69
46	2.9206	1.083	2.7581	0.950	2.05*
47	2.9299	1.105	2.7168	0.920	2.72**
48	3.0140	1.009	2.7163	0.858	4.10**
49	2.9533	1.150	3.0682	1.061	-1.32
50	3.1308	0.905	2.8761	0.928	3.44**
51	3.0561	0.938	2.8851	0.924	2.29**
52	3.1355	0.880	2.9336	0.872	2.87**
53	2.7383	0.832	2.7326	0.885	0.08*
54	3.6308	0.804	3.1670	0.871	6.67**
55	4.0280	0.705	3.4686	0.834	8.69**

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
56	4.2150	0.699	3.4010	1.040	10.32**
57	3.6308	0.671	3.9658	0.701	-6.01**
รวม	205.0093	23.458	195.4319	23.890	5.01**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่ค่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาและอาจารย์พยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาทัศนคติของอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง ที่พบมากที่สุดเรียงตามลำดับ 1 - 5 ได้แก่

ลำดับที่ 1 ข้อที่ 1 "เมื่อนักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน สถาบันการศึกษาพยาบาลจัดให้มีการปฐมนิเทศชี้แจงแผนการจัดประสบการณ์ของแต่ละหน่วยงานให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน" ($\bar{X} = 4.6168$)

ลำดับที่ 2 ข้อที่ 40 "การประเมินผล ประเมินโดยใช้เครื่องมือหลายชนิด เช่น การรายงานแผนการพยาบาล การบันทึก และการปฏิบัติกรพยาบาลต่อผู้ป่วย" ($\bar{X} = 4.5234$)

ลำดับที่ 3 ข้อที่ 2 "สถาบันการศึกษาพยาบาลบอกถึงวัตถุประสงค์ของการขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแต่ละตึกอย่างแจ่มแจ้ง ทุกครั้งที่เมื่อนักศึกษากลุ่มใหม่ขึ้นปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.4439$)

ลำดับที่ 4 ข้อที่ 10 "เมื่อมอบหมายงานใดให้นักศึกษาปฏิบัติบนหอผู้ป่วย อาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานนั้นร่วมกันทุกครั้ง" ($\bar{X} = 4.4393$)

ลำดับที่ 5 ข้อที่ 9 "เมื่อขึ้นปฏิบัติงาน มีการมอบหมายงานให้ก่อนล่วงหน้า เพื่อให้นักศึกษาสามารถให้การวางแผนการพยาบาลผู้ป่วย (Nursing care plan) ได้เหมาะสม ครบถ้วน ตามเป้าหมายของการให้การพยาบาล" ($\bar{X} = 4.3785$)

ทัศนะของนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง ที่พบมากที่สุดเรียงตามลำดับ 1 - 5 ได้แก่

ลำดับที่ 1 ข้อที่ 36 "นักศึกษาปฏิบัติตนได้เหมาะสม แต่งกายสุภาพ เป็นระเบียบเรียบร้อย ตามที่สถาบันกำหนด" ($\bar{X} = 4.2401$)

ลำดับที่ 2 ข้อที่ 1 "เมื่อนักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน สถาบันการศึกษาพยาบาลจัดให้มีการปฐมนิเทศ ชี้แจงแผนการจัดประสบการณ์ของแต่ละหน่วยงานให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน" ($\bar{X} = 4.1720$)

ลำดับที่ 3 ข้อที่ 40 "การประเมินผล ประเมินโดยใช้เครื่องมือหลายชนิด เช่น การรายงานแผนการพยาบาล การบันทึก และการปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วย" ($\bar{X} = 4.1631$)

ลำดับที่ 4 ข้อที่ 35 "อาจารย์ทำหน้าที่ดูแลและติดตามให้นักศึกษาแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ตามแบบฟอร์มที่กำหนด" ($\bar{X} = 4.1487$)

ลำดับที่ 5 ข้อที่ 22 "นักศึกษายอมรับในความสำคัญและคุณค่าของประสบการณ์ต่าง ๆ บนหอผู้ป่วย ว่ามีบทบาทและอิทธิพลต่อการพัฒนาการและสัมฤทธิ์ผลในการเรียนรู้ของตนเอง" ($\bar{X} = 4.1452$)

ทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ที่พบน้อยที่สุด เรียงตามลำดับ 1 - 5 ได้แก่

ลำดับที่ 1 ข้อที่ 45 "หอผู้ป่วยมีห้องเรียนประจำตึก หรือห้องที่ดัดแปลงให้เป็น
ห้องเรียนเล็ก ๆ ผู้เรียนได้ประมาณ 10 - 15 คน อากาศถ่ายเทสะดวกและไม่มี
เสียงรบกวน เพื่อใช้สอนในเรื่องที่ต้องการประชุมกลุ่มหรืออภิปรายปัญหาผู้ป่วย" ($\bar{X}=2.4252$)

ลำดับที่ 2 ข้อที่ 55 "หัวหน้าตึกและพยาบาล เป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษา
ในการปฏิบัติพยาบาลได้ตรงตามเทคนิค และวิธีการที่ถูกต้อง" ($\bar{X} = 2.7383$)

ลำดับที่ 3 ข้อที่ 21 "นักศึกษา ศึกษาวิชาการพยาบาลด้วยใจรักและมีความภูมิใจ
ในวิชาชีพมากกว่าการเข้ามาศึกษาด้วยเหตุผลด้านอื่น ๆ" ($\bar{X} = 2.8037$)

ลำดับที่ 4 ข้อที่ 26 "นักศึกษารูจักปรับปรุงตนเอง โดยการทำบันทึกประสบการณ์
ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาและสิ่งที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมของตนเองโดย
สม่ำเสมอ" ($\bar{X} = 2.9019$)

ลำดับที่ 5 ข้อที่ 46 "เมื่อมีการสอนข้างเตียงผู้ป่วย อาจารย์และนักศึกษาสามารถ
จัดการเรียนการสอนได้สะดวก โดยไม่เบียดเสียดหรือคับแคบจนเกินไป" ($\bar{X} = 2.9206$)

ทัศนะของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ที่พบน้อยที่สุด เรียงตามลำดับ 1 - 5 ได้แก่

ลำดับที่ 1 ข้อที่ 45 "บนหอผู้ป่วย มีห้องเรียนประจำตึก หรือห้องที่ดัดแปลง
ให้เป็นห้องเรียนเล็ก ๆ ผู้เรียนได้ประมาณ 10 - 15 คน อากาศถ่ายเทสะดวก
และไม่มีเสียงรบกวน เพื่อใช้สอนในเรื่องที่ต้องการประชุมกลุ่มหรืออภิปรายปัญหาผู้ป่วย"
($\bar{X} = 2.4857$)

ลำดับที่ 2 ข้อที่ 48 "บรรยากาศบนหอผู้ป่วย มีลักษณะปลอดโปร่ง มีการถ่ายเท
อากาศได้ดี สะอาด ปราศจากกลิ่นเหม็นหรือความอับชื้น" ($\bar{X} = 2.7163$)

ลำดับที่ 3 ข้อที่ 47 "สภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วย จัดวางโต๊ะข้างเตียง และ
เครื่องใช้ต่าง ๆ จัดได้พอดี ไม่แออัด คับแคบจนเกินไป สามารถปฏิบัติกรพยาบาล
ได้อย่างสะดวก" ($\bar{X} = 2.7168$)

ลำดับที่ 4 ข้อที่ 53 "หัวหน้าตึกและพยาบาลเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษา
ในการปฏิบัติพยาบาลได้ตรงตามเทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง" ($\bar{X} = 2.7326$)

ลำดับที่ 5 ข้อที่ 21 "นักศึกษา ศึกษาวิชาการพยาบาลด้วยใจรัก และมีความภูมิใจ
ในวิชาชีพมากกว่าการเข้ามาศึกษาด้วยเหตุผลด้านอื่น ๆ" ($\bar{X} = 2.7509$)

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษายาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล ด้านการจัด
เตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	4.6168	0.592	4.1720	0.755	7.75**
2	4.4439	0.638	3.9875	0.820	7.33**
3	3.8785	0.802	3.4229	0.744	7.45**
4	3.2664	0.850	2.9409	0.890	4.61**
5	3.2103	0.997	3.0197	0.931	2.50*
6	3.3131	1.126	3.1111	1.046	2.35*
7	4.0187	0.781	3.5287	0.787	7.76**
8	4.0841	0.733	3.4695	0.831	9.49**
9	4.3785	0.182	4.1021	0.865	4.08**
10	4.8393	0.667	3.8781	0.845	8.73**
รวม	39.6495	4.734	35.6326	3.143	9.93**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน พบว่า ข้อที่ 1 - 4 และข้อที่ 7 - 10 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อที่ 5 - 6 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้วพบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 7 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอน
และวิธีจัดการเรียนการสอน

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
11	3.9953	0.754	3.7724	0.729	3.77**
12	4.0280	0.744	3.5789	0.767	7.34**
13	4.0047	0.967	3.4758	0.966	4.32**
14	3.9813	0.856	3.6703	0.947	6.81**
15	3.9252	0.560	3.6254	0.705	5.58**
16	3.6308	0.685	3.2693	0.768	6.03**
17	3.7710	0.572	3.5753	0.789	3.31**
18	4.1402	0.556	3.7849	0.724	6.48**
19	3.9953	0.617	3.6864	0.753	5.35**
20	3.9907	0.664	3.8136	0.692	3.22**
รวม	39.6495	4.734	35.6326	5.143	8.14**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน พบว่าทุกข้อและโดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 8 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
21	2.8037	0.620	2.7509	0.934	0.77
22	3.5327	0.683	4.1452	0.711	-10.84**
23	3.7009	0.681	3.9337	0.671	-4.30**
24	3.3084	0.691	3.4713	0.708	-2.88*
25	3.3131	0.692	3.5000	0.748	-3.47**
26	2.9019	0.885	3.0789	0.885	-2.19*
27	3.2056	0.688	3.0000	0.824	3.24**
28	3.4206	0.782	3.6577	0.847	-3.56**
29	3.4626	0.661	3.5699	0.749	-1.84
30	3.4019	0.641	3.5520	0.648	-2.89*
รวม	33.0514	4.724	34.6595	4.744	-4.22**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ค่านักเรียนพบว่า ข้อที่ 21 29 ไม่มีความแตกต่างกัน ข้อที่ 22 - 23 25 27 - 28
มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้อที่ 24 26 30 มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์โดยส่วนรวมแล้ว
พบว่าอาจารย์และนักศึกษามีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์
เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
31	3.8084	0.779	3.5466	0.871	3.85**
32	3.0794	0.958	2.8513	0.939	3.01**
33	3.0935	0.862	2.8423	0.871	3.60**
34	3.1776	0.848	3.1434	0.844	0.50
รวม	13.1589	2.772	12.3835	2.679	3.56**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน พบว่าข้อที่ 31 - 35 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนข้อที่ 34 ไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อวิเคราะห์โดยส่วนรวมแล้วพบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
35	3.8972	0.774	4.1487	0.770	-4.05**
36	3.7570	0.697	4.2401	0.659	-8.97**
37	3.7150	0.743	3.7760	0.794	-0.97
38	3.8832	0.621	4.1326	0.620	-5.00**
รวม	15.2523	2.772	12.3825	2.679	3.56**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และ
นักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน พบว่าข้อที่ 35 - 36 38 มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้อ 37 ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์
โดยส่วนรวมแล้วพบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษายาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล ด้าน
การประเมินผลการปฏิบัติงาน

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
39	4.1776	0.875	3.8656	0.853	4.52**
40	4.5234	0.618	4.1631	0.727	6.42**
41	4.0093	0.861	3.6667	0.858	4.96**
42	3.1402	1.034	3.1720	1.056	-0.38
43	3.1215	1.090	2.9319	1.016	2.27*
44	3.6542	1.054	3.2885	1.137	4.08**
รวม	22.6262	3.793	21.0878	3.791	5.05**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และ
นักศึกษายาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล
ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน พบว่าข้อที่ 39 - 41 มีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่ 43 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนข้อที่ 42 ไม่มีความแตกต่างกัน เมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้ว
พบว่าอาจารย์และนักศึกษายาบาล มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ค่านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
45	2.4252	1.275	2.4857	1.020	-0.69
46	2.9206	1.083	2.7581	0.950	2.05*
47	2.9299	1.105	2.7168	0.920	2.72**
48	3.0140	1.009	2.7163	0.858	4.10**
รวม	11.2897	3.627	10.6720	3.066	2.38*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และ
นักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ค่านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย พบว่าข้อที่ 47 - 48 มีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่ 46 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนข้อที่ 45 นั้น ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้ว
พบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์
ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
49	2.9533	1.150	3.0682	1.061	-1.32
50	3.1308	0.905	2.8761	0.928	3.44**
51	3.0561	0.938	2.8851	0.924	2.29*
52	3.1555	0.880	2.9336	0.872	2.87**
53	2.7383	0.832	2.7325	0.885	0.08
รวม	15.0140	3.845	14.4695	3.819	1.77

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และ
นักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ พบว่าข้อที่ 50 52 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่ 51 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนข้อที่ 49 และ 53 ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้วพบว่า
อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ข้อที่	อาจารย์ N = 214		นักศึกษา N = 558		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
54	3.6308	0.804	3.1670	0.871	6.67**
55	4.0280	0.705	3.4686	0.834	8.69**
56	4.2150	0.699	3.401	1.040	10.32**
57	3.6308	0.671	3.9658	0.701	-6.01**
รวม	15.5047	2.109	13.9892	2.267	7.56**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และ
นักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนพบว่า ทุกข้อและโดยส่วนรวมมีความแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเจตคติของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
จำแนกตามรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน	อาจารย์	214	39.6495	4.734	9.93**
	นักศึกษา	558	35.6326	5.143	
2. ด้านผู้สอนและวิธีการจัดการเรียน การสอน	อาจารย์	214	39.4626	4.478	8.14**
	นักศึกษา	558	36.2401	5.087	
3. ด้านผู้เรียน	อาจารย์	214	33.0514	4.724	-4.22**
	นักศึกษา	558	34.6595	4.744	
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	อาจารย์	214	13.1589	2.772	3.56**
	นักศึกษา	558	12.3835	2.679	
5. ด้านวินัยและระเบียบในการ ปฏิบัติงาน	อาจารย์	214	15.2523	2.167	-6.23**
	นักศึกษา	558	16.2975	2.054	
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	อาจารย์	214	22.6262	3.793	5.05**
	นักศึกษา	558	21.0878	3.791	
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	อาจารย์	214	11.2897	3.627	2.38*
	นักศึกษา	558	10.6720	3.066	

ตาราง 15 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมวิชาชีพ	อาจารย์	214	15.0140	3.845	1.77
	นักศึกษา	558	14.4695	3.819	
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน	อาจารย์	214	15.5047	2.109	7.56**
	นักศึกษา	558	13.9892	2.627	
รวม	อาจารย์	214	205.0093	23.458	5.01**
	นักศึกษา	558	195.4319	23.890	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และ
นักศึกษายาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล
ทั้ง 9 ด้าน พบว่าอาจารย์และนักศึกษายาบาลมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านที่ 1 - 6
และ 9 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่ 7 มีทัศนคติแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 8 มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน และเมื่อ
วิเคราะห์โดยส่วนรวมแล้วปรากฏว่า อาจารย์และนักศึกษายาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากสมมติฐานข้อที่ 1 อาจารย์และนักศึกษายาบาล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาลแตกต่างกัน จากตาราง 15 แสดงว่าอาจารย์และนักศึกษายาบาลมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

เพื่อให้ทราบความแตกต่างของทักษะของอาจารย์และนักศึกษายาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาลในแต่ละสถาบัน จึงแสดงให้เห็นดังตาราง 16 - 19

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำแนกตามรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	X	SD	t
1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน	อาจารย์	36	41.8611	4.524	7.61**
	นักศึกษา	128	35.0156	4.833	
2. ด้านผู้สอนและวิธีการจัดการเรียน การสอน	อาจารย์	36	42.0	4.127	5.81**
	นักศึกษา	128	37.2813	4.351	
3. ด้านผู้เรียน	อาจารย์	36	24.0	5.642	1.26
	นักศึกษา	128	35.0859	4.232	
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	อาจารย์	36	13.0278	2.710	2.66**
	นักศึกษา	128	11.8438	2.250	
5. ด้านวินัยและระเบียบในการ ปฏิบัติงาน	อาจารย์	36	15.9444	2.305	1.44
	นักศึกษา	128	16.5547	2.230	
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	อาจารย์	36	24.0555	4.007	2.95**
	นักศึกษา	128	22.0234	3.548	
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	อาจารย์	36	11.5833	3.442	1.81
	นักศึกษา	128	10.4219	3.394	

ตาราง 16 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมวิชาชีพ	อาจารย์	36	15.4444	3.668	2.18*
	นักศึกษา	128	13.9375	3.669	
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	อาจารย์	36	16.0555	2.460	4.12**
	นักศึกษา	128	14.0547	2.603	
รวม	อาจารย์	36	213.9720	18.359	3.52**
	นักศึกษา	128	196.2188	22.058	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 9 ด้าน พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านที่ 1 2 4 6 และ 9 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่ 8 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 3 5 และ 7 ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้วพบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษายาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน	อาจารย์	44	40.7273	5.204	4.26**
	นักศึกษา	135	36.7778	5.382	
2. ด้านผู้สอนและวิธีการจัดการเรียน การสอน	อาจารย์	44	40.3409	4.529	3.66**
	นักศึกษา	135	37.1333	5.202	
3. ด้านผู้เรียน	อาจารย์	44	33.9091	5.174	-2.02*
	นักศึกษา	135	35.6593	4.945	
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	อาจารย์	44	13.2500	2.103	0.57
	นักศึกษา	135	13.0074	2.541	
5. ด้านวินัยและระเบียบในการ ปฏิบัติงาน	อาจารย์	44	15.8182	2.423	-2.07*
	นักศึกษา	135	16.5926	2.056	
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	อาจารย์	44	22.7727	3.443	0.21
	นักศึกษา	135	22.6444	3.521	
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	อาจารย์	44	10.0682	3.216	-0.74
	นักศึกษา	135	10.4741	3.114	

ตาราง 17 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
8. คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ	อาจารย์	44	15.7045	3.188	0.38
	นักศึกษา	135	15.4815	3.475	
9. คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	อาจารย์	44	15.3864	2.003	4.24*
	นักศึกษา	135	13.4667	2.772	
รวม	อาจารย์	44	207.9773	22.804	1.68
	นักศึกษา	135	201.2370	23.228	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ทั้ง 9 ด้าน พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมด้านที่ 1 - 2 และ 9 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่ 3 - 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 4 - 6 - 8 ไม่มีความแตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์โดยส่วนรวมแล้ว พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีทักษะไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษายาบาล
ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษายาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน	อาจารย์	43	36.6046	3.580	4.00**
	นักศึกษา	95	32.9053	5.560	
2. ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียน การสอน	อาจารย์	43	37.4651	3.466	4.35**
	นักศึกษา	95	33.3263	5.777	
3. ด้านผู้เรียน	อาจารย์	43	31.9070	3.286	-2.36*
	นักศึกษา	95	33.8526	4.958	
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	อาจารย์	43	10.3023	2.177	1.47
	นักศึกษา	95	9.6421	2.547	
5. ด้านวินัยและระเบียบในการ ปฏิบัติงาน	อาจารย์	43	14.7907	0.872	-4.49**
	นักศึกษา	95	16.4947	2.148	
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	อาจารย์	43	20.7674	3.518	3.52**
	นักศึกษา	95	18.4842	3.528	
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	อาจารย์	43	8.5116	3.027	-0.67
	นักศึกษา	95	8.8632	2.774	

ตาราง 18 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ	อาจารย์	43	12.0	3.861	1.37
	นักศึกษา	95	11.1158	3.342	
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	อาจารย์	43	14.6512	1.901	2.57*
	นักศึกษา	95	13.4211	2.868	
รวม	อาจารย์	43	187.0	16.040	2.17*
	นักศึกษา	95	178.1053	24.585	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 9 ด้าน พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านที่ 1 - 2 5 - 6 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่ 3 9 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 4 7 - 8 ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้ว พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน	อาจารย์	91	39.6933	4.381	5.64 ^{**}
	นักศึกษา	200	36.5500	4.415	
2. ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียน การสอน	อาจารย์	91	38.9780	4.509	4.54 ^{**}
	นักศึกษา	200	36.3550	4.590	
3. ด้านผู้เรียน	อาจารย์	91	32.8022	4.602	-2.19 [*]
	นักศึกษา	200	34.0950	4.708	
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	อาจารย์	91	14.5165	2.287	3.45 ^{**}
	นักศึกษา	200	13.6100	1.974	
5. ด้านวินัยและระเบียบในการ ปฏิบัติงาน	อาจารย์	91	14.9231	2.012	-3.86 ^{**}
	นักศึกษา	200	15.8400	1.811	
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	อาจารย์	91	22.8681	3.718	4.84 ^{**}
	นักศึกษา	200	20.6750	3.516	
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	อาจารย์	91	13.0769	3.103	3.74 ^{**}
	นักศึกษา	200	11.8250	2.415	

ตาราง 19 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	สถานภาพ	N	$\bar{X}$	SD	t
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมวิชาชีพ	อาจารย์	91	15.9341	3.527	0.50
	นักศึกษา	200	15.7200	3.319	
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	อาจารย์	91	15.7473	2.009	4.22**
	นักศึกษา	200	14.5700	2.292	
รวม	อาจารย์	91	208.5385	22.371	3.38**
	นักศึกษา	200	199.2400	21.483	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ทั้ง 9 ด้าน พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมด้านที่ 1 - 2, 4 - 7 และ 9 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่ 3 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 8 ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้วพบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาพยาบาล
ชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษา
พยาบาล

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3
กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	ชั้นปีที่	N	$\bar{X}$	SD	t
1. ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน	3	302	35.166	4.380	-0.74
	4	256	35.422	4.925	
2. ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียน การสอน	3	302	36.379	4.432	1.57
	4	256	35.557	5.035	
3. ด้านผู้เรียน	3	302	34.847	5.272	0.21
	4	256	34.744	4.982	
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน	3	302	12.033	3.095	-1.17
	4	256	12.602	2.980	
5. ด้านวินัยและระเบียบในการ ปฏิบัติงาน	3	302	16.289	3.424	-0.67
	4	256	16.483	3.105	
6. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน	3	302	20.738	3.358	-1.47
	4	256	21.478	3.152	

ตาราง 20 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	ชั้นปีที่	N	$\bar{X}$	SD	t
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	3	302	10.346	3.833	-1.03
	4	256	10.893	4.005	
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมวิชาชีพ	3	302	13.970	3.182	-1.86
	4	256	14.876	3.251	
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน	3	302	14.063	2.132	0.89
	4	256	13.659	2.484	
รวม	3	302	193.931	22.983	-1.81
	4	256	195.714	23.051	

จากตาราง 20 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะของนักศึกษาทั้ง 2 ชั้นปี ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลทั้ง 9 ด้าน พบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงรวมทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานข้อที่ 2 นักศึกษาพยาบาลที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ไม่แตกต่างกัน จากตาราง 20 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่ากับอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามรายด้าน

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ	วุฒิ	N	$\bar{X}$	SD	t
1. ด้านการจัดเตรียม ประสบการณ์และการ มอบหมายงาน	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	38.4945	4.882	-3.13**
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	40.5041	4.451	
2. ด้านผู้สอนและวิธีจัด การเรียนการสอน	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	38.7363	4.459	-2.06*
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	40.0	4.433	
3. ด้านผู้เรียน	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	32.6813	5.185	-0.99
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	33.3252	4.352	
4. ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	12.5604	2.837	-2.76**
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	13.6016	2.648	
5. ด้านวินัยและระเบียบ ในการปฏิบัติงาน	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	15.2088	2.058	-0.25
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	15.2846	2.253	

ตาราง 21 (ต่อ)

สภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติ	วุฒิ	N	$\bar{X}$	SD	t
6. ด้านการประเมินผล การปฏิบัติงาน	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	22.1206	3.608	-1.68
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	23.0	3.896	
7. ด้านสถานที่และบรรยากาศ บนหอผู้ป่วย	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	10.6154	3.660	-2.36 *
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	11.7886	3.535	
8. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ร่วมวิชาชีพ	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	14.3846	3.980	-2.08 *
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	15.2747	3.689	
9. ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	15.2747	2.211	-1.37
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	15.6748	2.02	
รวม	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	91	200.0769	23.926	-2.68 **
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	123	208.6585	22.513	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 21 แสดงว่าเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์พยาบาล
ที่มีวุฒิต่างกัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ทั้ง 9 ด้าน
พบว่าอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า

มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมในด้านที่ 1 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่ 2 7 8 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 3 5 6 และ 9 ไม่มีความแตกต่างกันและเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้ว พบว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่างกันมีทัศนคติต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมมติฐานข้อที่ 3 อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน จากตาราง 21 แสดงให้เห็นว่าอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน คือกลุ่มอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

ตอนที่ 4 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน
ต่างกัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษา
พยาบาล

ตาราง 22 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทุกค่าระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์
การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5173.7381	2586.8689	4.872*
ภายในกลุ่ม	211	112031.7070	530.9558	
รวม	213	117205.4375		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี
5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

เพื่อให้ทราบว่า อาจารย์พยาบาลกลุ่มใดบ้างที่มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ q -statistic ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตาราง 23

ตาราง 23 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	198.5733	207.2444	210.7551
ต่ำกว่า 5 ปี	198.5733		8.6711	12.1818*
5 - 10 ปี	207.2444			3.5107
มากกว่า 10 ปี	210.7551			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ในทักษะของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี ทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เนื่องจากได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลออกเป็น 9 ด้าน จึงวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 24 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	212.7467	106.3734	4.922*
ภายในกลุ่ม	211	4559.9724		
รวม	213	4772.7188		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานที่ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาลกลุ่มใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q -statistic ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 25

ตาราง 25 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	38.2933	40.3444	40.4490
ต่ำกว่า 5 ปี	38.2933		2.0511	1.1557*
5 - 10 ปี	40.3444			0.1046
มากกว่า 10 ปี	40.4490			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 25 แสดงว่าสภาพแวดล้อมในด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงานในทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงาน 5 - 10 ปี และอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้สอนและวิธีการเรียนการสอน
อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า
ระหว่างกลุ่ม 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	170.9326	87.9681	4.532*
ภายในกลุ่ม	211	4095.1738	19.4084	
รวม	213	4271.1094		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 แสดงว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า
5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านผู้สอนและวิธีการเรียนการสอนแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาลกลุ่มใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q -statistic ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตาราง 27

ตาราง 27 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	38.7200	39.2000	41.0816
ต่ำกว่า 5 ปี	38.7200		0.48	2.3616*
5 - 10 ปี	39.2000			1.8816
มากกว่า 10 ปี				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ คำนวณผู้สอน และวิธีจัดการเรียนการสอน ในทัศนคติของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มี
ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	17.2051	8.6025	0.383
ภายในกลุ่ม	211	4735.2334	22.4419	
รวม	213	4752.4375		

จากตาราง 28 แสดงว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า
5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 29 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี
และมากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	175.3504	87.6752	12.660 **
ภายในกลุ่ม	211	1461.2346	6.9253	
รวม	213	1636.5850		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี
5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ของนักศึกษาพยาบาล คำนวณอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่า อาจารย์พยาบาลกลุ่มใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคนปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ q-statistic ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคนปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ของอาจารย์พยาบาลเป็นรายกลุ่ม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	11.9333	13.7333	13.9796
ต่ำกว่า 5 ปี	11.9333		1.8**	2.0463**
5 - 10 ปี	13.9333			0.2463
มากกว่า 10 ปี	13.9896			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 30 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคนปฏิบัติ ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ในทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ การทำงานต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับ 5 - 10 ปี และอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ตาราง 31 ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี
และมากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.9064	1.4532	0.307
ภายในกลุ่ม	211	997.4646	4.7273	
รวม	213	1000.3708		

จากตาราง 31 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี
5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ของนักศึกษาพยาบาล ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างอาจารย์
พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	60.6657	30.3328	2.131
ภายในกลุ่ม	211	3003.4331	14.2343	
รวม	213	3064.0986		

จากตาราง 32 แสดงว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า
5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี
และมากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	105.9243	52.9621	4.145 [*]
ภายในกลุ่ม	211	2696.0957	12.7777	
รวม	213	2002.0198		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันคือ
ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาลกลุ่มใดบ้างที่มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q -statistic ตามวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 34

ตาราง 34 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วยของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	10.3467	11.9111	11.5918
ต่ำกว่า 5 ปี	10.3467		1.5644*	1.2451
5 - 10 ปี	11.9111			-0.3193
มากกว่า 10 ปี	11.5918			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 34 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ในทักษะของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับ 5 - 10 ปี มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 35 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ ระหว่าง
กลุ่มอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และ
มากกว่า 10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	112.2103	56.1051	3.898 [*]
ภายในกลุ่ม	211	3036.7305	14.3921	
รวม	213	3148.9407		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 35 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันคือ
ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปีและมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาลกลุ่มใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพแตกต่างกัน
จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q-statistic
ตามวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 36

ตาราง 36 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพของอาจารย์พยาบาล
เป็นรายคู่ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน		ต่ำกว่า 5 ปี	5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี
	$\bar{X}$	14.1067	15.2444	15.9796
ต่ำกว่า 5 ปี	14.1067		1.1377	1.8729*
5 - 10 ปี	15.2444			0.7352
มากกว่า 10 ปี	15.9796			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ของนักศึกษาพยาบาล ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ ในทัศนคติของอาจารย์พยาบาล
ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์
การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับมากกว่า 10 ปี มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05

ตาราง 37 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ระหว่างกลุ่ม
อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า
10 ปี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.2925	4.1463	0.932
ภายในกลุ่ม	211	959.1961	4.4512	
รวม	213	947.4885		

จากตาราง 37 แสดงว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันคือ
ต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 5 วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะของอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
ทั้ง 4 สถาบัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ของนักศึกษาพยาบาล

ตาราง 38 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	183.4221	6119.9047	13.002**
ภายในกลุ่ม	210	98846.2813	470.6967	
รวม	213	117205.6875		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 38 แสดงว่าอาจารย์พยาบาลของคณะพยาบาลศาสตร์ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษา
พยาบาล รวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตาม
สมมติฐานข้อที่ 5

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันโคม้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกคณาแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q -statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 39

ตาราง 39 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลรวมทุกคณา ของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคณา จำแนกตามสถาบัน

อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มช.	มอ.	มอ.	มทล
		213.9722	207.9773	187.0000	208.5385
ม.ขอนแก่น	213.9722		-5.9949	-26.9722**	-5.4337
ม.เชียงใหม่	207.9773			-20.9773*	0.5612
ม.สงขลา	187.0000				21.5385**
ม.มทล	208.5385				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 39 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ในทัศนะของอาจารย์พยาบาลต่างสถาบัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนคติแตกต่างกับ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมทล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
ออกเป็น 9 ด้าน จึงวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 40 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการ
มอบหมายงานระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	626.0718	208.6906	10.569**
ภายในกลุ่ม	210	4146.6787	19.7461	
รวม	213	4772.7500		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 40 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันโคม้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q -statistic ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตาราง 41

ตาราง 41 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มว. 41.8611	มข. 40.7273	มอ. 36.4046	มทิดล 39.6923
ม.ขอนแก่น	41.8611		-1.1338	-5.4565*	-2.1688
ม.เชียงใหม่	40.7273			-4.3227*	-1.035
ม.สงขลา	36.4046				3.2877**
ม.มทิดล	39.6923				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 41 แสดงว่าสภาพแวดล้อมด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานในทัศนคติของอาจารย์พยาบาลต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนคติแตกต่างกับ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมทิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 42 ค่าความแปรปรวนของคะแนนที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	458.5897	152.8632	8.420 ^{**}
ภายในกลุ่ม	210	3812.5239	18.1549	
รวม	213	4271.1133		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 42 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่าง
สถาบันคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และมหาวิทยาลัยมหิดล มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนะ
ต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอน
และวิธีจัดการเรียนการสอน แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนน
เฉลี่ย โดยใช้ q -statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตาราง 43

ตาราง 43 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอนของอาจารย์
พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มช.	มร.	มอ.	มหิดล
		42.0000	40.3409	37.4651	38.9780
ม.ขอนแก่น	42.0000		-1.6591	-4.5349**	-5.022**
ม.เชียงใหม่	40.3409			-2.8758*	-1.3629
ม.สงขลา	37.4651				1.5129
ม.มหิดล	38.9780				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 43 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ คำนวณผู้สอน
และวิธีจัดการเรียนการสอน ในทัศนะของอาจารย์พยาบาลต่างสถาบัน คู่ที่แตกต่างกัน
คืออาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทัศนะแตกต่างกับ
อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาจารย์พยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีทัศนะแตกต่างจากอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่ีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	126.7480	42.2493	1.918
ภายในกลุ่ม	210	4625.6868	22.0271	
รวม	213	4752.4336		

จากตาราง 44 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

ตาราง 45 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการ
ปฏิบัติงานระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	519.5809	173.1936	** 32.561
ภายในกลุ่ม	210	1117.0104	5.3191	
รวม	213	1636.5911		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 45 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันโบบ้างที่มีทักษะ
ต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์
เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่าง
คะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q -statistic ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe)

ตาราง 46

ตาราง 46 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
ของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มอ.	มท.	มอ.	มทิดล
		13.0278	13.2500	10.3023	14.5165
ม.ขอนแก่น	13.0278		-0.2222	-2.7255*	1.4887*
ม.เชียงใหม่	13.2500			-2.9477*	1.2665*
ม.สงขลา	10.3023				4.2142**
ม.มทิดล	14.5165				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 46 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านอุปกรณ์
เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานในทักษะของอาจารย์พยาบาลต่างสถาบัน คู่ที่
แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

แตกต่างจากอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอาจารย์
พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะแตกต่างจากอาจารย์พยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 47 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณและระเบียบในการปฏิบัติงาน
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	50.3629	16.7876	3.711
ภายในกลุ่ม	210	950.0069	4.5258	
รวม	213	1000.3698		

จากตาราง 47 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณและระเบียบในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตาราง 48 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ระหว่าง
กลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	228.3788	76.1263	5.638 **
ภายในกลุ่ม	210	3835.6948	13.5033	
รวม	213	3064.0735		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 48 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันโคม้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q-statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 49

ตาราง 49 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์พยาบาล เป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มว.	มม.	มป.	มหิดล
		24.0555	22.7727	20.7674	22.8681
ม.ขอนแก่น	24.0555		-1.2828	-5.2881**	-1.1874
ม. เชียงใหม่	22.7727			-2.0053	0.0954
ม. สงขลา	20.7674				2.1007*
ม.มหิดล	22.8681				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 49 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ในทัศนคติของอาจารย์พยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกัน คืออาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนคติแตกต่างกับ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 50 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	691.2848	230.4283	** 22.926
ภายในกลุ่ม	210	2110.7378	10.0511	
รวม	213	2802.0225		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 50 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ q-statistic ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe) ดังตาราง 51

ตาราง 51 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วยของอาจารย์พยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มธ.	มร.	มอ.	มทล
		11.5833	10.0682	8.5116	13.0759
ม.ขอนแก่น	11.5833		-1.5151	-3.0713*	1.4926
ม.เชียงใหม่	10.0622			-1.5566	3.0077**
ม.สงขลา	8.5116				4.5643**
ม.มทล	13.0759				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 51 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติในค่านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ในทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคืออาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนะแตกต่างจากอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยมทล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อีกคู่หนึ่งคือ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมทล มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ตาราง 52 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	495.3067	165.1022	13.066**
ภายในกลุ่ม	210	2653.6382	12.6364	
รวม	213	3148.4448		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 52 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันโทยังที่มีทักษะ
 ทักษะแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์
 ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่าง โดยใช้ q-statistic
 ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 53

ตาราง 53 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
 ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพของอาจารย์พยาบาล
 เป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

อาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มว.	มผ.	มอ.	มหิดล
		15.4444	15.7045	12.0000	15.9341
ม.ขอนแก่น	15.4444		0.2601	-5.4444**	0.4897
ม.เชียงใหม่	15.7045			-5.7045**	0.2296
ม.สงขลา	12.0000				3.9341*
ม.มหิดล	15.9341				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 53 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
 ของนักศึกษาพยาบาล ในค่านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ ในทักษะของอาจารย์ที่
 ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 สงขลานครินทร์ มีทักษะแตกต่างจากอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 54 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่วัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
ระหว่างกลุ่มอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	48.2141	16.0714	3.753
ภายในกลุ่ม	210	899.2707	4.2822	
รวม	213	947.4846		

จากตาราง 54 แสดงว่าอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะที่วัดสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 6 วิเคราะห์เปรียบเทียบหัตถ์ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
ทั้ง 4 สถาบัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล

ตาราง 55 ค่าความแปรปรวนของคะแนนหัตถ์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	36050.1018	12016.6992	23.574 ^{**}
ภายในกลุ่ม	554	282395.1172	509.7383	
รวม	557	318445.1875		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 55 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีหัตถ์ต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล รวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็น
ไปตามสมมติฐานข้อที่ 6

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันโคม้างที่มีทักษะ
ต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทุกด้าน
แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q -statistic
ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 56

ตาราง 56 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล รวมทุกด้าน ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนก
ตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มม. 196.2188	มม. 201.2370	มม. 178.1053	ม.นิล 199.2400
ม.ขอนแก่น	196.2188		5.0182	-18.1135**	3.0212
ม.เชียงใหม่	201.2370			-23.1317**	-1.997
ม.สงขลา	178.1053				21.1347**
ม.นิล	199.2400				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 56 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษา
พยาบาล ในทักษะของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทักษะแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยนิล
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลออกเป็น 9 ด้าน จึงวิเคราะห์ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตาราง 57 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1100.6452	366.8816	14.909**
ภายในกลุ่ม	554	13632.8911	24.6081	
รวม	557	14733.5352		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 57 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันโคม้างที่มีทักษะ
ต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัด
เตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่าง
ระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q-statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe)
ดังตาราง 58

ตาราง 58 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน
ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มอ.	มอ.	มอ.	มทิดล
		35.0156	36.7778	32.9053	36.5500
ม.ขอนแก่น	33.0156		1.7622*	-2.1103*	1.5344
ม.เชียงใหม่	36.7778			-5.8725**	-0.2278
ม.สงขลา	32.9053				3.6447**
ม.มทิดล	36.5500				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 58 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านการจัด
เตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน ซึ่ง
แตกต่างกันคือนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มีทักษะแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีทักษะแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 59 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน
ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1055.6155	351.8718	14.593 **
ภายในกลุ่ม	554	13358.0776	24.1120	
รวม	557	14413.6914		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 59 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีการเรียนการสอนแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ q -statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 60

ตาราง 60 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้สอนและวิธีการเรียนการสอนของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มธ.	มอ.	มอ.	ม.มหิดล
คณะพยาบาลศาสตร์		37.2713	37.1333	33.3263	36.3550
ม.ขอนแก่น	37.2813		-0.148	-5.955**	-0.9263
ม.เชียงใหม่	37.1333			-5.807**	-0.7783
ม.สงขลา	33.3263				3.0287**
ม.มหิดล	36.3550				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 60 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ คำนวณผู้สอนและวิธีการเรียนการสอน ในทัศนะของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคือนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนะแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 61 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณเรียน ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	283.7357	94.6452	4.279*
ภายในกลุ่ม	554	12253.4092	22.1181	
รวม	557	12537.3438		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 61 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทักษะ
 ทักษะแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน
 แตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q-statistic
 ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 62

ตาราง 62 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
 ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณผู้เรียน ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนก
 ตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มอ.	มธ.	มอ.	มทศ
คณะพยาบาลศาสตร์		35.0859	35.6593	33.8526	34.0950
ม.ขอนแก่น	35.0859		0.5734	-1.2333	-0.9909
ม.เชียงใหม่	35.6593			-1.8067*	-1.5643
ม.สงขลา	33.8526				0.2424
ม.มทศ	34.0950				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 62 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ คำนวณผู้เรียน
 ในทักษะของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีทักษะแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 63 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการ
ปฏิบัติงาน ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1104.6480	368.2158	70.506 ^{**}
ภายในกลุ่ม	554	2893.2327	5.2224	
รวม	557	3997.8806		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 63 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทักษะ
 ทักษะแวล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือ
 เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนน
 เดลิ้น โดยใช้ q -statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 64

ตาราง 64 เปรียบเทียบคะแนนเดลิ้นทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ
 ที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน
 ของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มอ. 11.8438	มอ. 13.0074	มอ. 9.6421	มอ. 13.6100
ม.ขอนแก่น	11.8438		1.1636**	-2.2017**	1.7662**
ม.เชียงใหม่	13.0074			-5.3653**	0.6026
ม.สงขลา	9.6421				3.9679**
ม.มอ.	13.6100				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 64 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านอุปกรณ์
 เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ในทักษะของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน
 คู่ที่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทักษะ
 แตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทักษะแตกต่างกับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอยู่คู่เดียวที่ไม่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตาราง 65 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน
ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	65.8217	21.9406	5.320*
ภายในกลุ่ม	554	2284.8035	4.0142	
รวม	557	2350.6250		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 65 แสดงว่านักเรียนพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณและเปรียบเทียบในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ q-statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 66

ตาราง 66 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณและเปรียบเทียบในการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มช.	มบ.	มอ.	มทิดล
คณะพยาบาลศาสตร์		16.5547	16.5726	16.4947	15.8400
ม.ขอนแก่น	16.5547		0.0379	-0.06	-0.7147*
ม.เชียงใหม่	16.5926			-0.0979	-0.7526*
ม.สงขลา	16.4947				-0.6547
ม.มทิดล	15.8400				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 66 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ คำนวณและเปรียบเทียบในการปฏิบัติงาน ในทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมทิดล มีทัศนคติแตกต่างกับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 67 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่าง
กลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1117.3331	372.4443	29.949**
ภายในกลุ่ม	554	6889.4060	12.4358	
รวม	557	8006.7383		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 67 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่าง
สถาบันคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และมหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง
ของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q-statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังตาราง 68

ตาราง 68 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล เป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มธ.	มช.	มอ.	มทิดล
		22.0234	22.6444	18.4842	20.6750
ม.ขอนแก่น	22.0234		0.621	-3.5392**	-1.3484*
ม.เชียงใหม่	22.6444			-4.1602**	-1.9694**
ม.สงขลา	18.4842				2.1908**
ม.มทิดล	20.6750				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 68 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ในทัศนะของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน ที่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

มีทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีทัศนคติแตกต่างจาก
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 69 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณสถิติและบรรยายลักษณะของหน่วย
ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	590.0089	196.6696	23.447 **
ภายในกลุ่ม	554	4646.9260	8.3880	
รวม	557	5236.9336		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 69 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณสถิติและบรรยายลักษณะของหน่วยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วยแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ q-statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 70

ตาราง 70 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มว.	มช.	มอ.	มหิดล
คณะพยาบาลศาสตร์		10.4219	10.4741	8.8632	11.8250
ม.ขอนแก่น	10.4219		0.0522	-1.5587 ^{**}	1.4031 ^{**}
ม.เชียงใหม่	10.4741			-1.6109 ^{**}	1.3509 ^{**}
ม.สงขลา	8.8632				2.9618 ^{**}
ม.มหิดล	11.8250				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 70 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ในทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกันคือนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษา
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคู่ที่มีทัศนคติไม่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่นกับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตาราง 71 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณสัมพันธระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ
ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	1555.7290	518.5762	43.733**
ภายในกลุ่ม	554	6569.1941	11.8578	
รวม	557	8124.9219		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 71 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณสัมพันธระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ q-statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 72

ตาราง 72 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มป.	มฉ.	มอ.	มหนัก
		13.9375	15.4815	11.1158	15.7200
ม.ขอนแก่น	13.9375		1.544*	-2.8217**	1.7825**
ม.เชียงใหม่	15.4815			-4.3657**	0.2385
ม.สงขลา	11.1158				4.6042**
ม.มหนัก	15.7200				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 72 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ ในทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบัน คู่ที่แตกต่างกันคือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่มีทัศนคติแตกต่างกับนักศึกษา

พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาพยาบาล
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ ส่วนคู่ที่มีทัศนคติไม่แตกต่างกันคือนักศึกษา
 พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กับนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-
 ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตาราง 73 ค่าความแปรปรวนของคะแนนทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษา
ภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน
ระหว่างกลุ่มนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และมหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	135.5452	45.1817	6.750**
ภายในกลุ่ม	554	3708.3469	6.6938	
รวม	557	3843.8921		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 73 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในต่างสถาบัน
คือมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และ
มหาวิทยาลัยมหิดล มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ
นักศึกษาพยาบาล คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันใดบ้างที่มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนแตกต่างกัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ q -statistic ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ดังตาราง 74

ตาราง 74 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายคู่ จำแนกตามสถาบัน

นักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์	$\bar{X}$	มช.	มช.	มอ.	มหิดล
		14.0547	13.4667	13.4211	14.5700
ม.ขอนแก่น	14.0547		-0.588	-0.6336	0.5153
ม.เชียงใหม่	13.4667			-0.0456	1.1033**
ม.สงขลา	13.4211				1.1409**
ม.มหิดล	14.5700				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 74 แสดงว่าสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ในทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลที่ต่างสถาบันกัน คู่ที่แตกต่างกัน คือนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มีทัศนคติแตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ในด้านต่าง ๆ 9 ด้าน คือ ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เลือกสุ่มจากนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 และอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ทั้ง 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล วิธีการสุ่มใช้วิธีของ ครีจีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ซึ่งมีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จำนวน 853 คน จากประชากร 1,053 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสถานการณ์ด้านต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 57 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็นสองตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามทัศนะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น .92

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม ตามจำนวนที่ส่งตัวอย่าง 853 ชุด ได้รับกลับคืนมา เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 772 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.5 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนนี้ ประกอบด้วยอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานบนคลินิก จำนวน 214 คน นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 302 คน และนักศึกษาพยาบาล ปีที่ 4 จำนวน 256 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐานซึ่งได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล
2. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม โดยใช้ t-test
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F-test
4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ เมื่อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัย ปรากฏผลดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

1.1 ทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ที่พบมากที่สุด ($\bar{X} = 4.6168$) คือ ข้อ 1 "เมื่อนักศึกษาขึ้นปฏิบัติงานสถาบันการศึกษายพบาลจัดให้มีการปฐมนิเทศชี้แจงแผนการจัดประสบการณ์ของแต่ละหน่วยงานให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน"

และรองลงมา ($\bar{X} = 4.5234$) คือข้อ 40 "การประเมินผล ประเมินโดยใช้เครื่องมือหลายชนิด เช่น การรายงานแผนการพยาบาล การบันทึกและการปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วย" ส่วนทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ที่พบน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.4252$) คือข้อ 45 "บนหอผู้ป่วยมีห้องเรียนประจำเตียงหรือห้องที่ดัดแปลงให้เป็นห้องเล็ก ๆ จุผู้เรียนได้ประมาณ 10 - 15 คน อากาศถ่ายเทสะดวกไม่มีเสียงรบกวน เพื่อให้สอนในเรื่องที่ต้องการประชุมกลุ่มหรือเพื่ออภิปรายปัญหาผู้ป่วย" และรองลงมา ($\bar{X} = 2.7383$) คือข้อ 53 "หัวหน้าฝึกและพยาบาลเป็นแบบอย่าง (Model) ที่ดีของนักศึกษาในการปฏิบัติพยาบาลได้ตรงตามเทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง"

ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ที่พบมากที่สุด ($\bar{X} = 4.2401$) คือข้อ 36 "นักศึกษาปฏิบัติตนได้เหมาะสมและแต่งกายสุภาพเป็นระเบียบเรียบร้อย ตามที่สถาบันกำหนด" รองลงมา ($\bar{X} = 4.1720$) คือข้อ 1 "เมื่อนักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน สถาบันการศึกษายพยาบาลจัดให้มีการปฐมนิเทศชี้แจงแผนการจัดประสบการณ์ของแต่ละหน่วยงานให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน" ส่วนทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ที่พบน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.4857$) คือข้อ 45 เช่นเดียวกับทัศนะของอาจารย์พยาบาล และรองลงมา ($\bar{X} = 2.7163$) คือข้อ 48 "บรรยากาศบนหอผู้ป่วยมีลักษณะปลอดโปร่ง มีการถ่ายเทอากาศได้ดี สะอาดปราศจากกลิ่นเหม็นหรือความอับชื้น"

เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้ว สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลที่มีการปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์มากและปานกลาง คือค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 4.50 ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ในบางข้อและเมื่อรวมทั้ง 57 ข้อพบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลมีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 1

1.2 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า (ตาราง 15) ด้านที่ 7 สถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านที่ 1 การจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน ด้านที่ 2 ผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 3 ผู้เรียน ด้านที่ 4 อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านที่ 5 วินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ด้านที่ 6 การประเมินผลการศึกษาภาคปฏิบัติ และด้านที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทุกด้านแล้วพบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนคติที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ในการเปรียบเทียบทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในแต่ละสถาบัน

1.3.1 สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ในทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ตาราง 16) พบว่า ด้านที่ 1 การจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน ด้านที่ 2 ผู้สอน และวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 4 อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านที่ 6 การประเมินผลการศึกษาภาคปฏิบัติ และด้านที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ทั้ง 5 ด้าน อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ มีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนที่มีทัศนคติไม่แตกต่างกันได้แก่ ด้านที่ 3 ผู้เรียน ด้านที่ 5 วินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน และด้านที่ 7 สถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย เมื่อวิเคราะห์โดยส่วนรวมแล้วพบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีทัศนคติที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.2 สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ นักศึกษาพยาบาลในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ตาราง 17) พบว่า ด้านที่ 1 การจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน ด้านที่ 2 ผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน และด้านที่ 7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ทั้ง 3 ด้านอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านที่ 3 ผู้เรียน และด้านที่ 5 วินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนะแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่เหลือมีทัศนะไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์ โดยส่วนรวมแล้วพบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

1.3.3 สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ นักศึกษาพยาบาล ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (ตาราง 18) พบว่า ด้านที่ 1 การจัดเตรียมประสบการณ์ และการมอบหมายงาน ด้านที่ 2 ผู้สอน และวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 5 วินัย และระเบียบในการปฏิบัติงาน และด้านที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงานอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ด้านที่ 3 ผู้เรียน ด้านที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีทัศนะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนที่เหลือมีทัศนะไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์ โดยส่วนรวมแล้ว พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3.4 สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของ นักศึกษาพยาบาล ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล (ตาราง 19) พบว่า ด้านที่ 1 การจัดเตรียมประสบการณ์และ การมอบหมายงาน ด้านที่ 2 ผู้สอน และวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 4 อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านที่ 5 วินัย และระเบียบในการปฏิบัติงาน

ค้ำที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ค้ำที่ 7 สถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย และค้ำที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค้ำที่ 3 ผู้เรียน มีทศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้วพบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลมีทศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ทศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 กับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษากฎปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล (ตาราง 20) พบว่า ทศนะของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษากฎปฏิบัติที่เป็นจริงในแต่ละค้ำ และโดยรวมแล้วไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ทศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษากฎปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล (ตาราง 21) พบว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษากฎปฏิบัติในค้ำที่ 1 ค้ำการจัดเตรียมประสมการณ์และการมอบหมายงาน และค้ำที่ 4 ค้ำอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน อาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กับอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า มีทศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในค้ำที่ 2 ค้ำผู้สอน และวิธีจัดการเรียนการสอน ค้ำที่ 7 ค้ำสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย และค้ำที่ 8 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ มีทศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนค้ำที่เหลือคือ ค้ำที่ 3 ค้ำผู้เรียน ค้ำที่ 5 ค้ำวินัย และระเบียบในการปฏิบัติงาน ค้ำที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน และค้ำที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน มีทศนะไม่แตกต่างกันเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้วพบว่า อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน มีทศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษากฎปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล (ตาราง 22 - 37) เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า ด้านที่ 4 อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน ด้านที่ 2 ด้านผู้สอน และวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 7 ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย และด้านที่ 8 ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมงาน ทั้ง 4 ด้าน อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านที่ไม่มีทัศนะไม่แตกต่างกันคือ ด้านที่ 3 ด้านผู้เรียน ด้านที่ 5 ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ด้านที่ 6 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และด้านที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และเมื่อวิเคราะห์โดยรวมแล้วพบว่า อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน คือ กลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี 5 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปี มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe) พบว่า คู่ที่มีทัศนะแตกต่างกัน คือ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 23) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

5. วิเคราะห์เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 สถาบัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล (ตาราง 38 - 54) เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่าด้านที่ 1 ด้านการจัดประสบการณ์และการมอบหมายงาน ด้านที่ 2 ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านที่ 4 ด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านที่ 7 สถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ด้านที่ 8 ปฏิสัมพันธ์

ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ รวม 6 คำน แต่ละคำ อาจารย์พยาบาล ในแต่ละมหาวิทยาลัย มีทักษะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคำที่ 3 คำผู้เรียน คำที่ 5 คำวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน และคำที่ 9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน ทั้ง 3 คำ อาจารย์พยาบาลมีทักษะไม่แตกต่างกัน และเมื่อวิเคราะห์ โดยส่วนรวมแล้ว พบว่า อาจารย์พยาบาลในแต่ละมหาวิทยาลัย มีทักษะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดย วิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) พบว่า คู่นี้มีทักษะแตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทักษะแตกต่างจากอาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 5

6. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ทักษะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 สถาบัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล (ตาราง 55 - 74) เมื่อวิเคราะห์รายคำแล้วพบว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษา ภาคปฏิบัติทั้ง 9 คำ ในทักษะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 สถาบัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 และเมื่อวิเคราะห์โดยส่วนรวม แล้วพบว่า ทักษะของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ทั้ง 4 สถาบัน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และเพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe) พบว่า คู่นี้มีความแตกต่างกัน คือ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ มีทักษะแตกต่างจากนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 6

อภิปรายผล

การอภิปรายผล จะแยกกล่าวตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล วิเคราะห์ตามรายค้านส่วนใหญ่ และโดยส่วนรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เนื่องจากผู้วิจัยได้จำแนกสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ออกเป็น 9 ด้าน จึงอภิปรายผลตามรายละเอียดของด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ในด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลมีทัศนะว่าสภาพหรือการปฏิบัติจริงของสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับที่ปฏิบัติมาก และปานกลาง (ตาราง 6) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ และรายค้านโดยส่วนรวมปรากฏว่า อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยทัศนะสูงกว่านักศึกษาพยาบาล ข้อที่มีสภาพหรือการปฏิบัติจริงที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด และอยู่ในระดับใกล้เคียงกันคือ ข้อที่ 5 "เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง และค้นคว้าได้ด้วยตนเอง บนหอผู้ป่วย สถาบันมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียน คู่มือการปฏิบัติพยาบาล บทความและตำราที่จำเป็นไว้อย่างเพียงพอ" อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยทัศนะน้อยที่สุดเป็นอันดับแรก ส่วนนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทัศนะน้อยเป็นอันดับ 2 แสดงให้เห็นว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลมีทัศนะใกล้เคียงกัน ในด้านตำรา เอกสารประกอบการสอน คู่มือปฏิบัติพยาบาล เป็นสิ่งที่จำเป็นทางสถาบันควรจะได้จัดไว้อย่างเพียงพอ กับความต้องการของนักศึกษา โดยเฉพาะตำราที่ใช้ประกอบการศึกษานบนหอผู้ป่วย ปัญหาการมีตำรา เอกสารประกอบการสอนน้อยนี้ ตรงกับการวิจัยของ ประไพ ปิยะจันทร์ และนภา ศรีพรรณกุล (ประไพ ปิยะจันทร์ 2519 : 36 - 53 และนภา ศรีพรรณกุล 2520 : 44 - 46) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของนักศึกษานบนหอผู้ป่วย พบว่า

คำว่าประกอบการเรียนมีน้อย โดยเฉพาะที่เป็นภาษาไทย เอกสารประกอบการสอน
 ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามีจำนวนไม่เพียงพอ อนึ่ง สมคิด รักษาสัตย์ (สมคิด รักษาสัตย์
 2525 : 124) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านนี้ว่า ห้องสมุดของสถาบันการศึกษาพยาบาลยังขาด
 ตำรา และสิ่งตีพิมพ์ ที่จะช่วยเสริมให้ผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้ด้วยตนเองหรือมีแต่ไม่
 เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียน พิจารณาข้อที่ 4 "บนหอผู้ป่วย นักศึกษามีโอกาส
 เลือกประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตามความสนใจของนักศึกษา" อาจารย์มีคะแนนเฉลี่ย
 หักคะแนนน้อยเป็นอันดับ 2 ส่วนนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยหักคะแนนน้อยเป็นอันดับ 1 ค่าคะแนนเฉลี่ย
 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งอาจารย์และนักศึกษามีทัศนะใกล้เคียงกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น
 เพราะว่าการศึกษาวิชาชีพพยาบาล เป็นการศึกษาวิชาเฉพาะที่ทางสถาบันและอาจารย์
 พยาบาลจำเป็นต้องจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาในลักษณะการหมุนเวียนการฝึกปฏิบัติ
 งานไปตามหอผู้ป่วยแผนกต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเป็นแผนที่กำหนดไว้ เป็นประโยชน์สำหรับ
 การจัดการบริหารงาน ส่วนการมอบหมายงาน นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้เลือกผู้ป่วยใน
 การศึกษาเอง มักจะอยู่ในกลุ่มพินิจของอาจารย์ว่านักศึกษาสมควรจะได้รับประสบการณ์
 ใดบ้างที่ครอบคลุมในสิ่งที่นักศึกษาต้องเรียนรู้ ทั้งนี้ไม่เหมือนการศึกษาในวิชาสาขาอื่น ๆ
 ซึ่งนักศึกษสามารถเลือกเรียนวิชาใดก็ได้ ตามความสนใจของนักศึกษา นักศึกษาจึงมี
 ความรู้สึกขาดอิสระในการเลือกศึกษาในสิ่งที่ตนเองสนใจ และข้อที่อาจารย์และนักศึกษ
 มีคะแนนเฉลี่ยหักคะแนนน้อยเป็นอันดับ 3 ตรงกัน คือ ข้อ 6 "สถาบันการศึกษาพยาบาล
 เห็นความสำคัญของการแนะแนว และจัดเตรียมอาจารย์สำหรับบริการแนะแนวแก่นักศึกษา
 ในรายที่มีปัญหาขณะขึ้นปฏิบัติงาน" ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า อาจารย์ปฏิบัติงานคลินิก
 ทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาไปด้วย ไม่ได้มีการจัดบริการโดยเฉพาะแยกออกมา
 จากการศึกษาวิจัยของ โจนส์ (Jones. 1978 : 359 - 367) พบว่า
 นักศึกษาต้องการให้มีการแนะแนวเกี่ยวกับปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก และจากการวิจัย
 ของ พวงเพ็ญ เจริญบุญฤทธิ์ 2524 : 31) พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีความวิตกกังวล
 ต่อการขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย สูงกว่า นิสิตฝึกสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาจึงควรที่จะมีอาจารย์ที่ปรึกษาและซักถามปัญหาต่าง ๆ ซึ่งตรงกับการศึกษาวิจัยของ เพียว พูลเจริญ (เพียว พูลเจริญ 2524 : 49) พบว่านักศึกษาพยาบาลที่ขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย เมื่อได้รับคำปรึกษาทั้งแบบการปรึกษาเป็นกลุ่ม และแบบรายบุคคลแล้ว สามารถปรับตัวต่อการขึ้นปฏิบัติงานได้ดีกว่าก่อนได้รับคำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ด้านผู้สอน และวิธีการจัดการเรียนการสอน ทักษะของอาจารย์มีความเห็นว่า สภาพหรือการปฏิบัติจริงในค่านี้อยู่ในระดับที่พบมาก ส่วนนักศึกษาพยาบาลมีความเห็นว่าอยู่ในระดับที่พบมาก และปานกลางในบางข้อ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ และโดยส่วนรวมแล้วอาจารย์มีคะแนนเฉลี่ยทักษะสูงกว่านักศึกษาพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 7) จากความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลตรงกันคือ สภาพที่คะแนนเฉลี่ยทักษะน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ 16 "อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก รู้จักเปลี่ยนแปลงเทคนิคและวิธีสอนให้น่าสนใจ ชัดเจน เข้าใจง่าย ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ผู้ป่วยและสิ่งแวดล้อมบนหอผู้ป่วยขณะนั้น" ข้อนี้เป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันน้อยกว่าข้ออื่น ๆ อาจเป็นไปได้ว่า อาจารย์พยาบาลส่วนใหญ่จบมาทางวิทยาศาสตร์การพยาบาล ไม่ได้มีวุฒิทางครูทุกคนไป ดังนั้นในด้าน **เทคนิคและวิธีสอน**จึงอาจจะไม่สันทัด และไม่มีวิธีการที่ดีพอ ดังนั้นวิจัยของ พิมพา เพิ่มแพงพันธ์ (พิมพา เพิ่มแพงพันธ์ 2525 : 101) พบว่าประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานด้านกิจกรรมการศึกษานพยาบาลของครูปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิกครูสูงกว่าที่ไม่มีวุฒิกครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้นอาจเป็นไปได้ว่า ครูปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิกครูนั้นจะเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนบนคลินิกรวมทั้งวิธีการสอนที่ดี นำเอาวิธีการสอนมาสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้นักศึกษาได้ดีกว่า (Matyski. 1980 : 26) ส่วนข้อที่อาจารย์มีความเห็นว่า เป็นสภาพที่พบน้อย เป็นอันดับที่ 2 คือ "อาจารย์มีความรู้ในเนื้อหาและมีพื้นฐานทางจิตวิทยาอย่างดี" อาจเป็นเพราะอาจารย์เองตระหนักถึงความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าไกลอยู่เสมอ และเป็นหน้าที่รับผิดชอบของคนที่จะต้องชวนชวน
ศึกษาค้นคว้า หาความรู้เพิ่มเติม เมื่อมีความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้น เนื้อหาความรู้เดิมจึง
อาจจะล้าหลังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร จากผลการวิจัยของ โลเวอรี (Lowery.
1971 : 435) พบว่านักศึกษาพยาบาลและอาจารย์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือ
ต้องการอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในด้านการสอน มีความรู้ในเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี
ส่วนข้อที่นักศึกษามีทัศนะว่าพบน้อยเป็นลำดับ 2 คือ ข้อ 13 "ก่อนการเริ่มปฏิบัติงาน
บนหอผู้ป่วย อาจารย์จัดให้มีการประชุมอภิปรายก่อนที่นักศึกษาจะปฏิบัติพยาบาล
(Pre - conference) เป็นประจำทุกวัน ทั้งนี้ในความเป็นจริงนักศึกษาจะต้อง
ขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย 7.00 นาฬิกา พร้อมกับระบบการทำงานของพยาบาล เพื่อให้
ให้การทำงานดำเนินงานสอดคล้องกัน ส่วนอาจารย์พยาบาลจะขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
8.00 นาฬิกา ตามเวลาราชการ เนื่องจากอาจารย์ไม่ได้หยุดพัก จึงต้องเดินทาง
มาทำงาน และปฏิบัติงานตามเวลาไม่สะดวกเท่าที่ควร จึงเกิดช่องว่างระหว่างการ
ปฏิบัติงานของอาจารย์และนักศึกษา การทำการอภิปรายก่อนการปฏิบัติงานจึงไม่ได้
กระทำทุกวัน หรืออาจกระทำน้อยราย ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของนักศึกษาในข้อนี้จึง
น้อยกว่าข้ออื่น

1.3 คำนวณผู้เรียน ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีทัศนะว่า
สภาพหรือการปฏิบัติจริงในค่านูเรียนนี้ อยู่ในระดับปานกลาง และพิจารณาเป็นรายข้อ
และโดยส่วนรวมแล้วพบว่านักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยทัศนะสูงกว่าอาจารย์พยาบาลอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 8) เป็นที่น่าสังเกตว่า ข้อที่ 21 "นักศึกษา
ศึกษาวิชาพยาบาลด้วยใจรัก และมีความภูมิใจในวิชาชีพมากกว่าการเข้ามาศึกษาด้วย
เหตุผลอื่น ๆ" ทั้งอาจารย์และนักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าเป็นสภาพที่พบน้อยที่สุดใน
ค่านูนี้ ข้อนี้ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของนักศึกษาต่ำกว่าของอาจารย์ แต่ไม่มีนัยสำคัญ
ทางสถิติ และสภาพที่พบน้อยรองลงมา ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาใกล้เคียงกัน
คือ ข้อ 21 "นักศึกษารู้จักปรับปรุงตนเอง โดยการบันทึกประสบการณ์ ความก้าวหน้า
ในการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาและสิ่งที่จะต้องแก้ไข เพิ่มเติมของตนเอง โดยสม่ำเสมอ"

และข้อ 27 "นักศึกษาที่มีความกระตือรือร้น สนใจ และมีแรงจูงใจในการขึ้นปฏิบัติงาน" เห็นได้ว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีความคิดเห็นตรงกันว่านักศึกษาไม่ได้เรียนวิชาชีพนี้ด้วยใจรักอย่างแท้จริง ซึ่งตรงกับการศึกษาของ สุนีย์ วิวัฒนากรณ์ (สุนีย์ วิวัฒนากรณ์ 2521 : จ) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เลือกเข้าศึกษาวิชาชีพนี้ เพราะได้รับคำแนะนำจากญาติพี่น้องเป็นอันดับแรก และจากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล พบว่านักศึกษาพยาบาลร้อยละ 78.57 ให้เหตุผลว่าหางานง่าย รายได้ดี ร้อยละ 45.00 ให้เหตุผลว่าเลือกเรียนในสาขาวิชาที่ชอบไม่ได้ และที่เข้ามาศึกษาด้วยใจรัก และอยากเป็นพยาบาลอย่างแท้จริง อยู่เป็นอันดับที่ 6 เพียงร้อยละ 39.29 (พิมพ์จันทร์ ไชยกันหา 2523 : 38 - 39) เมื่อนักศึกษาเข้ามาโดยไม่มีใจรักในวิชาชีพเช่นนี้ ก็ย่อมจะเรียนวิชาชีพนี้ด้วยความเบื่อหน่าย ขาดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงงานของตนเอง ไม่สนใจและตั้งใจเรียนเท่าที่ควร เมื่อนักศึกษาจบออกมาแล้ว จึงไม่มีความผูกพันกับวิชาชีพ หรือหันเหออกจากวิชาชีพไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้ เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาเข้ามาศึกษาวิชาชีพนี้โดยไม่มีใจรักอย่างแท้จริงแล้วอาจจะเป็นเพราะในสังคมปัจจุบันการแข่งขันสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยมีเป็นจำนวนมาก นักศึกษาจะเลือกตามรายวิชาที่เรียนตามคะแนนที่ตนคิดว่าเหมาะสม เลือกไว้เผื่อไม่ได้เรียนในวิชาที่ชอบ ในทัศนะของสังคมไทยที่เปลี่ยนไป พบว่าชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันส่วนใหญ่ได้รับการฝึกหัดอบรมมาให้คุ้นเคยกับความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและครอบครัว พ่อแม่ต้องการให้ลูกเรียนสูงเข้ามหาวิทยาลัยได้ การทำงานบ้านไม่ใช่หน้าที่ของเด็ก เป็นการสร้างค่านิยมว่าชีวิตที่ดีคือ ความสบาย และถ้าจะให้ใช้ชีวิตที่สบายไม่ต้องทำงานหนักก็คือการศึกษาให้ถึงชั้นมหาวิทยาลัย เพื่อจะได้ตำแหน่งหน้าที่การงานที่ดี ความเป็นอยู่ในปัจจุบันนี้แต่การแข่งขันตั้งแต่เล็กจนโต จึงเป็นการสร้างนิสัยของความเห็นแก่ตัว ความอดทน และความเสียสละต่อผู้อื่นน้อย การเข้ามาเรียนพยาบาลก็มักจะเข้ามาเรียนเป็นการเผื่อเลือก และเรียนเพื่อเป็นอาชีพมากกว่าตั้งใจที่จะบริการผู้อื่น ทำให้ขาดความผูกพันทางใจ ไม่ค่อยอยากทำงาน เห็นการศึกษามากปฏิบัติเป็นการใช้แรงงานมากกว่าเป็นวิถีการเรียนรู้ (วิเชียร ทวีลาภ 2522 : 28 - 29)

1.4 คำนวณอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ผลวิจัยพบว่า
ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง
พิจารณารายข้อ และโดยส่วนรวมแล้วพบว่า นักศึกษาพยาบาลมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะ
ต่ำกว่าอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้อที่อาจารย์และ
นักศึกษาพยาบาลมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะต่ำสุดคือ ข้อ 32 "เครื่องมือเครื่องใช้ มี
จำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้ป่วย และเพียงพอต่อการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย"
และข้อ 33 "เครื่องมือเครื่องใช้บนหอผู้ป่วย อยู่ในสภาพที่ดี มีคุณภาพไม่ชำรุด"
(ตาราง 9) ปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้บนหอผู้ป่วยนี้ตรงกับ การวิจัยปัญหา
การฝึกภาคปฏิบัติของ วิรัตน์ โกศลสมบัติ ประไพ บิยะจันทร์ และสุกัญญา โกวคัลยศิริ
(วิรัตน์ โกศลสมบัติ 2519 : 40 - 46 ประไพ บิยะจันทร์ 2519 : 36 - 53
และสุกัญญา โกวคัลยศิริ 2519 : 47 - 48) จึงนับว่า เครื่องมือเครื่องใช้จำเป็น
ต่อการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย ที่ไม่เพียงพออาจเนื่องจากงบประมาณมีน้อย เพราะ
ประเทศไทยกำลังพัฒนา และยังต้องการความช่วยเหลือทางด้านนี้อยู่มาก นอกจากนี้
อาจเป็นเพราะผู้ใช้มีจำนวนมาก และบางครั้งอาจไม่รู้จักรหัสใช้ที่ถูกต้องหรือเมื่อเครื่องมือ
เครื่องใช้ชำรุด และไม่ได้รับการซ่อมแซมโดยทันที จึงอาจเกิดปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือ
เครื่องใช้ขึ้นได้

1.5 คำนวณวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ย
ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้อยู่ในเกณฑ์มาก คะแนน
เฉลี่ยทัศนะของนักศึกษาพยาบาล สูงกว่าอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 ที่แตกต่างกันอาจเป็นเพราะนักศึกษาพยาบาลเป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีความ
รับผิดชอบสูงและความตั้งใจจริง (ไพฑูรย์ สินลารัตน์ 2524 : 183) มีความคิดเป็น
อิสระไม่ชอบการบังคับ หรือมีระเบียบกฎเกณฑ์มากนัก แต่นักศึกษาก็มองรับสภาพว่าตน
ได้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ วินัยเป็นอย่างดี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์และนักศึกษา
ตระหนักดีว่าวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่จะต้องปฏิบัติตามจริงกับชีวิตมนุษย์ จึงมีความ
รับผิดชอบและเห็นว่าวินัย กฎเกณฑ์ ระเบียบในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น

ที่จะต้องถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความนิพพานน้อยที่สุด การวางตัว บุคลิกภาพ การแต่งกาย ที่ถูกต้อง มีความสำคัญต่อภาพพจน์ทางวิชาชีพพยาบาล และหมายถึงความเชื่อถือของผู้ป่วย ที่มีต่อพยาบาลโดยส่วนรวมอีกด้วย ความคาดหวังของอาจารย์อาจจะสูงกว่านักศึกษาทำให้ ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของนักศึกษาสูงกว่าอาจารย์ในค่านี้นี้

1.6 คำนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และ นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติว่าสภาพแวดล้อมในค่านี้อยู่ในเกณฑ์มาก และปานกลาง พิจารณา เป็นรายข้อและส่วนรวม คะแนนเฉลี่ยของอาจารย์พยาบาลมากกว่านักศึกษาพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดและรองลงมา ในทัศนะ ของอาจารย์และนักศึกษาคือ ข้อ 43 "ผู้ร่วมงานโดยเฉพาะหัวหน้าตึกและ พยาบาลมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา" และรองลงมาคือ ข้อ 42 "นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยกับอาจารย์ ปฏิบัติการคลีนิก จากข้อคิดเห็นนี้แสดงว่าผู้ร่วมงานและนักศึกษามีส่วนในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์ และของพยาบาลแยกออกจากกัน หัวหน้าตึกและพยาบาลมีภารกิจ ในการปฏิบัติพยาบาล ตลอดเวลา อาจไม่มีเวลาเพียงพอที่จะมาร่วมในการประเมินผลด้วย และส่วนใหญ่แล้ว การประเมินผลของหัวหน้าตึกหรือพยาบาลมักไม่ได้เป็นไปตามรูปแบบที่มีลายลักษณ์อักษร กล่าวคือ การประเมินจะเป็นการประเมินโดยการบอกเล่าเป็นการส่วนตัวกับอาจารย์ พยาบาลมากกว่าส่วนที่นักศึกษามีส่วนในการร่วมประเมินผลการปฏิบัติงาน อาจเป็น เพราะอาจารย์ยังไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินอย่างอิสระเสรี เนื่องจากขอบเขต และการตัดสินใจในการประเมินผลต้องอาศัยเครื่องมือหลายชนิดและหลาย ๆ วิธี ประกอบกัน เช่น จากรายงานของนักศึกษา จากการปฏิบัติงาน เทคนิคและวิธีการ ปฏิบัติงาน ความสนใจความเอาใจใส่ของนักศึกษา การประเมินจากผู้เรียนซึ่งไม่ได้ ปฏิบัติกันอย่างจริงจัง และสม่ำเสมอ ผู้เรียนอาจจะได้แสดงความคิดเห็นหรืออาจ เขียนบรรยายปัญหาต่าง ๆ โดยพิจารณาถึงส่วนดี ส่วนเสีย และส่วนที่ควรปรับปรุง

(สมคิต รัชศาสตร์ 2525 : 80 - 87) ด้วยเหตุนี้อาจทำให้ผู้ร่วมงานและนักศึกษา มีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.7 บ้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ และนักศึกษาพยาบาลมีทัศนะว่าสภาพแวดล้อมภายในหอผู้ป่วยที่ทึบม่น้อยและปานกลาง ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของอาจารย์สูงกว่านักศึกษา และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อและรวม ทุกข้อแล้ว พบว่าทั้งอาจารย์และนักศึกษามีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 (ตาราง 12) และเมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ย ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา ที่มีต่อสภาพแวดล้อมภายในหอผู้ป่วยที่ทึบม่น้อยที่สุดคือ ข้อ 45 "หอผู้ป่วยมีห้องเรียนประจำตึกหรือ ห้องที่ตกแต่งให้เป็นห้องเล็ก ๆ ผู้เรียนได้ประมาณ 10 - 15 คน อากาศถ่ายเทสะดวก และไม่มีเสียงรบกวนเพื่อใช้สอนในเรื่องที่ต้องการประชุมกลุ่มหรืออภิปรายปัญหาผู้ป่วย" อาจารย์มีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะน้อยกว่านักศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติในข้อนี้ แสดงว่า อาจารย์และนักศึกษามีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมข้อนี้ตรงกัน อธิบายได้ว่า การเรียนบนหอผู้ป่วยส่วนใหญ่แล้วยังขาดห้องเรียนที่จะสอนนักศึกษา ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า การจัดและบริหารหอผู้ป่วยจะมุ่งไปที่การให้บริการกับผู้ป่วยเป็นส่วนใหญ่ และบางครั้ง อาจจะขาดความร่วมมือในการจัดเตรียมสถานที่จากฝ่ายบริการพยาบาล หรือไม่มีห้องเรียน เพียงพอ ส่วนใหญ่แล้วมักจะจัดห้องเรียนบนหอผู้ป่วยในลักษณะที่เป็นมุมใดมุมหนึ่งของตึก ที่ไม่มีสิ่งรบกวนมากนัก สำหรับการอภิปรายปัญหาร่วมกันของนักศึกษา อาจารย์ หัวหน้าตึก และพยาบาล หรือบางครั้งอาจจะเป็นการเรียนข้างเตียง (Bed side teaching) มากกว่า แต่การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ย่อมเป็นการสะดวกและสามารถที่จะ อภิปรายปัญหาได้ดีกว่าที่อื่น ๆ เนื่องจากบนหอผู้ป่วยมีใช้ห้องเรียน แต่เป็นสถานการณ์จริง จึงมีเสียงรบกวนจากการปฏิบัติงาน ญาติผู้ป่วย มีบรรยากาศและสถานที่ไม่อำนวยนัก (สมคิต รัชศาสตร์ 2525 : 125 - 127) จึงทำให้อาจารย์และนักศึกษาทัศนะ ตรงกันและมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะอยู่ในเกณฑ์ที่ทึบม่น้อย

1.8 คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ พบว่า โดยส่วนรวมแล้วทั้งอาจารย์และนักศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและส่วนใหญ่คะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์พยาบาล จะสูงกว่านักศึกษาพยาบาล เมื่อพิจารณาถึงข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ในทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คือ ข้อ 53 "หัวหน้าตึกและพยาบาล เป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาในการปฏิบัติพยาบาลได้ตรงตามเทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง" ส่วนรองลงมาในทัศนคติของอาจารย์ คือ ข้อ 49 "มีการวางแผนการพยาบาล หรือการประชุมกลุ่มร่วมกันระหว่าง หัวหน้าตึก พยาบาล อาจารย์ และนักศึกษา" ส่วนข้อรองลงมาในทัศนคติของนักศึกษา คือ ข้อ 50 "หัวหน้าตึกและพยาบาล ยอมรับนักศึกษา รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ" จากผลการวิจัยในค่านี้นี้ พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจในสภาพแวดล้อม ค่านี้นี้เท่าที่ควร เพราะการพยาบาลจะได้ผลดีถ้าทุกฝ่ายมีส่วนร่วมสัมพันธ์กัน ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงช่องว่างและความไม่เข้าใจกันระหว่างอาจารย์ นักศึกษาพยาบาล และผู้ร่วมงาน ซึ่งควรจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน การจะสร้างพยาบาลที่ดีจะต้องอาศัยสิ่งแวดล้อมและแบบอย่างที่ดีจากผู้ร่วมวิชาชีพด้วย พยาบาลจะต้องเข้าใจบทบาทของตนเองต่อการศึกษานพยาบาล ทั้งอาจารย์ หัวหน้าพยาบาลและพยาบาลทุกคนเป็นแบบอย่างของนักศึกษาและมีส่วนในการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล เป็นผู้ที่จะต้องรับผิดชอบถึงคุณภาพการพยาบาลในหอผู้ป่วย สิ่งแวดล้อมภายในหอผู้ป่วยเป็นส่วนประกอบสำคัญมากต่อการสร้างนิสัยและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล การมีจริยธรรมวิชาชีพเป็นการพัฒนาความรัก ความพอใจในวิชาชีพ (สมจิต หนูเจริญกุล 2522 : 37) วิเชียร ทวีลาภ (วิเชียร ทวีลาภ 2522 : 27) ได้กล่าวถึงช่องว่างที่เกิดระหว่างการศึกษากับบริการพยาบาลว่าเป็นเพราะ ประการแรก การขาดความเข้าใจในบทบาทของพยาบาลหัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการต่อการร่วมรับผิดชอบในการสอนและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษา ประการที่ 2 การขาดความเข้าใจในบทบาทของอาจารย์พยาบาลต่อการร่วมรับผิดชอบในการให้บริการผู้ป่วย

และประการที่ 3 ฝ่ายพยาบาลปฏิบัติงานแบบงานประจำ ส่วนอาจารย์สอน นิเทศนักศึกษาแบบสอนทฤษฎี เพราะต่างฝ่ายต่างทำหน้าที่ของตน ขาดการยอมรับและใช้แหล่งความรู้จากกันและกัน การขาดการประสานงานที่ดีของทั้งสองฝ่าย สร้างปัญหาให้กับแก่นักศึกษาพยาบาล หรือพยาบาลที่จบแล้ว ซึ่งจะต้องออกไปทำงานในสภาพของการประสานความคิดทางการศึกษากับสภาพความเป็นจริงของการให้บริการพยาบาล (Johnson. 1980 : 412 - 415)

1.9 คำนวณปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน พบว่าทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ ทุกข้อและโดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และส่วนใหญ่แล้วค่าเฉลี่ยของอาจารย์อยู่ในระดับที่มาก และนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง พิจารณาคะแนนเฉลี่ยทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่ค่าสุดนี้ตรงกันคือข้อ 54 "นักศึกษามีความพอใจ เมื่ออาจารย์ให้การดูแลและปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา" ข้อนี้แม้จะมีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะค่าสุดเหมือนกัน แต่ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของนักศึกษาน้อยกว่าอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษายู่ในวัยรุ่นหนุ่มสาว ต้องการอิสระในการตัดสินใจในการปฏิบัติงาน การติดตามดูแลใกล้ชิดตลอดเวลาของอาจารย์อาจจะทำให้นักศึกษาเกิดความไม่สบายใจ อึดอัดใจหรือประหม่าได้ ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์ในด้านการให้ความพอใจเมื่ออาจารย์ให้การดูแลใกล้ชิด หรือการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ จึงอยู่ในระดับปานกลางแตกต่างจากทัศนะของอาจารย์ อาจารย์เองมีความตั้งใจที่จะถ่ายทอดและสอนงานแก่นักศึกษา ดังนั้นจึงให้การดูแลนักศึกษาโดยใกล้ชิด จึงอาจเป็นไปได้ว่าทัศนะของทั้งสองฝ่ายจึงไม่ตรงกัน

2. เปรียบเทียบทัศนะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลระหว่างนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 พบว่าทุกรายข้อและโดยส่วนรวม ความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งสองชั้นปีไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทั้งสองชั้นปีมีวุฒิใกล้เคียงกัน จึงมองสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ ในทัศนะที่

ใกล้เคียงกัน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการปฏิบัติงานมาแล้ว 1 ปี และการจัดประสบการณ์ให้นักศึกษาพยาบาลจะต้องจัดให้มีการหมุนเวียนไปตามหอผู้ป่วยแผนกต่าง ๆ ในสองปีสุดท้ายของหลักสูตร คือชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ทุกคนจะต้องผ่านหอผู้ป่วยแผนกต่าง ๆ ตลอดเวลา 2 ปี และจะต้องผ่านหอผู้ป่วยที่กำหนดให้ตามตารางหมุนเวียน เพื่อให้ได้รับประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน จึงเป็นไปได้ว่าในขณะที่ปฏิบัติงานนั้นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีโอกาสที่จะได้ปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาปีที่ 4 และมีกิจกรรมการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วยร่วมกัน ด้วยเหตุนี้อาจทำให้ทักษะของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ระหว่างอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กับวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่า พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิปริญญาโทหรือสูงกว่ามีคะแนนเฉลี่ยทักษะสูงกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเฉพาะค่าที่ 1 "การจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน" ค่าที่ 4 "อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน" มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และค่าที่ 2 "ผู้สอนและวิธีการเรียนการสอน" มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งตรงกับการวิจัยของปาริชาติ ตามไท (ปาริชาติ ตามไท 2523 : 82 - 83) ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนโดยส่วนรวมของอาจารย์ที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและคุณวุฒิปริญญาโท พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์พยาบาลที่มีคุณวุฒิปริญญาโทสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์พยาบาลที่มีคุณวุฒิปริญญาตรี และสอดคล้องกับการศึกษาของ พิมพ์า เพิ่มแพงพันธ์ (พิมพ์า เพิ่มแพงพันธ์ 2525 : ง - จ) พบว่าประสิทธิภาพของครูปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิต่างกันจะมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนเฉลี่ย

ของผู้ที่มีวุฒิสูงกว่าจะมากกว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้ที่มีวุฒิต่ำกว่า ทั้งนี้อธิบายได้ว่าผู้ที่มีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่า ย่อมจะประเมินสภาพต่าง ๆ ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีความมั่นใจสูงกว่า ทำให้ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ชนะที่ได้สูงกว่าผู้ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่า

4. เปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ระหว่างอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน พบว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติตามที่เป็นจริงต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่แล้วพบว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับ 5 - 10 ปี มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน ซึ่งตรงกับการศึกษาวิจัยของ ปาริชาติ ตามไท (ปาริชาติ ตามไท 2523 : 82) พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนโดยส่วนรวมและรายคาบของอาจารย์ที่มีประสบการณ์ทางการสอน 1 - 5 ปี และ 6 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน และจากการศึกษาเป็นรายคู่ที่แตกต่างกันคือ อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่าอาจารย์ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี มีช่องว่างระหว่างวัยและมีประสบการณ์การทำงานมากกว่าอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี จึงทำให้การจัดสภาพแวดล้อมที่ดี การประเมินสภาวะต่าง ๆ แตกต่างกันไป ประกอบกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า ย่อมจะต้องมีความชำนาญและมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากกว่า จึงทำให้ค่าคะแนนเฉลี่ยที่ชนะของผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี สูงกว่าอาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี

6. เปรียบเทียบทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามสถาบัน พบว่าอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลในแต่ละมหาวิทยาลัย มีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่แล้วพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าและแตกต่างจากอาจารย์และนักศึกษาในสถาบันอื่น ๆ ทั้งหมด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ทั้งนี้อธิบายได้ว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เริ่มจัดตั้งเป็นคณะพยาบาลศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. 2523 (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2524 : 3) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เริ่มตั้งขึ้นเป็นคณะพยาบาลศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. 2515 (มหาวิทยาลัยมหิดล 2522 : 5) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เริ่มจัดตั้งขึ้นเป็นคณะพยาบาลศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. 2514 (มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2522 : 5) และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มตั้งขึ้นเป็นคณะพยาบาลศาสตร์เมื่อปี พ.ศ. 2518 (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2523 : 9)

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นคณะที่จัดตั้งขึ้นหลังสุดเมื่อเปรียบเทียบกับอีก 3 สถาบันจึงอาจมีความระมัดระวังกว่า คณะพยาบาลศาสตร์ในมหาวิทยาลัยอีก 3 แห่ง ในด้านจำนวนอาจารย์ที่สอน วุฒิของอาจารย์ที่สอน ตลอดจนประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์และเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจัดตั้งเป็นคณะก็ย่อมจะต้องเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารงานใหม่ จัดเตรียมอาจารย์ใหม่ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาอาจารย์ให้มีคุณวุฒิสูงขึ้น จัดเตรียมคณาจารย์ เอกสารประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้นเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา การรับอาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิในการที่จะเป็นอาจารย์ ย่อมจะทำให้เกิดการปรับสภาพระหว่างความสัมพันธ์ของผู้สอน ผู้เรียนและผู้รวมวิชาชีพ ความสัมพันธ์กันระหว่างผู้ร่วมงาน ความคุ้นเคยต่อสภาพบนหอผู้ป่วย ย่อมน้อยกว่าสถาบันอื่น จึงอาจทำให้ค่าคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ น้อยกว่าและแตกต่างจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะตามปัญหาและผลการวิจัยที่ค้นพบ ดังนี้

1. ปัญหาของว่างระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการอภิปรายหรือสัมมนาร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา ในปัญหาค้นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน และสื่อความหมายตรงกัน นอกจากนี้ควรส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน โดยมีการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักศึกษา ส่งเสริมการกึ่งระหว่างอาจารย์และนักศึกษา จัดงานสังสรรค์ร่วมกัน ทั้งนี้เป็นที่ตระหนักว่าการมีสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนจะช่วยให้การเรียนรู้ดีขึ้น การเรียนจะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระหว่างผู้เรียนด้วยกันและผู้สอน สร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ ความมั่นคง ความเชื่อถือซึ่งกันและกันในการที่จะแสดงความคิดเห็น มีการเสริมสร้างและจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้น (มาลี สนิทเกษตริน 2517 : 303) และการสร้างสรรคให้มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ขึ้นอยู่กับผู้สอนยอมรับสถานการณ์ของผู้เรียนในปัจจุบัน (Arthur. 1975 : 47)

2. จากผลการวิจัยถึงสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติค้นต่าง ๆ ที่ควรได้รับการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติหรือปรับปรุงให้มีสภาพที่ดียิ่งขึ้นได้แก่

2.1 ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน พบว่า ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล มีความแตกต่างกันและค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของนักศึกษาต่ำกว่าอาจารย์ทุกรายข้อ ปัญหาด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงานนี้ นอกจากอาจารย์จะเป็นผู้รับผิดชอบแล้ว ผู้ร่วมงานมีส่วนในการจัดเตรียม

ประสบการณ์ร่วมกับอาจารย์ผู้สอนด้วย ในการปรับปรุงให้สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน จึงต้องอาศัยความร่วมมือจากฝ่ายบริการด้วย ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

2.1.1 มีการประชุมกันระหว่างฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาลในการกำหนดวัตถุประสงค์ การวางแผนการจัดประสบการณ์ วิธีการมอบหมายงาน การจัดเตรียมตำรา เอกสารประกอบการเรียนการสอน หอผู้ป่วยไว้อย่างเพียงพอ และกำหนดขอบเขตหน้าที่รับผิดชอบของนักศึกษา โดยเฉพาะอาจารย์ประจำหอผู้ป่วยกับหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการบนหอผู้ป่วยนั้น ๆ ควรได้มีส่วนร่วมรับทราบเป็นอย่างยิ่ง

2.1.2 สนับสนุน ส่งเสริมให้พยาบาล และอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก มีความรับผิดชอบร่วมกันในการสอน นิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา อาจารย์และหัวหน้าพยาบาลควรทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในการบริหารการพยาบาลในหอผู้ป่วย เพื่อสามารถทำงานแทนกันได้ตลอดเวลา

2.1.3 สถาบันการศึกษาพยาบาล ควรมีบริการแนะแนวสำหรับนักศึกษาพยาบาล ในการปรึกษาปัญหาส่วนตัว ปัญหาการเรียน ปัญหาการขึ้นปฏิบัติงาน

2.2 คำนึงถึงผู้สอนและวิธีการจัดการเรียนการสอน พบว่าทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกัน และค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของนักศึกษาต่ำกว่าอาจารย์ทุกราย ข้อความคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

2.2.1 สถาบันการศึกษาพยาบาล ควรตระหนักถึงการพัฒนาคณาจารย์ โดยการให้มีการศึกษาต่อ อบรม สัมมนา หรือประชุมวิชาการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่ ๆ วิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยผู้ที่มีความสามารถหรือวิทยากร ทั้งนี้เพื่อให้ครูผู้สอนต้นตัวมีความรู้กว้างขวาง สมกับผู้ที่จะเป็นครู มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

2.2.2 จัดทำแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอน แบบสำรวจนี้ จัดทำโดยคณะกรรมการเกี่ยวกับการสอน และการวิจัยซึ่งจะทำให้คณาจารย์ทุกคนได้รับรู้ผลการสอนของตนเองโดยทั่วถึง โดยนำมาเปรียบเทียบ อภิปรายหาแนวทาง

ในการแก้ไขปรับปรุงให้เกิดประโยชน์แก่คณาจารย์ในอันที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางตนเอง และปฏิบัติการสอนนั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด (Smoot. 1978 : 87 - 88)

2.3 คำนวณเรียน พบว่าทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกัน และค่าคะแนนเฉลี่ยของอาจารย์และนักศึกษายู่ในเกณฑ์ปานกลาง สมควรจะต้องได้รับการปรับปรุงโดยขอเสนอแนะดังนี้

2.3.1 ในด้านการรับนักศึกษาเพื่อเข้ามศึกษา เพื่อให้ได้ นักศึกษาที่มีใจรักในวิชาชีพเข้ามาเรียนให้มากที่สุด ทางฝ่ายจัดการศึกษาควรที่จะเพิ่ม ประชาสัมพันธ์และการแนะแนวเพื่อให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับวิชาชีพพยาบาลให้แก่ นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางประกอบการตัดสินใจ ในการเลือกวิชาชีพนี้ด้วยตนเอง เพราะวิชาชีพพยาบาลมีลักษณะเฉพาะตัว ต้องอาศัย ความอดทนและพื้นฐานทางจิตใจที่มั่นคงและมีใจรัก จึงจะสามารถปฏิบัติภารกิจของ พยาบาลได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นนักเรียนที่จะเข้าศึกษาวิชาชีพนี้ ควรจะทราบข้อมูลที่ ถูกต้อง ก่อนตัดสินใจเลือก เพราะเป็นสิ่งจำเป็นที่มีผลต่อการศึกษาลงจนการประกอบ อาชีพพยาบาลต่อไปในอนาคต

2.3.2 เมื่อนักศึกษาเข้ามาศึกษาในวิชาชีพนี้ เป็นหน้าที่ของ อาจารย์และพยาบาลที่จะต้องสอดแทรกจริยธรรมให้แก่นักศึกษา โดยเฉพาะโอกาส ในการสอดแทรกจะมีมากขึ้นนักเรียนขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และอาจารย์และพยาบาล จะต้องปฏิบัติหรือประพฤติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีของนักศึกษา

2.4 คำนวณสถานที่ บรรยายภาคบนหอผู้ป่วยและอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ในการปฏิบัติงาน พบว่าทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาแตกต่างกันและค่าคะแนนเฉลี่ย ทัศนะของอาจารย์และนักศึกษายู่ในเกณฑ์น้อยและปานกลาง ผู้วิจัยจึงขอเสนอให้ ฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาลร่วมมือกันในการจัดสภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วย คำนวณสถานที่เรียนให้เหมาะสมกับสภาพหอผู้ป่วยแต่ละแห่ง อาจจะเป็นห้องเรียนเล็ก ๆ หรือมุมใดมุมหนึ่งของตึกที่ไม่มีสิ่งรบกวนมากนัก สำหรับการอภิปรายปัญหาาร่วมกันของ

นักศึกษา อาจารย์ หัวหน้าตึก พยาบาล หรือในกิจกรรมการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย อีกประการหนึ่งอาจารย์และหัวหน้าตึกควรตระหนักถึงคือ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ จะต้องให้ทุกคนที่ปฏิบัติงานรู้จักรับผิดชอบร่วมกัน อาจารย์และหัวหน้าหอผู้ป่วยควรเป็น ผู้อบรมแกนกลางทางการพยาบาล และนักศึกษาถึงวิธีเก็บรักษา และวิธีใช้ที่ถูกต้อง หมั่นตรวจว่าอาจชำรุดเสียหาย ต้องส่งซ่อมทันที และควรเตรียมเครื่องมือเครื่องใช้ไว้ ให้พร้อมอยู่เสมอ หากเครื่องมือไม่เพียงพอ อาจารย์และหัวหน้าตึกจะต้องรู้จักแก้ปัญหา คัดแปลงสิ่งที่มีอยู่ให้ใช้ได้และเกิดประโยชน์ให้มากที่สุด

2.5 ค่านิยมสัมพันธ์ระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ พบว่าทัศนะของอาจารย์และ นักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านนี้ตรงกันและเป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะอยู่ในเกณฑ์ ปานกลาง ควรพัฒนาให้มีการปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติ ของนักศึกษาพยาบาลจะมีคุณภาพก็เพราะได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารการศึกษาพยาบาล อาจารย์พยาบาล ผู้บริหารคานบริการพยาบาล หัวหน้าพยาบาลและพยาบาลประจำการ ดังนั้นเพื่อให้การศึกษภาคปฏิบัติทางการศึกษามรรลุเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงขอ เสนอแนะดังนี้

2.5.1 จัดตั้งคณะกรรมการการบริหารงานร่วมกัน ระหว่าง ฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาล โดยระบุให้มีอำนาจทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายมีความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกันต่อการจัดการศึกษาพยาบาล

2.5.2 เมื่อฝ่ายการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ควรมี การประชุมร่วมกับฝ่ายบริการพยาบาล เพื่อแจ้งนโยบายต่าง ๆ ให้ทราบและเพื่อให้ การศึกษภาคทฤษฎีสอดคล้องกับการศึกษภาคปฏิบัติมากยิ่งขึ้น

2.5.3 อาจารย์ควรมีบทบาทในการให้การศึกษากับพยาบาล ประจำการ โดยการสนับสนุนทฤษฎีในชั้นเรียนว่าจะสามารถนำไปปฏิบัติได้ การร่วมมือ ระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับผู้สอน จะเพิ่มความชำนาญแก่ทั้งสองฝ่ายและมีเทคนิคการพยาบาล เดียวกัน และยังเป็นการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาล เพื่อพัฒนาคุณวุฒิและคุณภาพ

ส่วนบุคคล โดยการสนับสนุนให้พยาบาลได้มีการศึกษาต่อเนื่อง หรือเข้าอบรมระยะสั้น ในเทคนิคการปฏิบัติงาน การเข้าประชุมวิชาการ เมื่อพยาบาลผู้ใดมีความสามารถ ควรแต่งตั้งให้เป็นครูร่วมสอน (Joint faculty) โดยจัดการเสริมความรู้ เทคนิคด้านวิธีสอนในคลินิกให้ด้วย

2.5.4 สร้างบรรยากาศในการประสานงาน โดยการจัดประชุม อย่างไม่เป็นทางการระหว่างฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาล เช่น ระหว่าง ปฏิบัติงานในคลินิกและงานสร้างสรรค์เป็นกันเอง สอดแทรกความรู้สึกละเอียดให้หัวหน้าตึก และพยาบาลตระหนักถึงหน้าที่ของตนที่มีต่อการจัดการศึกษาพยาบาล

2.5.5 อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก หัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาล ประจำการ ควรได้ร่วมปฏิบัติการพยาบาล โดยยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง (Patient centered care) และเพื่อให้การปฏิบัติงานพยาบาลเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ทุกคนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาทั้งในด้านเทคนิค วิธีการปฏิบัติงานพยาบาล และความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

2.5.6 ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและ ผู้ร่วมงาน ควรได้มีการประชุมอภิปรายปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษาภาคปฏิบัติร่วมกัน มีการสัมมนาถึงวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสม ควรได้ทำทุกครั้งที่นักศึกษาย้ายออกจากแผนกที่ ปฏิบัติงานนั้น ๆ และควรมีการประเมินผลการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย โดยนักศึกษา และผู้ร่วมงานด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยพบว่า ข้อวิจัยบางประการยังให้คำตอบน้อยไป ผู้วิจัยจึง เสนอแนะให้มีการวิจัยเพิ่มเติมในปัญหาดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ในทัศนะของอาจารย์กับนักศึกษาพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคว่าแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล ในวิทยาลัยพยาบาลของรัฐ กับของเอกชน
3. ควรศึกษาทัศนคติของหัวหน้าพยาบาลและพยาบาลประจำการที่มีต่อระบบการจัดการศึกษาพยาบาล
4. ควรศึกษาความคาดหวังในบทบาทของพยาบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาพยาบาล ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาและพยาบาลประจำการ
5. ควรศึกษาบทบาทของพยาบาลที่ปฏิบัติจริงต่อการศึกษาพยาบาล ในทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ นักศึกษาและพยาบาลประจำการ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย คู่มือนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีการศึกษา 2522 - 2523 ขอนแก่นศิริพันธ์ทอพอเซ็ท 2522, 217 หน้า

จารุวรรณ เสวกรวรรณ "มาตรฐานการศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาล" ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 6 หน้า 201 - 206 ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

จิราพร ชีระพัฒน์ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในสามมหาวิทยาลัย ตามทัศนะและความคาดหวังของนักศึกษา ปริชญานีพนธ์ วท.ม. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2523, 102 หน้า อักสำเนา

จุฬาลักษณ์ ธีรตันพันธ์ การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานพยาบาล ของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกในสถานศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 158 หน้า อักสำเนา

ชวนพิศ นรเคชานนท์ การเสนอโครงการพัฒนาอาจารย์เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการสอน : การศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 161 หน้า

เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย หลักสูตรและกระบวนวิชา ปีการศึกษา 2523 - 2524 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2523, 66 หน้า

ทัศนา บุญทอง "องค์ประกอบในการประกันคุณภาพการพยาบาล" ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 6 หน้า 137 - 161 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

นภา ศรีพรชนกุล ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติบนหอผู้ป่วยของนักศึกษาพยาบาล วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 56 หน้า อักสำเนา

- นันทพร นนทกร การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการฝึกภาคปฏิบัติ
ในโรงพยาบาลรามารามชิบตี วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2516, 126 หน้า อักษรำเนา
- บุญเสริม วิสกุล และคณะ "การส่งเสริมคุณภาพอาจารย์" รายงานสรุปการสัมมนา
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 - 6 มิถุนายน
 2519, 109 หน้า
- ประไพ นิยะจันทร์ ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยของนักเรียนพยาบาล
โรงเรียนยุพราชวิทยาลัยและอนามัย กองแพทย์ตำรวจ วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 59 หน้า อักษรำเนา
- ปรารักษ์ทิพย์ โพธิ์ศรี บทบาทของอาจารย์พยาบาล ตามการรับรู้ของผู้บริหาร อาจารย์
และนักศึกษา วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526,
 157 หน้า อักษรำเนา
- ปาริชาติ ทามไ ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการสอนของอาจารย์พยาบาล
ใน สถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 120 หน้า อักษรำเนา
- พรจันทร์ สุวรรณชาติ "การพยาบาลกับการสร้างเสริมคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล"
ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 314 - 320 ณ หอประชุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522
- พรรณี เหมือนวงศ์ "การจัดการเรียนการสอนวิชาพยาบาล เพื่อสร้างเจตคติที่มีต่อ
การปฏิบัติการพยาบาลทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน" ใน ประมวลการประชุม
พยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 217 - 221 ณ หอประชุม จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522
- พวงเพ็ญ เจียมบุญญารักษ์ เปรียบเทียบความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย
กับการฝึกสอนของนักศึกษาพยาบาล ปริญญานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2524, 60 หน้า อักษรำเนา

พวงรัตน์ บุญญานันท์ "คุณภาพการพยาบาล" ใน ประมวลการประชุมพยาบาล
แห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 299 - 313 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2 - 7 พฤศจิกายน 2522

เพียว พูลเจริญ เปรียบเทียบผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มกับแบบรายบุคคลที่มีต่อ
การปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนรามาสีบตี ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 100 หน้า อัดสำเนา
พิณพากย์ พิทยาเกศ และปราณี ผลพันธ์ วิชาพยาบาล โรงพิมพ์อักษรสมัย 2514,
230 หน้า

พิมพ์จันทร์ ไชยกันทา ความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล
วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 70 หน้า
อัดสำเนา

พิมพ์ เพิ่มแพงพันธ์ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูปฏิบัติการคลินิก ในวิทยาลัย
พยาบาลเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2525, 144 หน้า อัดสำเนา

ไพยม วรณศิริ "พลังคนหนุ่มสาว-ปัญญาชน เป้าหลักของสังคม" เอกสารหมายเลข 03
ประกอบการสัมมนาการปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา วิทยาลัยครู
กลุ่มตะวันออกเฉยงเหนือ 2521, 10 หน้า

ไพฑูรย์ สีนารัตน์ หลักและวิธีสอนระดับอุดมศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 1 ไทยวัฒนาพานิช
2524, 237 หน้า

พาริดา อิบราฮิม คู่มือปฏิบัติการพยาบาลชั้นวิชาชีพ พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม
2525, 442 หน้า

มหิดล, มหาวิทยาลัย คู่มือนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ 2524, 58 หน้า

มาลี สอนิเกษตริณ "การเรียนการสอนมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างไร" วารสารพยาบาล
4 : 299 - 303 ตุลาคม 2517

มังกร ทองสุกดี "บทบาทของอาจารย์ในชั้นอุดมศึกษา" ครูปริทัศน์ 11 : 14

พฤศจิกายน 2520

เมืองทอง แคมมณี "สรุปลักษณะของครูดีและไม่ดี" รายงานสรุปการสัมมนา
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 - 6 มิถุนายน

2519, 209 หน้า

บุพที สุวรรณศิริ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอนของโรงเรียน
พยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 157 หน้า อักษรย่อ

เขาวงกต พึ่งสุข การสร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของครูพยาบาลปฏิบัติการคลินิก วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย 2522, 145 หน้า อักษรย่อ

รัตน คำบุญเรือง "มาตรฐานการศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาล" ใน
ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 207 - 216 ๗ หอประชุม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

ละออ การุณยวนิชย์ และคณะ วิธีสอนทั่วไป โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม ม.ป.ป.,
268 หน้า

วิชัย คิสสระ "การประเมินผลย้อนกลับสู่อาจารย์" รายงานสรุปผลการสัมมนา
เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 - 6 มิถุนายน

2519, 209 หน้า

วิเชียร ทวีลาภ "ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและบริการพยาบาล" วารสาร
พยาบาล 2 : 491 - 499 เมษายน 2521

_____ "สภาวะการศึกษาพยาบาลของประเทศไทยในปัจจุบัน" ใน ประมวล
การประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 17 - 30 หอประชุม จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

วิเชียร ทวีลาภ "แนวโน้มนทางการศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาล" ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 394 - 397 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

วิภาวรรณ ศิริวิทันสิทธิ์ การศึกษานโยบายการเรียนการสอนภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในโรงเรียนพยาบาลมิชชั่น วิทยานิพนธ์ ค.บ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 69 หน้า อัดสำเนา

วิรัตน์ โกศลสมบัติ ปัญหาการฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษานุปริญญาพยาบาลอนามัยและบุคลากรในสถานศึกษาของรัฐบาล ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 50 หน้า อัดสำเนา

วัลลา ตันตโยทัย "หัวหน้าพยาบาลและการประกันคุณภาพการพยาบาลในโรงพยาบาล" ใน ประมวลการประชุมการพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 86 - 104 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

วรรณวิไล จันทราภา "แนวทางในการประสานงานระหว่างระบบการศึกษาพยาบาลและระบบบริการพยาบาล" ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 194 - 200 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

วรรณวิไล ชุมภิรมย์ "การสร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติการพยาบาล" วารสารพยาบาล 3 : 305 - 309 กรกฎาคม 2518

ศิริอนันต์ จูทะเคมีย์ ความเครียดของอาจารย์พยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.บ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 95 หน้า อัดสำเนา

สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย คู่มือการศึกษา 2524 - 2525 สงขลามงคดการพิมพ์ 2524, 154 หน้า

สมคิด รักษาสัตย์ และประนอม โอทกานนท์ การจัดการเรียนการสอนในศึกษาผู้ป่วย โรงพิมพ์เอเซีย 2525, 133 หน้า

สมจิต หนูเจริญกุล "สภาพและคุณภาพของการศึกษาและการปฏิบัติการพยาบาล"

ใน ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 31 - 43 ณ หอประชุม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

"วิธีการและหลักการที่จะนำไปสู่คุณภาพของการพยาบาล" วารสารพยาบาล
4 : 151 - 165 ตุลาคม 2524

สรรเสริญ อุทัยเฉลิม ถนนมหาวิทยาลัย แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและประชาสัมพันธ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีนาคม 2514, 269 หน้า

สรุปผลการประชุมพยาบาลแห่งชาติครั้งที่ 6 เรื่อง "คุณภาพการพยาบาล" (Quality
of Nursing) ประมวลการประชุมการพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522, หน้า 434 -
440

สาคร พุทธปาน "บริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลแยกจากกันได้จริงหรือ"
พยาบาลสาร 3 : 1 - 6 กรกฎาคม - กันยายน 2524

ลีปนันท เกตุทัต การปฏิรูปการศึกษา สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด 2518,
294 หน้า

สุกัญญา โกวศัลยศิลป์ ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อการศึกษาระดับปฏิบัติ
บนหอผู้ป่วย โรงพยาบาลนครเชียงใหม่ วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 32 หน้า อักขระ

สุนี วิวัฒนากรณ์ ความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาล เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
ของคณะพยาบาลศาสตร์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2521, 150 หน้า อักขระ

สุวดี ศรีเลณวิติ "การทำงานร่วมกันเพื่อส่งเสริมคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล"
ใน ประมวลการประชุมการพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 111 - 122
ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 - 7 พฤศจิกายน 2522

อารี สันทวิ "การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน" รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนา
การเรียนการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3 - 6 มิถุนายน 2519,
 209 หน้า

Arthur, Foshay. "Beware, Your Future Students are Learning to Think," Nursing Outlook. 13 : 47, October, 1975.

Arton, Donna M. "The Challenge for Student Learning Opportunities," Journal of Nursing Education. 19 : 53 - 58, January, 1980.

Backlund, Merilyn. "A Category System of Nursing Education," International Nursing Review. 20 : 137 - 139, May, 1973.

Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs, New Jersey, Prentice Hall, 1963. 320 p.

Brown, Julie S., Maryl Gberman and Gonne Badder Scift. "Baccalaureate Student's Image of Nursing," Nursing Research. 25 : 53 - 59, January - February, 1974.

Carter, Linda Broadus. "Improving Relationships between Nursing Service and Education in the Clinical Agency," Journal of Nursing Education. 18 : 7 - 12 September, 1979.

Clara, Rae Walters. "Using Staff Preceptors in a Senior Experience," Nursing Outlook. 29 : 245 - 247, April, 1981.

Cronbach, Lee Joseph. Essential of Psychological Testing. 3rd.ed., New York, Harper and Row, 1970. 752 p.

Fawkers, Barbara N. "Needs of Education and Training in Nursing and the Relationship with Other Health Personnel," International Nursing Review. 19 : 361 - 367, September - October, 1972.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book, 1971. 466 p.

Greenwood, Gardon E. and others. "The Student Evaluation of College Teaching Behaviors," Journal of Education Measurement. 2 : 141 - 143, Summer, 1974.

- Hinchliff, Susan M. Teaching Clinical Nursing. Edinburgh London, Churchill Livingstone, 1979. 259 p.
- Hohnson, Ann Jo. "The Education/Service Split : Who Loss," Nursing Outlook. 28 : 412 - 413, July, 1980.
- Jones, David. "The Need for a Comprehensive Counseling Seveice for Nursing Student," Journal of Advanced Nursing. 3 : 359 - 367, July, 1978.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610, Autumn, 1970.
- Lowery, Babara J. and others. "Nursing Students and Faculty Opinion on Student's Evaluation of Teaching," Nursing Research. 2 : 436 - 439, September-October, 1971.
- Lytton, Mary Michele. "How Instructor's Attitudes Affect Student," Nursing Outlook. 1 : 27 - 29, January, 1969.
- Mackie, Joan B. "Comparison of Student Satisfaction with Educational Experiences in Two Teaching Process Model," Nursing Research. 22 : 262 - 266, May-June, 1973.
- Mallick, Joan M. "Do Nursing Educators Preach What They Want Practices," Nursing Outlook. 25 : 244 - 247, April, 1977.
- Mathison, Sheila. "Student's View on Clinical Teaching," Nursing Time. 6 : 13 June, 1969.
- Matyski, Myrtle P. "Preparing Nurses to Teach the Change and a Response," Journal of Nursing Education. 19 : 25 - 29, November, 1980.
- Murphy, Jeanne S. "The Dilemma in Nursing Practice," Journal of Nursing Administration. 1 : 16 - 18, January, 1973.
- Orem, Dorothea E. Nursing Concepts of Practices. 2nd.ed., New York, McGraw-Hill Book Co., 1980. 232 p.
- Romine, Steppen. "Student and Fuculty Porceptions of an Effective University Instructional Climates," The Journal of Education Research. 68 : 139 - 143, December, 1974.

- Schweer, Jean E. and Kristine M. Gebbie. Creative Teaching in Clinical Nursing. 3rd.ed., St.Louis, The C.V. Mosby Company, 1976. 216 p.
- Smoot, Joseph G. "Faculty Development and Evaluation at a Small University," Improving College and University Teaching. 26 : 87 - 88, Winter, 1978.
- Teresa, Christy E. "Entry into Practice : A Recurring Issue in Nursing History," American Journal of Nursing. 3 : 485 - 488, March, 1980.
- Treece, Eleanor Walters. "The Philosophical Basis for Nursing Education," International Nursing Review. 21 : 13 - 20, January-February, 1974.
- Tulloch, Edna E. "Some Consideration for Nursing Education with Particular Reference to Developing Countries," International Nursing Review. 20 : 80 - 81, May-June, 1973.
- Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York, McGraw-Hill Book Co., 1971. 672 p.
- Wong, Shirley. "Nurse-Teacher Behavior in the Clinical Field : Apparent Effect on Nursing Student's Learning," Journal of Advanced Nursing. 3 : 369 - 372, July, 1978.
- World Health Organization. Guide for School of Nursing in India. New Delhi, The Organization of WHO, 1965. 73 p.
- Wotruba, Thomas R. and Penney L. Wright. "How to Develop a Teacher Rating Instrument," The Journal of Higher Education. 6 : 653 - 661, November-December, 1975.
- Verginia, Barham Z. "Identifying Effective Behavior of Nursing Instructor through Critical Incident," Nursing Research. 14 : 65 - 69, Winter, 1975.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

20 กุมภาพันธ์ 2526

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นางประอรนุช ทูลยาทร กำลังจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย" ผลของการวิจัยจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและจัดการศึกษาภาคปฏิบัติให้ดียิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้จะสมบูรณ์และสำเร็จดังด้วยดีเมื่อได้รับความอนุเคราะห์และความกรุณาจากท่านโดยการตอบแบบสอบถามทุกข้อ แบบสอบถามที่กลับคืนมาจะถือเป็นความลับและเสนอผลโดยส่วนรวม คำตอบของท่านจะมีคุณค่าต่อผลการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมากและขอพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางประอรนุช ทูลยาทร)

นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

☐	☐	☐
1		3

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ทักษะของท่าน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ตอนที่ 1

1. สถานที่ที่ท่านทำงานหรือศึกษาอยู่	ของนี้สำหรับผู้วิจัย
_____ 1. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น _____ 2. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ _____ 3. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ _____ 4. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	☐ 4
2. สถานภาพของผู้ตอบ _____ 1. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก _____ 2. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 _____ 3. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4	☐ 5
3. วุฒิสูงสุดที่ได้รับขณะนี้ (เฉพาะอาจารย์) _____ 1. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า _____ 2. ปริญญาโทหรือสูงกว่า	☐ 6
4. ประสบการณ์ในการทำงานเป็นอาจารย์พยาบาล (เฉพาะอาจารย์) _____ 1. ต่ำกว่า 5 ปี _____ 2. ตั้งแต่ 5 - 10 ปี _____ 3. มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	☐ 7

ตอนที่ 2 ทักษะที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล

ขอรายการต่อไปนี้ทั้งหมด 57 ข้อ

ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามโดยเขียนเครื่องหมาย ✓

ลงในช่องความคิดเห็นหลังข้อแต่ละข้อ โดยมีเกณฑ์พิจารณาดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	ในสถาบันของท่านมีสภาพการณ์ หรือกิจกรรม หรือการปฏิบัตินั้น ๆ เกิดขึ้นสม่ำเสมอ หรือทุก ๆ ครั้ง หรือเป็นจริงมากที่สุด
มาก	หมายถึง	ในสถาบันของท่านมีสภาพการณ์ หรือกิจกรรม หรือการปฏิบัตินั้น ๆ เกิดขึ้นค่อนข้างสม่ำเสมอ หรือบ่อยครั้ง หรือเป็นจริงมากพอควร
ปานกลาง	หมายถึง	ในสถาบันของท่านมีสภาพการณ์ หรือกิจกรรม หรือการปฏิบัตินั้น ๆ เกิดขึ้นเป็นบางครั้ง หรือมีการปฏิบัติบ้างไม่มีบ้าง หรือเป็นจริงปานกลาง
น้อย	หมายถึง	ในสถาบันของท่านมีสภาพการณ์ หรือกิจกรรม หรือการปฏิบัตินั้น ๆ เกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอ หรือนาน ๆ ครั้ง หรือเป็นจริงเพียงเล็กน้อย
น้อยที่สุด	หมายถึง	ในสถาบันของท่านมีสภาพการณ์ หรือกิจกรรม หรือการปฏิบัตินั้น ๆ เกิดขึ้นน้อยมากหรือเกือบไม่เกิดขึ้นเลย หรือเป็นจริงน้อยที่สุด หรือไม่เป็นจริงเลย

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สถาบันการศึกษาพยาบาล ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีการคมนาคมสะดวก <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด	✓				

ตอนที่ 2

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน</u> 1. เมื่อนักศึกษาขึ้นปฏิบัติงาน สถาบันการศึกษาพยาบาลจัดให้มีการประชุมชี้แจงแผนการจัดประสบการณ์ของแต่ละหน่วยงานให้นักศึกษาทราบอย่างชัดเจน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. สถาบันการศึกษาพยาบาล บอกถึงวัตถุประสงค์ของการขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยแต่ละตึกอย่างแจ่มแจ้งทุกครั้งที่มีนักศึกษากลุ่มใหม่ขึ้นปฏิบัติงาน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					<input data-bbox="1364 663 1412 714" type="checkbox"/> 9
3. สถาบันการศึกษาพยาบาล มีแผนการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอนต่อเนื่องสอดคล้องกันทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					<input data-bbox="1364 1046 1412 1098" type="checkbox"/> 10
4. บนหอผู้ป่วย นักศึกษามีโอกาสในการเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ได้ตามความสนใจของนักศึกษา <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					<input data-bbox="1364 1419 1412 1471" type="checkbox"/> 11

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5. เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและค้นคว้าได้ด้วยตนเองบนหอผู้ป่วย สถาบันมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียน คู่มือการปฏิบัติพยาบาล บทความและตำรา ที่จำเป็นไว้อย่างเพียงพอ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่านมีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 12
6. สถาบันการศึกษาพยาบาล เห็นความสำคัญของการแนะแนวและจัดเตรียมอาจารย์ สำหรับบริการแนะแนวแก่นักศึกษา ในรายที่มีปัญหาขณะขึ้นปฏิบัติงาน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 13
7. ในการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษาได้รับมอบหมายงานให้รับผิดชอบตรงตามวัตถุประสงค์ของวิชาและตรงตามความรู้ความสามารถของนักศึกษา <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 14

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก	
8. ในแต่ละหอผู้ป่วย มีการสับเปลี่ยนงานความรับผิดชอบในหน้าที่แก่นักศึกษา ไม่จ่ายงานซ้ำซ้อนหรือซ้ำซากอยู่ตลอดเวลา <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 15
9. เมื่อขึ้นปฏิบัติงาน มีการมอบหมายงานให้ก่อนล่วงหน้า เพื่อให้นักศึกษาสามารถให้การวางแผนการพยาบาลผู้ป่วย (Nursing Care Plan) ได้เหมาะสม ครบถ้วน ตามเป้าหมายของการให้การพยาบาล <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 16
10. เมื่อมอบหมายงานใดให้นักศึกษาปฏิบัติบนหอผู้ป่วย อาจารย์และนักศึกษามีส่วนในการรับผิดชอบงานนั้น ร่วมกันทุกครั้ง <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 17

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>คำนำผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน</u> 11. การปฏิบัติพยาบาล จะได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ เมื่ออาจารย์ใช้วิธีการกระตุ้นนักศึกษาให้ใช้ความรู้นำหลักการต่าง ๆ ทางทฤษฎีการพยาบาล และความรู้ทางจิตวิทยา มาประยุกต์ใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยแต่ละบุคคลได้ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					
12. ในการจัดการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วย อาจารย์สามารถประยุกต์ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ทางการพยาบาล นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ป่วยและต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลมากที่สุด <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					

☐ 18

☐ 19

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
13. ก่อนการเริ่มปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อาจารย์จัดให้มีการประชุมอภิปรายก่อนที่นักศึกษาจะปฏิบัติพยาบาล (Pre-Conference) เป็นประจำทุกวัน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้น้อยมากเพียงใด						☐ 20
14. หลังการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยทุกครั้ง อาจารย์จัดให้มีการประชุมอภิปราย (Post Conference) แก่นักศึกษาเป็นประจำทุกวัน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้น้อยมากเพียงใด						☐ 21
15. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก สามารถอธิบายข้อเท็จจริงและถ่ายทอดความรู้แก่นักศึกษาได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง เข้าใจง่ายและบรรลุวัตถุประสงค์ของการพยาบาลที่ตั้งไว้ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริง เช่นนี้น้อยมากเพียงใด						☐ 22

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก รู้จักเปลี่ยนแปลงเทคนิค และวิธีสอนให้น่าสนใจ ชัดเจน เข้าใจง่าย ทันสมัย เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ผู้ป่วย และสิ่งแวดล้อมบนหอผู้ป่วยในขณะนั้น <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 23
17. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก มีความรู้ในเนื้อหา วิชาการพยาบาลและพื้นฐานทางจิตวิทยา เป็นอย่างดี <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 24
18. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก สามารถให้คำแนะนำ นักศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาทางการพยาบาล ที่เกิดขึ้นในขณะฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยได้ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 25

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
19. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก สามารถแนะนำและ กระตุ้นให้นักศึกษาสนใจ ค้นหาปัญหาและ ความต้องการของผู้ป่วย เพื่อประโยชน์ในการ ศึกษาและการให้การพยาบาล <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 26
20. สิ่งที่สำคัญที่สุดของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก คือทักษะในการให้การพยาบาลที่ถูกต้อง ความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความฉับไวในการตัดสินใจ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 27

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>คำนำ</u> 21. นักศึกษา ศึกษาวิชาการพยาบาลด้วยใจรัก และมีความภูมิใจในวิชาชีพมากกว่าการเข้ามา ศึกษาด้วยเหตุผลด้านอื่น ๆ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 28
22. นักศึกษายอมรับในความสำคัญและคุณค่าของ ประสบการณ์ต่าง ๆ บนหอผู้ป่วยว่ามีบทบาท และอิทธิพลต่อการพัฒนาการและสัมฤทธิ์ผลในการ เรียนรู้ของตนเอง <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 29
23. นักศึกษาเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายของการขึ้นปฏิบัติงาน บนหอผู้ป่วยและมีความรับผิดชอบต่อการขึ้น ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 30

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
24. เพื่อการเรียนรู้ที่ดี นักศึกษามีการเตรียมตัวพร้อมที่จะขึ้นปฏิบัติงานและเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนบนหอผู้ป่วยอย่างจริงจัง <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 31
25. การเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จคือ นักศึกษาสามารถนำความรู้ทางค่านิยมภูมิปัญญาประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์บนหอผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมและทุกโอกาสที่อำนวย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 32
26. นักศึกษารู้จักการปรับปรุงตนเอง โดยการทำบันทึกประสบการณ์ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ รวมทั้งปัญหาและสิ่งที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมของตนเองโดยสม่ำเสมอ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 33

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
27. นักศึกษามีความกระตือรือร้น สนใจและมีแรงจูงใจ ในการขึ้นปฏิบัติงาน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 34
28. นักศึกษาเห็นความสำคัญของแผนการพยาบาล ที่มีต่อการปฏิบัติงานโดยเขียนแผนการพยาบาล ในผู้ป่วยที่รับผิดชอบทุกราย เมื่อขึ้นปฏิบัติงาน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 35
29. นักศึกษา ทำบันทึกรายงานความก้าวหน้าของโรค และการดูแลรักษาในผู้ป่วยที่นักศึกษารับผิดชอบ ได้ถูกต้องตามความเหมาะสมและความเป็นจริง <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 36

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
30. นักศึกษา สามารถวิเคราะห์และประเมินปัญหา ของผู้ป่วยและวางแผนการให้การพยาบาลผู้ป่วย แต่ละรายได้อย่างเหมาะสม <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					

37

ความึกเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ค่านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้</u>ในการปฏิบัติงาน 31. เมื่อจัดการสาธิตการปฏิบัติงานพยาบาลบนหอผู้ป่วย อาจารย์ได้จัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการสาธิต เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ครบถ้วน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 38
32. เครื่องมือ เครื่องใช้มีจำนวนเพียงพอกับความต้องการของผู้ป่วยและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานพยาบาลบนหอผู้ป่วย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 39
33. เครื่องมือเครื่องใช้บนหอผู้ป่วยอยู่ในสภาพที่ดีมีคุณภาพไม่ชำรุด <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 40

ขอความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34. การจัดเครื่องมือเครื่องใช้คำนึงถึงความสะดวก รวดเร็ว การประหยัดเวลาในการหยิบใช้ มากกว่าความเป็นสัดส่วนและความมีระเบียบเรียบร้อย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					

☐ 41

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ค่านวณและระเบียบในการปฏิบัติงาน</u> 35. ในการขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย บุคลากร แต่งกายของนักศึกษา เช่น เสื้อผ้า ทรงผม มีความสำคัญต่อภาพพจน์ของวิชาชีพพยาบาล <u>อาจารย์ทำหน้าที่ดูแลและติดตามให้นักศึกษา</u> <u>แต่งกายสุภาพเรียบร้อยตามแบบฟอร์มที่กำหนด</u> <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 42
36. นักศึกษาปฏิบัติตนได้เหมาะสมและแต่งกาย สุภาพเป็นระเบียบเรียบร้อยตามที่สถาบันกำหนด <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 43
37. ระเบียบการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย มีความ เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ของ การปฏิบัติพยาบาล <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 44

ขอความ - คำถาม	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
38. นักศึกษาเคารพและปฏิบัติตามระเบียบวินัย ในขณะที่ปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด					

☐
45

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
<u>ด้านการประเมินผลการศึกษาศักยภาพ</u> 39. เมื่อนักศึกษาขึ้นปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อาจารย์ได้ชี้แจงให้ทราบถึงเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประเมินผลภาคปฏิบัติว่ามีอะไรบ้าง <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 46
40. การประเมินผล ประเมินโดยใช้เครื่องมือหลายชนิด เช่น การรายงานแผนการพยาบาล การบันทึกและการปฏิบัติการพยาบาลต่อผู้ป่วย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 47
41. การสร้างแบบประเมินผลการปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย กำหนดเป็นพฤติกรรมพยาบาลที่สามารถสังเกตได้อย่างชัดเจน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริง เช่นนี้มากน้อยเพียงใด						☐ 48

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ค่านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย</u> 45. บนหอผู้ป่วย มีห้องเรียนประจำคึกหรือห้องที่คักแปลงให้เป็นห้องเล็ก ๆ จุผู้เรียนได้ประมาณ 10 - 15 คน อากาศถ่ายเทสะดวกและไม่มีเสียงรบกวน เพื่อใช้สอนในเรื่องที่ต้องการประชุมกลุ่มหรืออภิปรายปัญหาผู้ป่วย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 52
46. เมื่อมีการสอนข้างเตียงผู้ป่วย อาจารย์และนักศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนได้สะดวก โดยไม่เบียดเสียดหรือคับแคบจนเกินไป <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 53
47. สภาพแวดล้อมบนหอผู้ป่วย จัดวางเตียงผู้ป่วย โต๊ะข้างเตียง และเครื่องใช้ต่าง ๆ จัดได้พอดี ไม่แออัด คับแคบเกินไป สามารถปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างสะดวก <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากหรือน้อยเพียงใด					☐ 54

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
48. บรรยายทัศนของผู้ป่วย มีลักษณะปวดท้อง มีการถ่ายเทอากาศได้ดี สะอาด ปราศจาก กลิ่นเหม็นหรือความอับชื้น <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					

☐ 55

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ค่านิยมสัมพันธระหว่างผู้ร่วมวิชาชีพ</u> 49. การให้การพยาบาลที่ดีคือ <u>มีการวางแผนการพยาบาล หรือการประชุมกลุ่ม (Conference) ร่วมกันระหว่าง หัวหน้าตึก พยาบาล อาจารย์ และนักศึกษา</u> นอกจากจะให้ผู้ช่วยผู้ช่วยแล้ว ยังฝึกให้นักศึกษาได้รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 56
50. บนหอผู้ป่วย หัวหน้าตึกและพยาบาลยอมรับนักศึกษา รับฟังความคิดเห็นและขอเสนอแนะ ยอมรับว่าเป็นส่วนหนึ่งของผู้ร่วมทีมการพยาบาล <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 57
51. หัวหน้าตึกและพยาบาล มีส่วนร่วมในการสอน และแก้ปัญหาให้แก่ศึกษานบนหอผู้ป่วย ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้ของนักศึกษามารถตามวัตถุประสงค์ <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					☐ 58

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
52. หัวหน้าตึกและพยาบาลประจำการ ให้ความเป็น กันเองและให้ความรู้คำแนะนำแก่นักศึกษา ตลอดเวลา ทุกเวลา <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 59
53. หัวหน้าตึกและพยาบาล เป็นแบบอย่าง (Model) ที่ดีของนักศึกษาในการปฏิบัติพยาบาลได้ตรงตาม เทคนิคและวิธีการที่ถูกต้อง <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด						☐ 60

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>คำถาม</u> <u>ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน</u> 54. นักศึกษามีความพอใจ เมื่ออาจารย์ให้การดูแล ขณะปฏิบัติงานพยาบาลอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 61
55. อาจารย์เปิดโอกาสและจัดเวลาให้นักศึกษา ได้ปรึกษาปัญหาที่เกิดขึ้น ชักถามตลอดจน แสดงความคิดเห็นขณะฝึกปฏิบัติงาน <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 62
56. เมื่อนักศึกษามีปัญหามานหาผู้ช่วย นักศึกษาจะปรึกษา ปัญหาและชักถามกับอาจารย์เป็นบุคคลแรก <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่านมีลักษณะจริงเช่นนี้ มากน้อยเพียงใด					☐ 63

ข้อความ - คำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
57. นักศึกษาให้ความเคารพต่ออาจารย์อย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกเวลาปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย <u>คำถาม</u> ในสถาบันของท่าน มีการปฏิบัติจริงเช่นนี้มากน้อยเพียงใด					

☐
64

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

ภาคผนวก ข

ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ : สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นรายข้อ

ตาราง 75 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นรายข้อ

ข้อที่	อาจารย์ N = 36		นักศึกษา N = 128		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	4.6667	0.535	4.2188	0.698	3.56**
2	4.4167	0.692	3.7969	0.891	3.86**
3	4.0833	0.770	3.3516	0.780	4.99**
4	3.5000	0.941	2.9922	0.943	2.86**
5	3.7500	0.906	2.9219	0.944	4.69**
6	3.6944	0.980	3.0625	0.978	3.42**
7	4.3611	0.762	3.3984	0.756	6.74**
8	4.1944	0.749	3.5156	0.803	4.54**
9	4.7500	0.500	4.1641	0.761	4.36**
10	4.4444	0.652	3.5938	0.917	5.20*
11	4.1944	0.668	3.6328	0.708	4.25**
12	3.3611	0.639	3.5859	0.758	5.6**
13	4.7500	0.604	4.328	0.700	3.29**
14	4.7222	0.454	4.4297	0.623	2.62**
15	4.0556	0.532	3.5625	0.661	4.11**
16	3.8333	0.775	3.1797	0.757	4.55**
17	3.6944	0.624	3.5078	0.699	1.45

ตาราง 75 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 36		นักศึกษา N = 128		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18	4.1389	0.487	3.6641	0.667	3.98**
19	4.1667	0.609	3.6563	0.758	3.72**
20	4.0833	0.692	3.7344	0.681	2.71**
21	2.9722	0.609	2.8359	0.867	0.88
22	3.6111	0.766	4.2422	0.624	-5.09**
23	3.8889	0.785	3.9844	0.602	-0.78
24	3.5000	0.775	3.4609	0.675	0.30
25	3.444	0.773	3.4297	0.695	0.11
26	3.0833	0.967	3.2866	0.786	-0.92
27	3.0556	0.754	2.9922	0.789	0.43
28	3.6111	0.871	3.7109	0.871	-0.61
29	3.4167	0.692	3.6719	0.775	-1.79
30	3.4167	0.692	3.5313	0.614	-0.96
31	3.8611	0.798	3.3828	0.805	3.16**
32	3.0000	0.986	2.6641	0.776	2.16*
33	3.0000	0.793	2.5938	0.747	2.84**
34	3.1667	0.878	3.2031	0.882	-0.22
35	4.1389	0.833	4.3125	0.729	-1.22
36	3.9444	0.630	4.2344	0.737	-2.15*

ตาราง 75 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 36		นักศึกษา N = 128		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
37	3.8889	0.820	3.8594	0.830	0.19
38	3.7722	0.696	4.0484	0.629	-1.45
39	4.4722	0.878	4.0078	0.768	3.10**
40	4.8056	0.467	4.1563	0.715	5.14**
41	4.2778	0.849	3.6719	0.814	3.91**
42	3.6389	0.990	3.5938	0.943	0.25
43	3.2500	1.131	3.1797	1.068	0.34
44	3.6111	0.964	3.4141	1.069	1.00
45	2.6667	1.242	2.6016	1.075	0.31
46	3.0000	0.894	2.1656	0.992	1.28
47	2.8889	0.090	2.5625	0.978	1.72
48	3.0278	1.134	2.4922	0.972	2.81**
49	3.3333	1.146	3.1328	1.038	1.00
50	3.1667	0.775	2.5047	0.923	2.15*
51	3.0556	0.893	2.6875	0.849	2.27*
52	3.1667	1.056	2.8281	0.870	1.96
53	2.7222	0.741	2.4844	0.956	1.38
54	3.7778	0.866	3.2422	0.876	3.25**

ตาราง 75 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 36		นักศึกษา N = 128		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
55	4.2222	0.760	3.3828	0.897	5.12**
56	4.2778	0.779	3.4375	0.778	4.75**
57	3.7778	0.637	3.9922	0.658	-1.74

ตาราง 76 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นรายข้อ

ข้อที่	อาจารย์ N = 44		นักศึกษา N = 135		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	4.6591	0.526	4.1778	0.711	4.13**
2	4.5909	0.583	4.3481	0.726	2.01*
3	4.0227	0.731	3.5556	0.730	3.69**
4	3.0682	0.873	2.8593	0.963	1.28
5	3.5000	0.928	3.2519	0.861	1.63
6	3.5227	1.089	3.1037	1.101	2.20*
7	4.0909	0.910	3.5407	0.799	3.83**
8	4.0000	0.682	3.4667	0.845	3.80**
9	4.7273	0.499	4.5852	0.819	2.61*
10	4.5455	0.589	4.0889	0.738	3.73**
11	4.2045	0.701	3.9037	0.721	2.42*
12	4.0227	0.731	3.6667	0.792	2.64**
13	4.3409	0.680	4.0889	0.815	1.85
14	3.8182	0.756	3.2296	0.810	4.25**
15	3.9773	0.590	3.7111	0.668	2.36*
16	3.6818	0.108	3.3582	0.730	2.57*
17	3.9091	0.563	3.5704	0.842	2.49*

ตาราง 76 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 44		นักศึกษา N = 135		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18	4.2045	0.553	3.8741	0.737	2.73 ^{**}
19	4.0455	0.645	3.7926	0.713	2.09 [*]
20	4.1364	0.632	3.9630	0.695	1.47
21	2.7273	0.585	2.7778	0.936	-0.34
22	3.6364	0.650	4.1185	0.702	-4.02 ^{**}
23	3.8636	0.734	4.0370	0.663	-1.47
24	3.5000	0.762	3.6963	0.694	-1.59
25	3.5455	0.663	3.7037	0.754	-1.24
26	2.8636	0.824	3.1111	0.936	-1.57
27	3.2273	0.677	3.0519	0.875	1.22
28	3.5227	0.792	3.8370	0.812	-2.24 [*]
29	3.0000	0.762	3.7037	0.754	-1.55
30	3.5227	0.762	3.6222	0.711	-0.79
31	4.0909	0.741	3.7556	0.787	2.49 [*]
32	3.0000	0.807	3.0296	0.930	-0.19
33	3.0455	0.776	2.9481	0.785	0.72
34	3.1136	0.618	3.2741	0.805	-1.21
35	4.0909	0.741	4.2444	0.796	-1.13
36	3.9545	0.714	4.2889	0.645	-2.91 ^{**}

ตาราง 76 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 44		นักศึกษา N = 135		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
37	3.7727	0.831	3.8963	0.813	-0.87
38	4.0000	0.715	4.1630	0.671	-1.38
39	4.5000	0.550	4.3556	0.704	1.24
40	4.5227	0.628	4.3407	0.671	1.59
41	4.1364	0.905	4.0593	0.799	0.54
42	2.9091	0.984	3.2000	1.071	-1.60
43	2.9545	1.077	3.1852	0.883	-1.29
44	3.7500	1.037	3.5037	1.139	1.27
45	2.1364	1.133	2.5924	1.053	-2.45*
46	2.7273	1.086	2.6889	0.766	0.22
47	2.5682	1.021	2.6222	0.921	-0.33
48	2.6364	0.892	2.5704	0.758	0.48
49	3.1818	1.105	3.2741	1.011	-0.51
50	3.2955	0.795	3.0074	0.860	1.97
51	3.1364	0.905	3.1259	0.893	0.07
52	3.2500	0.651	3.1556	0.781	0.72
53	2.8409	0.608	2.9185	0.783	-0.60
54	3.6136	0.722	3.1259	0.841	3.45**

ตาราง 76 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 44		นักศึกษา N = 135		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
55	3.9091	0.640	3.3185	0.852	4.22 ^{**}
56	4.2045	0.765	3.2074	1.100	5.58 ^{**}
57	3.6591	0.645	3.8148	0.755	-1.23

ตาราง 77 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นรายข้อ

ข้อที่	อาจารย์ N = 43		นักศึกษา N = 95		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	4.2558	0.819	3.7895	0.910	2.87**
2	4.1628	0.615	3.9474	0.804	1.56
3	3.7442	0.790	3.2000	0.766	3.83**
4	3.2093	0.675	2.6737	0.844	3.66**
5	2.5581	0.881	2.4947	0.921	0.38
6	3.0465	1.090	2.6000	1.066	2.26*
7	3.7442	0.658	3.3895	0.867	2.39*
8	3.8140	0.664	3.5263	0.944	1.81
9	3.6279	0.846	3.4316	0.909	1.19
10	4.4419	0.590	3.8526	0.838	4.17**
11	3.8005	0.710	3.6632	0.820	1.36
12	4.0930	0.781	3.4421	0.872	4.19**
13	3.7674	0.868	3.1053	0.951	3.89**
14	3.8140	0.794	3.0957	0.843	4.71**
15	3.6744	0.474	3.3789	0.801	2.24*
16	3.2558	0.621	2.9789	0.850	1.92

ตาราง 77 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 43		นักศึกษา N = 95		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
17	3.5581	0.548	3.1368	0.807	3.11**
18	3.9767	0.556	3.4632	0.796	3.82**
19	3.7209	0.504	3.5053	0.886	1.49
20	3.7442	0.581	3.5895	0.737	1.22
21	2.7209	0.630	2.6632	1.006	0.35
22	3.5349	0.592	4.1474	0.838	-4.33**
23	3.6977	0.513	4.0211	0.635	-2.93**
24	3.1860	0.588	3.4526	0.726	-2.11*
25	3.0930	0.570	3.3053	0.787	-1.59
26	2.0349	0.855	2.6842	0.926	-0.90
27	3.0698	0.593	2.8421	0.903	1.51
28	3.3023	0.773	3.7474	0.850	-2.93**
29	3.5116	0.592	3.4947	0.797	0.12
30	3.2558	0.539	3.4941	0.650	-2.10*
31	3.2326	0.718	2.7895	0.886	2.88**
32	2.1163	0.586	1.9158	0.767	1.52
33	2.2558	0.658	2.1414	0.863	0.73
34	2.6977	0.832	2.7895	0.966	-0.54
35	3.7674	0.718	4.3474	0.740	-4.30**

ตาราง 77 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 43		นักศึกษา N = 95		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
36	3.8605	0.675	4.4636	0.616	-5.17 ^{**}
37	3.3721	0.725	3.4211	0.918	-0.31
38	3.7907	0.559	4.2632	0.639	-4.18 ^{**}
39	3.8837	0.931	3.7158	0.808	1.08
40	4.4419	0.590	4.2526	0.714	1.52
41	3.8140	0.852	3.5368	0.885	1.42
42	2.8837	1.005	2.5579	0.847	1.97
43	2.7442	1.115	2.1158	0.874	3.58 ^{**}
44	3.0000	1.047	2.3053	1.042	3.62 ^{**}
45	1.6977	0.773	1.8842	0.898	-1.18
46	2.0930	0.996	2.2421	0.919	-0.86
47	2.2558	0.928	2.3474	0.860	-0.56
48	2.4651	0.797	2.4149	0.873	0.32
49	2.2558	0.978	2.2021	0.979	0.30
50	2.6279	0.976	2.2553	0.938	2.13 [*]
51	2.4419	0.959	2.2340	0.848	1.28
52	2.5814	0.957	2.2947	0.849	1.76
53	2.0930	0.940	2.2000	0.833	-0.70

ตาราง 77 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 43		นักศึกษา N = 95		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
54	3.0930	0.868	2.7579	0.997	1.90
55	3.8140	0.699	3.3474	0.908	2.99**
56	4.2791	0.701	3.4316	1.191	4.33**
57	3.4651	0.735	3.9255	0.833	-3.11**

ตาราง 78 เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยทักษะของอาจารย์และนักศึกษา
พยาบาลที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นรายข้อ

ข้อที่	อาจารย์ N = 91		นักศึกษา N = 200		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1	4.7473	0.437	4.3200	0.678	5.51**
2	4.5165	0.621	3.8850	0.771	6.86**
3	3.7912	0.837	3.4850	0.694	3.26**
4	3.2967	0.863	3.0900	0.791	2.04
5	3.1648	0.946	3.1750	0.871	-0.09
6	3.1868	1.173	3.3900	0.945	-1.57
7	3.9780	0.730	3.6700	0.737	3.31**
8	4.2088	0.753	3.4150	0.785	8.10**
9	4.4176	0.716	4.1900	0.773	2.38*
10	4.3846	0.742	3.9300	0.824	4.50**
11	3.8791	0.800	3.8250	0.683	0.59
12	3.8681	0.733	3.5800	0.697	3.22**
13	3.6593	1.035	3.2350	0.827	3.74**
14	3.8462	0.906	3.2100	0.848	5.81**
15	3.9670	0.567	3.7250	0.679	2.96**
16	3.7033	0.605	3.4050	0.717	3.45**
17	3.8352	0.543	3.8300	0.695	0.06

ตาราง 78 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 91		นักศึกษา N = 200		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
18	4.1868	0.576	3.9550	0.652	2.91**
19	4.0330	0.623	3.7200	0.696	3.67**
20	4.0000	0.683	3.8700	0.644	1.57
21	2.8132	0.631	2.7200	0.941	0.86
22	3.4505	0.703	4.1000	0.702	-7.31**
23	3.5494	0.654	3.7900	0.713	-2.74**
24	3.1978	0.636	3.3350	0.697	-1.60
25	3.2527	0.693	3.5000	0.730	-2.72**
26	3.0220	0.856	3.1500	0.843	-1.19
27	3.3187	0.697	3.0450	0.765	2.91**
28	3.3516	0.736	3.4600	0.820	-1.08
29	3.4396	0.636	3.4500	0.685	-0.12
30	3.4066	0.596	3.5450	0.624	-1.78
31	3.9231	0.687	3.8700	0.704	0.60
32	3.6044	0.773	3.2950	0.749	3.23**
33	3.5494	0.687	3.2600	0.738	3.17**
34	3.4396	0.846	3.1850	0.737	2.61*
35	3.7692	0.761	3.8850	0.724	-1.24
36	3.5385	0.672	4.1050	0.605	-7.15**

ตาราง 78 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 91		นักศึกษา N = 200		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
37	3.7802	0.629	3.8100	0.637	-0.37
38	3.8352	0.563	4.0400	0.557	-2.90**
39	4.0440	0.906	3.5150	0.839	4.86**
40	4.4505	0.654	4.0050	0.747	4.90**
41	3.9341	0.827	3.4600	0.826	4.54**
42	3.1758	1.028	3.1750	1.072	0.01
43	3.3297	1.023	2.9900	0.935	2.79**
44	3.9341	0.975	3.5300	0.972	3.29**
45	2.8132	1.274	2.6250	0.916	1.38
46	3.3736	0.939	3.0450	0.810	3.05**
47	3.4396	0.991	3.0550	0.797	3.53**
48	3.4505	0.910	3.1000	0.687	3.63**
49	3.0220	1.125	3.2950	0.939	-2.16*
50	3.2747	0.895	3.1250	0.832	1.39
51	3.3077	0.839	3.1550	0.845	1.43
52	3.3297	0.761	3.1558	0.779	1.78
53	3.0000	0.803	3.0201	0.765	-0.20

ตาราง 78 (ต่อ)

ข้อที่	อาจารย์ N = 91		นักศึกษา N = 200		t
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
54	3.8352	0.671	3.3417	0.755	5.34 ^{**}
55	4.1099	0.690	3.6834	0.693	4.87 ^{**}
56	4.1648	0.637	3.5477	0.941	5.69 ^{**}
57	3.6374	0.659	4.0704	0.599	-5.54 ^{**}

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางประอรนุช คุลยาทร

เกิด 5 พฤษภาคม 2493

ประวัติการศึกษา สำเร็จ ม.ศ.5 โรงเรียนสตรีวิทยา พ.ศ. 2511

สำเร็จ อนุปริญญาและประกาศนียบัตรนฤนตคุณครูและอนามัย

โรงเรียนพยาบาลนฤนตคุณครูและอนามัย มหาวิทยาลัย

มหิดล พ.ศ. 2514

สำเร็จ ครุศาสตรบัณฑิต สาขาการพยาบาลแม่และเด็ก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2519

สถานที่ทำงาน ภาควิชาการพยาบาลสูติศาสตร์รีเวชวิทยา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล
ในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ
ของ
ประอรณุช ทูลยาทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ธันวาคม 2526

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 4 แห่ง ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ในด้านต่าง ๆ 9 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์และการมอบหมายงาน ด้านผู้สอนและวิธีจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมวิชาชีพและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคืออาจารย์และนักศึกษา ระดับชั้นปีของนักศึกษาพยาบาล วุฒิของอาจารย์พยาบาล ประสบการณ์การทำงานของอาจารย์พยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ อาจารย์พยาบาล จำนวน 214 คน และนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และปีที่ 4 จำนวน 558 คน รวมทั้งสิ้น 772 คน จากคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 90.5 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประเมินค่าที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 57 ข้อ ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติ โดยหาค่าเฉลี่ยและทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย โดยใช้ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์และนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 8 ด้าน และด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย อาจารย์และนักศึกษาคณะพยาบาล มีทัศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมวิชาชีพ

ทั้งสองกลุ่มมีทัศนะไม่แตกต่างกัน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของอาจารย์สูงกว่า นักศึกษาพยาบาลเป็นส่วนใหญ่

2. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล ไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน

3. อาจารย์พยาบาลที่มีวุฒิต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าคะแนนเฉลี่ยทัศนะของอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าปริญญาโทและปริญญาโท สูงกว่า วุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าในทุกด้าน

4. อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่า ครูที่มีทัศนะแตกต่างกันคือ อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 5 ปี กับอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี

5. อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ ในแต่ละสถาบัน มีทัศนะต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายคู่แล้ว พบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีทัศนะแตกต่างจากอาจารย์และนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยมหิดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่จะสมบูรณ์แบบ และมีประสิทธิภาพได้ ต้องอาศัยความร่วมมือและความเข้าใจกันระหว่างอาจารย์พยาบาล หัวหน้าสีก และพยาบาล ซึ่งจะต้องมีการประสานงานประชุมปรึกษาหารือในการที่จะจัดประสบการณ์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ บนหอผู้ป่วยให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา

ให้มากที่สุด แบบอย่างของอาจารย์และพยาบาลเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมให้
นักศึกษาพยาบาลมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ มีความรัก ศรัทธา ในวิชาชีพพยาบาล ศึกษา
วิชาพยาบาลด้วยความเต็มใจและมีแรงจูงใจไปสมัครเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ
ต่อไป

PRACTICUM ENVIRONMENT AS PERCEIVED BY INSTRUCTORS AND
STUDENTS OF THE FACULTIES OF NURSING IN THE MINISTRY
OF UNIVERSITY AFFAIRS

AN ABSTRACT

BY

PRAORNUCH TULAYATHORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
December 1983

The purpose of this study was to compare the opinions on the nine practicum environment areas as perceived by the instructors and the students of the faculties of nursing in four universities under the Ministry of University Affairs, namely : Khon Kaen University, Chiangmai University, Prince of Songkla University and Mahidol University. Nine areas of practicum environment were the experience preparation and work assignment, the instructors and their methods of teaching, the students, the instruments and equipments, working disciplines and regulations, the evaluation, the learning areas and atmosphere on wards, the coworkers' interpersonal relationship and the instructors' and the students' relationship. The variables were students' education level and the instructors' degrees and work experiences. Ninety one percent of questionnaires were returned. The sample consisted of 558 students and 214 instructors.

The questionnaires were developed by the researcher with .92 of reliability. The data were analyzed by using arithmetic mean, t-test and F-test. The findings of the research were as follows:

1. The opinions on practicum environment of the instructors and the students of the faculties of nursing under the Ministry of University Affairs in eight areas

ห้องสมุดทันตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

were significantly different at .01 level and their opinions on learning areas and atmosphere on wards were significantly different at .05. There was no significant difference of coworkers' opinions on the area of interpersonal relationship. The arithmetic mean of the instructors' opinion was higher than that of the students.

2. The opinions on practicum environment of the third year students and the fourth year students were not significantly different.

3. The opinions on practicum environment of the instructors with different education degrees were significantly different at .01 level. The arithmetic mean of the instructors' opinions with master and higher degrees was higher than that of instructors with bachelor degrees.

4. The opinions on practicum environment of the instructors with different work experiences were significantly different at .05 level. The opinions of the instructors with under five years and over ten years of work experiences were also significantly different at .05 level.

5. The opinions on the practicum environment of the instructors and the students in different institutions were significantly different at .01 level.

In term of paring analysis, opinions of instructors and the students of the faculty of nursing in Prince of Songkla University were different from those of the faculty of nursing in other three universities.

The researcher recommended that the perfect and effective practicum environment depend on cooperation and understanding among the teachers in nursing departments, head nurses, as well as the nurses themselves. For the benefit of the students, those three groups need to have good cooperation in providing valuable experience and practicum environment on the wards. The impressive teachers' and nurses' models are necessary to encourage students' positive attitudes towards nursing profession with professional appreciation and sense of achievement for further profession development.